

Sprejeli smo zvezno in republiško ustavo

Oba dokumenta, ki sta pred nas vse postavila mnogo več zakonjenih pravic, postavljata v sedanjem obdobju pred delovno ljudstvo naše družbe — torej pred vse neposredne nosilce oblasti in upravljanja vseh družbenih zadev — tudi mnogo več delovnih in samoupravnih obveznosti. Prav te dolžnosti bo potrebno z napornim in ustvarjalnim delom, voljo in znanjem, uresničevati v vsakdanjem življenju. Sprejem obeh ustavnih aktov ni samo sprejemanje novih obvez zaradi obvez, pač pa pomeni hkrati tudi kvaliteto preobrazbo naše družbe, nov revolucionaren moment v naši zgodovini.

Razglasitev obeh ustav, ki smo jih toplo pozdravili v vseh delovnih sredinah, sta pred nas „postavili“ tudi pričakovanja. Ta pričakovanja pa nas zavezujejo, saj jih bomo lahko polno uresničevali le s skupnim in doslednim opravljanjem samoupravnih nalog in ob pomoči vseh družbenopolitičnih organizacij.

Občinski in mestni statut

Oba statuta predstavljata pomemben prispevek v razvoju Ljubljane, saj obsegata vsa področja družbenopolitičnega življenja v naši občini. Občinski statut, ki so ga soglasno sprejeli prav tako kot mestnega vsi občinski odborniki na zadnji skupščinski seji, nam tako predstavlja novo obliko družbenoekonomskega odnosa, zmago dela nas vseh, predstavlja nove rešitve tako na področju krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti, kot tudi v temeljnih organizacijah združenega dela. Preko samoupravnih in delegatskih odnosov bomo uresničevali svoje interese. Ta sistem pa ne bo mogel dati željenih rezultatov, če ne bomo organizirali vseh družbenih sil, uresničevali delovna načela in naloge.

Kakšen je letošnji proračun?

Na to nam bo skušal odgovoriti predsednik občinske skupščine Stane Vrtič

Sredstva, ki se bodo letos zbrala v občinskem proračunu, se oblikujejo na nekoliko drugačnih osnovah, kot v preteklih letih. Osnovna značilnost je ta, da se v tem letu skupna poraba — to

memb v Ljubljani letos sračunujemo tudi z vprašanjem, kako zagotoviti določen del sredstev za solidarnostno pokrivanje potreb na nerazvitih področjih.

Proračun občine je omejen na stopnjo 16,4 in je usklajen z republiško resolucijo o splošni in skupni porabi za leto 1974. V okviru teh sredstev smo usmerili pozornost malim stvarim, kakor tudi krajevnim skupnostim, v financiranje in zagotovitev sredstev za urejanje socialne problematike in pa seveda v zagotovitev sredstev za pripravljala dela, ki jih zahteva izgradnja vrtcev in šol iz programa samoprispevka. Tu velja omeniti, da bo prav letos v Ljubljani in s tem tudi v naši občini zgrajenih največ objektov, oziroma največ se jih bo začelo graditi. Tako je letošnji proračun močno obremenjen z zagotovitvijo sredstev, ki jih mora občina prispevati TIS-u. Razumljivo je, da so potrebe zopet mnogo večje, kot jih lahko „zmore“ proračun. Tako ne bo mogoče zadovoljiti vseh zahtev po izgradnji infrastrukture, saj mora občina med drugim prispevati tudi svoj delež k izgradnji Karlovskega mostu...

Če na kratko opišemo glavne značilnosti letošnjega proračuna, lahko ugotovimo, da bo možno pokriti le najnujnejše potrebe v nadaljnjem komunalnem in splošnem razvoju občine.

Najlepše darilo našim ženam ob njihovem prazniku bo vsekakor uspešno vključevanje v družbeno politično življenje. Tako bodo lahko neposredno prispevale k reševanju svojih in skupnih problemov.

28. marca bomo volili delegacije temeljnih delovnih skupnosti.

31. marca pa na splošnih volitvah delegacije krajevnih skupnosti, delegate društvenopolitičnega zbora občinske in mestne skupščine.

V tej številki našega glasila objavljamo predlog proračuna skupščine občine Ljubljana Vič-Rudnik za leto 1974!

Zbori občanov — delovnih ljudi, kjer bodo obravnavali osnutek občinskega proračuna, bodo od 11. do 18. marca.

PREDLOGI ZA VODILNE FUNKCIJE V OBČINSKI SKUPŠČINI

Znani so že predlogi za vodilne funkcije — za novo ustanovljeno občinsko skupščino. Predsednik občinske skupščine: Vili Belič, podpredsednik občinske skupščine Peter Durjava, Franc Krumberger, predsednik izvršnega sveta skupščine občine Franc Martinc, tajnik izvršnega sveta Janez Jagodič, predsednik zbora krajevnih skupnosti Anton Košir, predsednik zbora združenega dela dr. Desan Justin, predsednik družbenopolitičnega zbora Pepca Oprešnik.

Konferenca mladih delavcev tudi v naši občini

1. marca je bila ustanovljena pri OK ZMS konferenca mladih delavcev. Za predsednico tega organa, katerega osnovna naloga je uveljavljanje interesov mladih proizvajalcev, je bila izvoljena Jelka Ban, za profesionalnega sekretarja pa Vinko Bilič.

Smernice za ustanovitev takšnega organa mladih je dala že III. konferenca ZKJ, vendar pa je dosežanje delo še potrdilo pravilnost te odločitve in tako se mladi že od sredine preteklega leta intenzivno pripravljajo na izvršitev te naloge.

OK ZMS Vič-Rudnik je bila do pred kratkim v velikem zaostanku pri formiranju konference. Vendar je do tega zaostanka prišlo iz popolnoma objektivnih težav. Majhno število mladinskih aktivov v delovnih organizacijah je pogojevalo v komi-

siji za družbenoekonomske odnose o upravičenosti tako širokega organiziranja mladih delavcev. Šele ob formiranju TOZD in ob reorganizaciji Zveze sindikatov se je pričelo naglo dvigati število aktivov v delovnih organizacijah. Danes lahko ugotovimo, da obstoja dvajset aktivov mladih delavcev, pred tem pa jih je obstojalo komaj deset. Vendar pa s tem še vedno nismo zadovoljni. Postavili smo si naloge, da moramo v najkrajšem času skušati ustanoviti aktiv mladih delavcev v vseh TOZD in OZD, kjer so za to dani pogoji. Teh pa je v naši občini preko sto.

Pred konferenco mladih delavcev je torej še veliko trdega dela, predvsem pa je potrebno poudariti to, da samo ustanavljanje še ne pomeni vsebinskega dela. Tega pa se mladi še kako zavedamo.

PO SPREJETJU USTAVE IN STATUTA

Pred volitvami

S sprejetjem nove ustave, novega mestnega in občinskega statuta ter statuta krajevnih skupnosti še ne bo sama po sebi nastopila nova doba delegatskih odnosov. Namreč vsi ti dokumenti, ki so bili pred kratkim sprejeti, so uzakonili delegatske odnose. Vendar s tem, ko so delegatski odnosi normativno utrjeni, se sami po sebi še ne uveljavljajo. Ob vsaki taki spremembi smo malodane prepričani, da je nova oblika povsem popolna in da niso potrebni veliki napori za uveljavitev teh načel. Menim, da bo na resnično uveljavljanje delegatskih odnosov pomembno vplivala prizadevnost in skrb vseh tistih, v katerih je dozorela zavest o nujnosti samoupravljanja. Mnogi bodo delegati v različnih delegacijah. S tem bo dana občanom možnost, da se uveljavijo, saj se delegatski sistem ne bo razvil, če ne bo delegatov, če se občani s takšno dejavnostjo ne bodo spoprijemali. Interesi občanov za udeležbo v delegacijah bodo gotovo večji, če bodo od takšnega dela pričakovali sadove in ustvarjalnost, ki bo vplivala na odločitve in povzročala spremembe.

Delegati in delegacije se bodo morale večkrat sestajati in preverjati stališče ter odločitve. To nas ne bi smelo motiti pri uvajanju novih oblik dela, ob tem pa ne bomo smeli pozabiti na racionalnost, kajti le tako bomo obdržali stabilnost na sedanjem nivoju in ugodne finančne uspehe.

Torej, načela sopsrejeta, potrebna jih je čim hitreje uveljaviti. To bomo opravili tudi s tem, ko bomo na novo sestavljali naše skupščine po delegatskem sistemu. Zato mora vsaka temeljna organizacija združenega dela, kakor tudi vsaka krajevna skupnost čimprej izoblikovati svojo delegacijo, ki jo bodo na volitvah v mesecu marcu najbolj demokratično izvolili s tajnim glasovanjem.

28. marca bodo vsi delovni ljudje volili svoje delegacije v temeljnih organizacijah združenega dela, ki jim bodo priključeni tudi kooperanti.

V nedeljo, 31. marca, pa bodo na splošnih volitvah volili, vsakdo v svoji krajevni skupnosti, delegacijo krajevnih skupnosti. Poleg delegacije krajevnih skupnosti pa bomo istočasno volili tudi delegacije za družbenopolitični zbor občine in mesta.

Z izvolitvijo delegacij bomo napravili prvi korak pri praktičnem uveljavljanju delegatskega sistema. Zato si bomo skupno prizadevali, da bodo naši delegati resnično najboljši med najboljšimi.

Svojo pripadnost načelom, da naj o vsem soddloča delavni človek — občan, pa bomo manifestirali s tem, da bomo na dan volitev dali svoj glas tistim, ki jim to veliko in odgovorno nalogo lahko poverimo.

VILI BELIČ

Kolezija: ulični sveti

Krajevna skupnost Kolezija je z uličnimi sveti dosegla, da je pokrit vsak njen kotiček. Ustanavljanje uličnih svetov je bil del akcijskega programa mestne konference SZDL. Pred leti so bile pri mestni konferenci SZDL ustanovljene sekcije, med temi tudi sekcija za krajevno samoupravo, ki jo je vodil Bojan Kardež.

Krajevna organizacija SZDL na Kodeljevem je sprejela akcijski program razvoja samouprave na terenu z oblikovanjem uličnih svetov. K

ZPM dela

Občinska zveza prijateljev mladine bo imela po svojem bogatem lanskem delu predvidoma aprila redno skupščino. Občinska organizacija ZPM sodi med naše najbolj množične družbene organizacije, katere dejavnost je prav v zadnjih letih usmerjena izključno na področje vsestranske skrbi za otroke in za pomoč njihovim družinam.

V 14 področnih društvih z okrog 3600 člani združuje zveza stare in občane pri urejanju vprašanj vzgoje in varstva ter organizacije prostega časa otrok in družin. Razen tega v 35 pionirskih oddelkih, od katerih je 14 pionirskih oddelkov na centralnih šolah, 21 pa na podružničnih s skoraj 7000 učenci, vodi in usmerja preko svojih mentorjev in pionirskih starešin svetov celotno pionirsko in mladinsko dejavnost na šolah. Ob vsestranskih zasnovah svojega dela lahko pričakujemo, da bo bližnja skupščina ZPM med ostalim spodbudila k aktivnemu delu in sodelovanju vse tiste odgovorne dejavnike v občini, ki skrbijo za otroke in njihove družine ne bi smeli več puščati v nemar.

(iv)

OB ZAKLJUČKU EVIDENTIRANJA

Kot nam je povedala Pepca Oprešnik, ki je evidentiratelj pri volilni komisiji OK SZDL, se je evidentiranje v naši občini pričelo že spomladi 1972. leta. Takrat so se namreč začele stalne kadrovske priprave na volitve. Po krajevnih skupnostih so bili organizirani posveti, ki so se jih udeleževali predstavniki družbenopolitičnih in družbenih organizacij in društev. Ko je steklo evidentiranje za volitve, so se krajevne organizacije lepo odzvale. To evidentiranje je vodila občinska konferenca SZDL, za evidentiranje po sindikalnih organizacijah pa je prevzel to nalogo občinski svet Zveze sindikatov Slovenije. Pri evidentiranju je bilo le nekaj zamudnikov, ki jih je bilo pač treba malce podrežati.

Evidentiranje kandidatov za delegacije je bilo zaključeno 28. februarja. Nekaj dni nato niso rezultatov sporočili le še v nekaterih krajevnih skupnostih, prinesli pa jih niso še niti učenci srednjih šol in gimnazij. Znano pa je, da so tudi ti evidentiranje opravili pravočasno. Dne 5. marca so bili zbrani podatki za 2033 kandidatov za delegacije, ko bodo prispeli še manjkajoči podatki že opravljenih evidentiranj, bo v naši občini vseh evidentiranih kandidatov okrog 2300. To pa je precej več, kot smo v začetku pričakovali. Lep je tudi odstotek evidentiranih žensk in mladih. Evidentiranih kandidatov za delegacije je bilo 626, kar pomeni 30,8 odstotka. Vendar velja tu pripomniti, da je bil odstotek žensk, ki so bile evidentirane, večji v delovnih organizacijah - 34,5 odstotka vseh evidentiranih, kar tudi ustreza odstotku žensk med zaposlenimi.

Mladih v gospodarstvu je 420 evidentiranih, kar pomeni 20,9 odstotka. Manjši odstotek mladih pa je evidentiranih v krajevnih skupnostih - 16 odstotkov.

Lep je tudi odstotek evidentiranih kmečkih žena. Tudi v drugih občinah je evidentiranje uspelo podobno kot v naši. Ob evidentiranju je zagotovljen zaželen odstotek žensk in mladih, lahko pa upamo in želimo, da bo ostalo tako razmerje tudi na kandidatih listah. Tovaršica Oprešnikova je poudarila: „Zavedati se moramo, da je ženska vedno prisotna na vseh področjih dela in življenja in bo to znala zastopati tudi v skupščinah!“

V. JERMAN

realizaciji tega programa so pristopili lanskega junija. Potreba po ustanavljanju uličnih svetov, po organiziranju prebivalcev v okviru najmanjše mestne skupnosti, je obstajala že več let. Če ne bi prebivalci čutili nujnosti svojega organiziranja, potem tudi akcijski program ne bi mogel uspeti. V jesenskem in zimskem obdobju preteklega leta so bili organizirani sestanki s prebivalci posameznih ulic. Vsak teden je bil po en ali dva taka sestanka. Krajevna organizacija je težila za tem, da bi vsaka ulična enota štela 250 do 300 občanov. Stremeli so k temu, da bi delegati resnično zastopali vsak kotiček krajevne skupnosti, to pa je možno le tako, da ima delegat stalen in neposreden stik z občani. Na teh sestankih so občani nakazali svoje različne potrebe, probleme, skratka to, kar jih tišči. Na omenjenih sestankih so nekateri praktično prvič prišli v stik s krajevno skupnostjo in družbenopolitičnimi organizacijami. Na sestankih so volili tudi ulične svete, ki štejejo od pet do dvanajst članov. En član uličnega sveta pride poprečno na vsake petdeset prebivalcev.

Ulični svet je obenem organ zbora občanov ulice in organ krajevne organizacije SZDL. Tako ulični svet ne opravlja le naloge reševanja konkretnih problemov ulice, marveč skrbi tudi za družbenopolitično udejstvovanje občanov. Bistveno pa je, da opravlja funkcijo neposredne zveze z zborom delegatov. Ulični svet je lahko pobudnik za različne akcije, ima tudi pravico sklicati zbor občanov ulice.

Rezultat dosedanjega dela uličnih svetov je mimo drugačnega tudi ta, da je dvorana krajevne skupnosti že premajhna. Tu velja še povedati, da je vse, kar ima na voljo krajevna skupnost (pisarna, pravna pomoč), obenem tudi na voljo uličnim svetom. Denarna sredstva krajevne skupnosti so hkrati tudi sredstva uličnih svetov.

-ej

NAŠA KOMUNA

Glasilo občinske konference SZDL Ljubljana Vič-Rudnik. Izhaja mesečno. Urejata izdajateljski svet - častni predsednik dr. Josip Vidmar - in uredniški odbor: Milovan Dimitrić, inž. Alojz Habjan, Slavo Kobe, Bine Lenaršič, Sandi Sitar in Janja Domitrovič, odgovorna urednica. Uredništvo in uprava Ljubljana, Trg MDB 7/I., tel. 20-728, tekoči račun SDK 50103-678-51173. Rokopisov ne vračamo. Tiska tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani.

V Domu JLA sta 21. februarja pripravila vojašnica Maršal Tito in OK ZMS Ljubljana Vič-Rudnik v sodelovanju z Domom JLA srečanje med pripadniki JLA in mladimi iz naše občine. Srečno naključje je to srečanje postavilo prav na dan sprejetja nove ustave SFRJ. Tako so mladi, tisti v šolah, delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih in tisti, ki nosijo uniformo, skupaj proslavili ta pomemben dogodek, ki bo ostal v zgodovini zapisan kot nov korak pri uveljavljanju samoupravnih pravic delovnega človeka.

Sindikati občine Ljubljana Vič-Rudnik že na novo organizirani

V sindikatih naše občine je vključenih nad 16.000 delavcev in delavcev iz 171 OOS, ki so zdaj vključeni in razvrščeni v občinskih konferencah sindikatov delavcev naslednjih dejavnosti: energetske in rudarstva, elektro in kovinske industrije, lesne industrije in gozdarstva, kemične industrije, tekstilne in usnjarke industrije, grafične industrije, gradbeništva, kmetijstva in živilske ter tobačne industrije, prometa in zvez, trgovine, gostinske in turistične dejavnosti, obrtnih dejavnosti, kulturne dejavnosti, vzgojne in izobraževalne dejavnosti, dejavnosti delavcev zdravstvenega in socialnega varstva ter sindikatov delavcev delovnih skupnosti uprave, pravosodja in družbenopolitičnih in društvenih organizacij.

Ustanovne konference so bile zaključene sredi minulega februarja. Zaradi številnih predvolilnih nalog in nalog ob konstituiranju ter izpolnjevanja vsebinskih določb samoupravnih aktov v organizacijah združenega dela pa so nekatere od ustanovljenih konferenc sindikatov svoje izvršne odbore le evidentirale in jih bodo izvolile brž, ko bodo za to zagotovljeni časovni pogoji.

Povedati moramo tudi, da je

Vaške skupnosti so zaživele

Na področju krajevne skupnosti Dobrova so ustanovili devet vaških skupnosti, ki so malone vse že prav lepo zaživele. Potreba po ustanavljanju vaških skupnosti se je pokazala, ker sta krajevna skupnost in tudi njen svet nekoliko odmaknjena od vsakdanjega življenja občanov na vaseh. Seveda pa je na vzikanje vaških skupnosti vplivala tudi družbenopolitična usmeritev širše skupnosti.

O ustanavljanju vaških skupnosti in o tem, kako so zaživele, smo se pomenkovali z Zvonetom Tušakom, predsednikom sveta krajevne skupnosti Dobrova. Tako nam je dejal:

„Ideja o vaških skupnostih se je porodila iz spoznanja, da bi bila taka oblika organiziranosti najprimernejša, če se hočemo približati ljudem. Krajevna skupnost je raztresena, vasi pa imajo svoje posebne probleme, ki jih lahko rešujejo le same, oziroma v sodelovanju z zaselki. Seveda pa mora imeti vaška skupnost v razmerju do krajevne skupnosti neke pravice in tudi dolžnosti - za izpolnjevanje tega skrbi izvršni odbor vaške skupnosti.“

„Ali je po ustanovitvi vaških skupnosti pričelo življenje po vaseh bolj živahno utripati?“

„Lep primer, kakšne spremembe je prinesla ustanovitev vaške skupnosti, je vas Šujica. Ta vas zlepa ni imela svojega zastopnika v krajevni skupnosti, vsaj stalnega ne - vsak se je naveličal, odstopil in podobno. Ko smo se odločili za ustanavljanje vaških skupnosti, smo sklenili začeti s Šujico. Na ustanovnem zboru vaške skupnosti je bila udeležba občanov dokajšnja. Pokazali so veliko mero zanimanja za urejanje vaških problemov. Povedali smo jim, da bo naselje tako, kakršni bodo njegovi prebivalci, da ni življenjsko pričakovati, da bodo njihove stvari reševali drugod. Prebivalci Šujice so v izvršni odbor vaške skupnosti izvolili sedem članov in nemudoma pričeli z delom. V roke so vzeli krampe, lopate, priskrbeli so vozove za dovažanje in odvažanje materiala in zgradili so si avtobusno postajališče in uredili cestišče.“

„Kako pa je zaživila vaška skupnost na Dobrovi?“

„Ta skupnost ima celo enajstčlanski izvršni odbor. Letos so si zadali obsežne naloge v zvezi s kanalizacijo. Na sestankih ni nobenega godrnjanja, konstruktivno razmišljajo, kaj bi bilo bolje, kaj je nujno najprej urediti in kaj lahko počaka na kasnejše reševanje. Ljudje so pripravljeni delati, nedvomno pa pomeni vsaka tovrstna dejavnost hkrati družbenopolitično aktivizacijo ljudi.“

„Kako vpliva delo izvršnega odbora na vaško skupnost?“

„Delo vaške skupnosti je precej odvisno od ljudi, ki sestavljajo izvršni odbor, od njihovih naprednih stališč in sposobnosti motivirati vaščane za skupno delo.“

„Kakšni so pa odnosi med vaškimi skupnostmi?“

„Delo v vaških skupnostih zbuja tekmovalnega duha. Vas noče zaostajati za sosednjo vasjo.“

„Toda se je naselilo precej novih stanovanj. Kako so se ti vključili v novo okolje? Kako so jih sprejeli domačini? Ali sodelujejo?“

„Krajevna skupnost Dobrova je postalo „spalno“ naselje Ljubljane. Kmetov je vse manj, večina prebivalcev je zaposlenih v Ljubljani, dasi je včasih bilo drugače. Precej se priseljujejo tudi delavci iz višjih predelov, ki so si poiskali zaslužek v mestu. Nismo naleteli na nepripravljenost teh ljudi, ki so se doselili, tudi domačini so jih sprejeli in jih volili v izvršne odbore. To je problem določene stopnje organiziranosti. Ko smo pričeli to akcijo, so bili nekateri prav prijetno presenečeni, da niso ljudje nič kaj drugačni, kot so bili po vojni.“

„Prej sva se dotaknila sodelovanja vaških skupnosti. Kako se njihovo sodelovanje odraža v organih krajevne skupnosti?“

„Za prihodnjo sestavo sveta krajevne skupnosti predvidevamo, da bo taka, da bodo v njem predsedniki vaških skupnosti in predsedniki komisij pri

krajevni skupnosti, ki so sredno zadolženi in odgovorni za skupne zadeve rešujejo na ravni krajevne skupnosti. To pozitivno je tudi to, da sodelujejo svet krajevne skupnosti, SZDL, ZK, kulturno umetniško društvo in gasilsko društvo.“

VLADIMIR JERMAN

Občani so se odzvali

Na 31. seji izvršnega odbora občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Ljubljana Vič-Rudnik, ki je bila ob koncu februarja, so v prvih dveh točkah dnevnega reda ocenili razporeditev občin in mesta.

Razprave o statutih, ki so potekale po krajevnih skupnostih, so bile ocenjene kot dobre tako po udeležbi občanov kot tudi po vsebinskem prispevku razpravljalcev. To je politični kapital, ki je zelo pomemben za nadaljnje delo družbenopolitičnih organizacij. Drugo pa je, da statuti vendarle niso v zadovoljivi meri odraz splošnega razpoloženja med delovnimi ljudmi in občani. Niso tako precizno izdelani, da bi kot akti zagotavljali politiko, ki jo proklamira ustava in jo občani ter delovni ljudje pričakujejo. V razpravi na seji izvršnega odbora je bilo rečeno, da je ta ocena sicer huda, da pa je bolje, da je izrečena dovolj zgodaj. Tako ni mogoče mimo ugotovitve, da je mestni statut postavljen izrazito kompromisarsko, osnutek mestnega statuta, ki je bil dan v razpravo, pa je le formalno prilagojen stari statutu. Tako je torej mestni statut postavljen na napačno stališče, zaradi česar je skoraj onemogočena konkretna razprava o njem in predlogi. Izraženo je bilo mnenje in zahteva, naj se v mestni statut vnese duh razprav. Izvršni odbor se je strinjal, da je mestni statut treba sprejeti z zavestjo, da bo moral imeti obeležje prehodnega statuta. Mestni statut je bil delan v zelo ozkem krogu, bilo pa ga je težko postaviti, saj je moral biti zaključen še preden so se ljubljanske občine sporazumele, kaj združujejo v mestu. Ker se občine niso utegnile dogovoriti, kaj združujejo, so se do mestnega statuta „pasivizirale“. Rečeno je bilo tudi to, da tak pasivni odnos občin do mestnega statuta odraža odpor močnim političnim tokom, ki v bistvu hočejo voditi staro politiko.

Ob pisanju mestnega statuta so bile tudi izražene težnje, da bi mestni statut dajal naloge krajevnim skupnostim mimo občine, odgovornosti pa ne bi nosilo mesto, marveč občine. Tega pa občine prav gotovo ne morejo sprejeti, ker je to v nasprotju s tem, kar hočemo.

V razpravah o statutih so občani opozorili na neko „dedno obremenjenost“: da so najsplošnejša načela, ki so zapisana v ustavi, ponovno zapisana v statutih mesta, občine in krajevne skupnosti. Nadalje so občani menili, da je v občinskem statutu težko razbrati, da življenjski razvoj občine zavisi od življenja krajevne skupnosti, pogosto pa so bile tudi pripombe, da mestni in občinski statut nista povsem usklajena. Statutarne komisije so dolžne to urediti, saj oba statuta veljata istemu občanu. Na zborih so izrekli priznanje načinu, kako so bili statuti (vključen je bil tudi vzorčni statut krajevne skupnosti) posredovani občanom - kot izredna številka „Naše komunne“.

Nekajkrat se je na zborih pokazalo, da nekaterim ni bilo jasno izhodišče, po katerem pošljejo delegate v družbenopolitični zbor družbenopolitične organizacije. Nekajkrat so se namreč pojavile zahteve, da bi tudi Rdeči križ morali upoštevati kot družbeno, če ne celo kot družbenopolitično organizacijo. To je seveda povsem upravičena zahteva. Rdeči križ je namreč mednarodna humanitarna organizacija, ki se deluje na nacionalne organizacije. Te nacionalne organizacije so pisale mednarodno konvencijo, ki jih zavezuje. Skušajmo, čim bolj preprosto pojasniti Rdeči križ je bil ustanovljen humanitarna organizacija, pomaga ljudem v nesrečah, glede na njihovo politično drugačno pripadnost. V duhu Rdeči križ še vedno luje. Karakteristika Rdeči križa je ravno to, da na bojiščih rešuje in pomaga ranjenim obeh bojujočih se stranem.

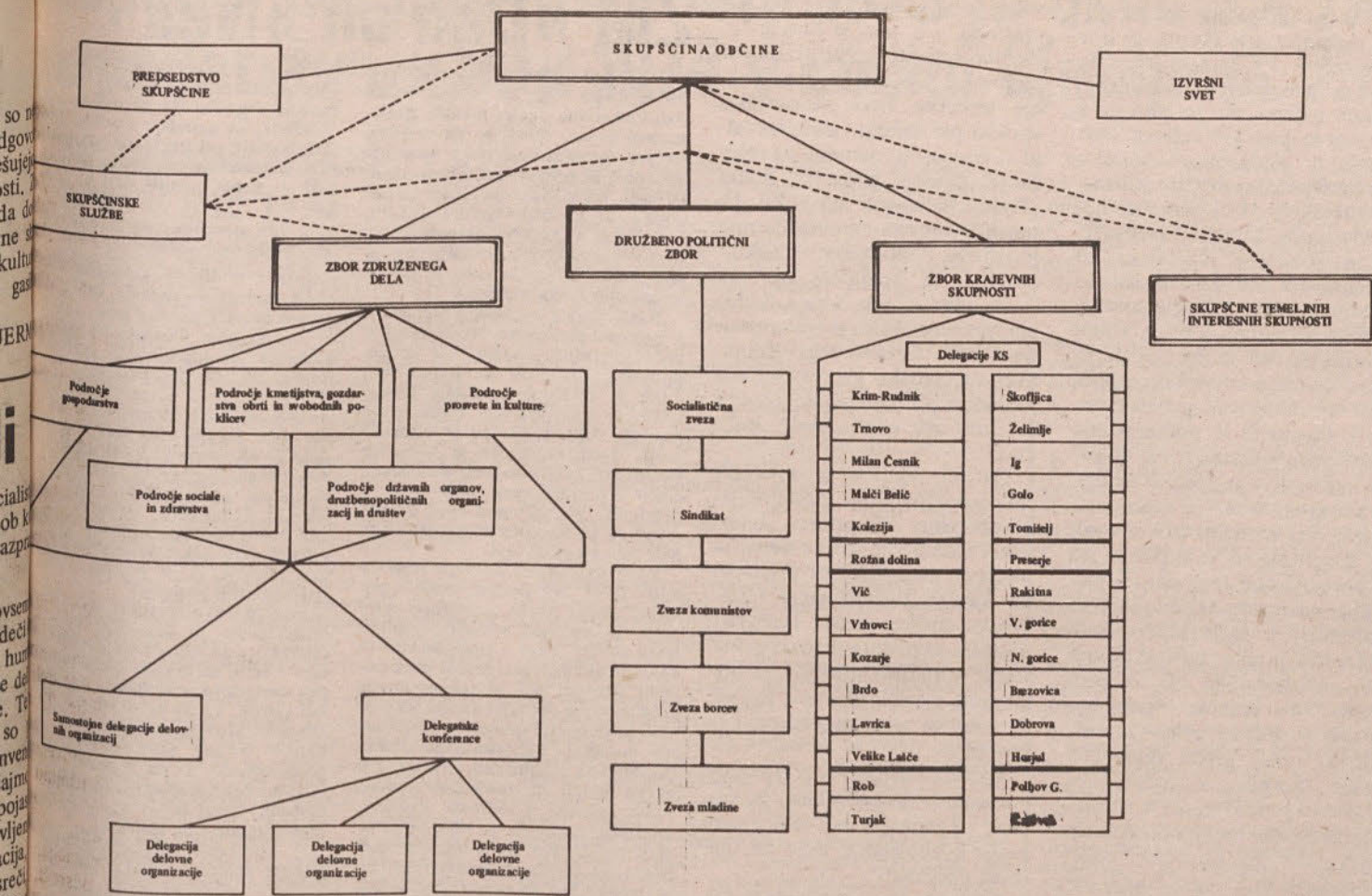
Oglejmo si še, kako so se ženci omenjene seje ocenili, katere razprave po krajevnih skupnostih. Krajevna skupnost Rudnik je dolgo časa veljala za težavno, stopnja udeležbe več kot trideset do štirideset občanov ni prihajala na seje, čeprav je to največja krajevna skupnost naše občine. Razprava o statutih pa se je udeležilo občanov. V Rožni dolini je prihajalo na zbere običajno 70 občanov, tokrat pa je prišlo dvorana Studentskega doma premajhna za vse, ki so se udeležili. Podobno je bilo v KOLEZIJAH, kjer dvorana prav tako ni mogla sprejeti vseh, ki so se želeli udeležiti razprave. Največja težava pri posvetitvi krajevnih statutu. Doslej ni bil na Kodeljevem noben zbor tako številno obiskan - kar je nedvomno tudi rezultat večmesečnega dela pri ustanavljanju uličnih svetov (o tem še posebej poročamo v tem številu).

Precejšen je bil tudi obisk v DOBROVI, kjer so obravnavali pretežno krajevni in občinski statut. Tako dobre ocene pred moremo dati zboru krajevne skupnosti „MALČI BELI“, saj se je zboru udeležilo 42 občanov, ki pa niso dali nobenega predloga, nobena priponka ni bila sprožena. Povsem drugačna podoba je bila v krajevni skupnosti „MILAN ČOKNIK“. Tam se ni menda nikdar zbralo toliko občanov, med njimi je bilo lepo mladih obrazov, toda - da ne omenjamo, da ni bilo nobenega predloga, ni bilo seznanjenosti s statuti. Cele tri ure pa je bilo le „moriti“ prisotne, ne da bi se dalo priložnost priti do seje. Zbor je tako propadel, mnogi se upravičeno sprašujejo, ali bodo ti ljudje predvsem mladi, ki so prišli prvič na zbor, še kdaj v prihodnosti priti.

Splošna ocena zborov pa da obisk priča o tem, da je gatski sistem prinaša občanom voljo po sodelovanju in tek pripadnosti skupnosti. daj je jasno, da so bile morene tako davno izrečene besede, da je občanom vse kaj se dogaja in kako se doprekritične. Ob teh zborih bile take trditve postavljene laž. Občani so pokazali, da bi močno zainteresirani, da bi življenje v krajevnih skupnostih usklajeno in postavljeno strokovna izhodišča, da bi žili ne le izgradnjo svoje krajevnosti in skupnosti, marveč celo občine in mesta.

VLADIMIR JERMAN

Pregled oblikovanja občinske skupščine in delegiranja delegatov v njene zборе

Vsestranska dejavnost komiteja

Komite OK ZKS Ljubljana Vič-Rudnik je v sedanjem obdobju predložitelj aktivnosti še posebej raznih svojih dejavnosti. Očitno pa v KS med občani še vedno prevladuje večkrat mnenje, da jih bo boljše zastopal moški kot pa ženska.

Komite je obsodil pisanje verskega tečnika „Družina“, ko se je v letošnji tretji številki lotil v bistvu ocenjevanja dela OK ZKS Ljubljana Vič-Rudnik, za kar nima nobenih pravic, saj pomeni to vmešavanje v politiko. Komite bo zato poskrbel za določene ukrepe v smeri, da se kaj takega ne bi več dogajalo.

Komite OK ZKS Vič-Rudnik je pri obravnavi poročila o uveljavljanju ustavnih dopolnil razpravljati tudi o problemih, ki so nastali s tem v zvezi in zaradi osebnih sporov v bolnišnici za zdravljenje alkoholike Škofljica, ki sodi pod Klinične bolnišnice za psihiatrijo Ljubljana. Komite je zavzel stališče, da ima po znanih podatkih bolnišnica v Škofljici vse pogoje za TOZD in torej tudi naj bo. Kar zadeva predstojnika, je bilo na seji komiteja povedano, da ga je treba zaščititi, če se je pravilno zavzemal za uveljavljanje ustavnih dopolnil v duhu ustave in politike ZK. Več pa komiteja zaenkrat o zadevi, ki je znana že vsej slovenski javnosti iz časopisov, zaenkrat še ni razpravljaj. Zadevo namreč spremlja tekoče občinski sindikalni svet Vič-Rudnik.

Komite je razpravljaj in ocenjeval na svoji seji tudi osnutka občinskega in mestnega statuta. Člani komiteja so sklenili, naj vsi dejavniki in pose-

bej še politične organizacije temeljito preučijo samoupravne interesne skupnosti. Komuniste s tega področja je komite še posebej zadolžil, da se vključijo v javno razpravo o statutih in tako zagotovijo, da bodo v mestnem statutu uveljavljeni pravi odnosi in mestu. Komite je poudaril, da nasprotuje dvojnosti predstavnike demokracije v mestu. Poudarjeno pa je bilo tudi, da mora biti statut mesta rezultat dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja občin. Ugotovljeno je bilo namreč, da je v osnutku mestnega statuta precej ostankov starih odnosov, ki niso v skladu z novo ustavo in nje težnjami. Posebne pomisleke so imeli člani komiteja na vodni komentar občinskega statuta, saj njegov pristop k statutu ni v skladu s

težnjami, ki so bile izražene v javni razpravi. Še posebej je imel komite pomisleke zato, ker je bil vodni komentar k občinskemu statutu občine Vič-Rudnik v razpravi na mestni ravni zavrnjen.

Člani komiteja so obravnavali v tem času tudi pismo mladincev z Rudnika, ki opozarjajo na neredne probleme, s katerimi se rešuje mladinski aktiv na Rudniku. Ti problemi so še toliko večji zaradi močnega vpliva cerkvenih krogov na mladino s tega pogrožja. Mladinski aktiv se srečuje z velikimi finančnimi težavami, medtem ko lahko cerkev na Rakovniku nudi marsikaj, tudi zastoj alkohol v svojem cerkvenem disco klubu. O pismu mladincev bodo še razpravljali.

M. DIMITRIČ

Na drugi redni skupščini občinske organizacije ZRVS je zbranim spregovoril tudi predsednik republiškega odbora ZRVS ing. Slavko Korbar.

Po določenih zvezne in republiške ustave ter statuta občine bodo temeljne družbenopolitične skupnosti občine v bodočem delovanju delegatskega sistema, sestavljene iz treh zborov, in sicer: iz zbora združenega dela, ki bo imel v občinski skupščini 45 delegatskih mest; iz zbora krajevnih skupnosti s 36 delegatskimi mesti in družbenopolitičnega zbora s 30 delegatskimi mesti. V vseh treh zborih skupščine občine bo torej 111 delegatskih mest. Na zasedanje posameznega zbora bodo pošiljale delegacije svoje člane, skladno s številom delegatskih mest, ki jih imajo v zboru. V zborih občinske skupščine bodo občani in delovni ljudje uresničevali vse pravice in dolžnosti, ki jih ima po ustavi občinska skupščina.

In kako bodo potekale volitve delegatov v posamezne delegacije občinske skupščine?

Na zasedanje zbora združenega dela skupščine občine bodo delegirale svoje člane delegacije temeljnih samoupravnih skupnosti, izvoljene na neposrednih tajnih volitvah oziroma tam, kjer delegacije temeljne samoupravne skupnosti delijo delegatsko mesto v občinskem zboru, konference delegacij na svojih konferencah. Delegatska mesta v zboru združenega dela občinske skupščine pa bodo določene s posebnim odlokom.

Torej, vsaka temeljna samoupravna skupnost, ki ima zaposlenih več kot 30 delovnih ljudi, izvoli na volitvah s tajnim glasovanjem člane svoje delegacije. Število članov delegacije določi posamezna temeljna samoupravna skupnost v svojih statutih ali statutarnih sklepih. Delegati, ki bodo izvoljeni dne 28. marca 1974, bodo iz svoje sredine delegirali delegata za vsako sejo zbora združenega dela občinske skupščine.

Temeljne samoupravne skupnosti, ki jim ne bo z odlokom občinske skupščine dodeljeno v zboru združenega dela samostojno delegatsko mesto, glede na število zaposlenih, pa bodo delegate za zbor združenega dela delegirale preko konferenc delegatov dveh ali več temeljnih samoupravnih skupnosti, tako da bodo v konferenco delegatov delegirale svojega izvoljenega delegata. Delegatske konference se določijo s sporazumi, sklenjenimi med temeljnimi skupnostmi na podlagi posebnega odloka občinske skupščine. Temeljne samoupravne skupnosti, ki zaradi premajhnega števila zaposle-

nih (do 30) ne bodo volile neposredno svoje delegacije, tam delegacije predstavljajo vsi zaposleni.

Tehnično izvedbo neposrednih volitev delegacij v temeljnih samoupravnih skupnostih izvajajo volilne komisije temeljnih samoupravnih skupnosti, ki jih imenujejo DS ali drugi samoupravni organi. Volilne Komisije TSS imenujejo volilne odbore, ki bodo izvajali neposredne volitve na voliščih. Delavski svet ali drug samoupravni organ imenuje na izvajanju neposrednih volitev tudi komisijo za volilne imenike z nalogo, pravočasno izdelati volilne imenike za vsako volišče posebej in potrjene izročiti volilni komisiji temeljne samoupravne skupnosti v določenem roku. Konkretna naloga samoupravnih organov, volilne komisije, volilnih odborov in komisije za volilne imenike temeljne samoupravne skupnosti določa zakon o volitvah delegacij in delegiranju delegatov v skupščino družbenopolitičnih skupnosti, ki je bil sprejet v republiški skupščini dne 28. 2. 1974.

Kot smo že omenili, bo zbor krajevnih skupnosti v skupščini občine štel 36 delegatov, tako da bodo KS v zboru zastopane z najmanj enim delegatom iz krajevnih skupnosti območja občine. Glede na število občanov in delovnih ljudi, bivajoč na območju večjih krajevnih skupnosti, pa bodo nekatere KS z več kot 3000 delovnimi ljudmi in občani zastopane v zboru krajevnih skupnosti vsaka z dvema delegatoma.

Tudi krajevnih skupnosti bodo na svojem območju z neposrednim tajnim glasovanjem volile svoje delegacije, kot to določajo njihovi statuti. Število članov delegacije določa krajevna skupnost sama s statutom, prav tako pa tudi samostojno izvede splošne volitve svoje delegacije. V ta namen imenuje svet krajevnih skupnosti volilno komisijo, komisija pa volilne imenike in volilne odbore za vsako volišče za tehnično izvedbo splošnih volitev. Volitve bodo 31. marca z enotnimi glasovnicami predlaganih kandidatov za delegate krajevnih skupnosti.

Končno bo občinsko skupščino sestavljala še družbenopolitični zbor 30 delegatov. Delegate družbenopolitičnega zbora bodo delovni ljudje in občani volili neposredno s tajnim glasovanjem na celotnem območju občine. Volitve tega zbora pa izvaja občinska volilna komisija.

Še vedno dolžniki!

Do konca leta mora biti akcija za zgraditev spominskega doma v Kumrovcu in spominski obeležij na Kozjanskem zaključena. Zbrati je treba 100 milijonov dinarjev, od tega v Sloveniji 15 milijonov dinarjev. Do konca januarja pa smo v naši republiki zbrali nekaj več kot 9.260.500 dinarjev ali skoraj 62 % predvidenih sredstev.

Zadnji pregled prispevkov kaže, da akcija v Ljubljani ne poteka po pričakovanjih, saj so od načrtovanih vsot do 30. januarja ljubljanske občine zbrale: Center 72, Bežigrad, Šiška 48, Vič-Rudnik 40 in Moste-Polje 36 odstotkov. Naša občina mora v akciji zbrati 505.500 dinarjev, do konca januarja pa smo namenili 203.203 dinarjev.

Sodeč po teh podatkih, bomo morali z akcijo na vsak način po- hiteti. Verjetno nam ne more biti vseeno, če bomo pri naslednjem pregledu zbrane denarja spet „na repu“, tako med ljubljanskimi občanami, kot v Sloveniji nasploh.

Ni dvoma, da so se doslej prav v Ljubljani in njenih občinah, kar velja v precejšnji meri vnovič za našo, najslabše odrezale delovne organizacije. Zato sta komite mestne konference ZKS in izvršni odbor mestne konference na svoji zadnji skupni seji predlagala delovnim kolektivom ljubljanskih občin, da bi ob zaključnih računih na Kumrovcu in spominskem obeležju na Kozjanskem. K temu bi morali kaže, da so delež predvsem sindikati, saj dosedanj potek akcije čeprav bi morali biti med volilnimi nosilci te, vsejugoslovanske akcije. Za zgled jim lahko služijo organizacije zveze združenih borcev NOV, seveda tudi naša občinska organizacija. Zbrale so namreč kar 110 odstotkov lastne udeležbe in so z litjsko občino pri zbiranju sredstev za Kumrovec in Kozjansko na prvih mestih v Sloveniji.

(iv)

Ugodne ocene resolucije

V okviru predkongresne aktivnosti v naši občini posvečajo komunisti posebno pozornost razpravam o resoluciji za sedmi kongres ZKS in osnutku statuta ZKS. O predkongresni dejavnosti v naši občini so razpravljali že različni forumi kot napr. komite OK ZKS Ljubljana Vič-Rudnik, občinska konferenca ZKS, politični aktiv občine, sekretarji OZK na posebnem sestanku itn.

V okviru predkongresne dejavnosti so se morale sestati vse OZK v TOZD in KS, vsi aktivni ZK in drugi organi ZK in razpravljati o kongresnih dokumentih. Poleg organov ZK in komunistov so o kongresnih dokumentih razpravljali tudi na občinski konferenci ZMS, kot tudi na občinskem odboru ZRVS. ZRVS se je še posebej potrudila, da se je tudi s svojimi terenskimi organizacijami zelo aktivno vključevala v predkongresno razpravo.

Prve pripombe na resolucijo za 7. kongres ZKS iz osnovnih organizacij ZK so v glavnem vsebovale očitek, da je osnutek resolucije pisan v težko razumljivem jeziku, ki ga na do-

ločenih mestih razumejo le strokovnjaki in tako ni v celoti razumljiv vsem članom ZK. Resolucija pa mora biti razumljiva vsem, saj je namenjena delavcem in sploh vsem, ki so v ZK.

Svet ZK pri KS Podpeč-Preseje je mnenja, da je v resoluciji premalo precizirana osebna odgovornost, premalo pa je konkretizirana tudi socialna diferenciacija. Prav tako so v Podpeču-Preseju poudarili, da je treba poskrbeti za boljše kadrovanje na vseh nivojih in s tem tudi skrb za štipendiranje. Točno naj bi tudi definirali, kaj je delovni človek.

V OZK je bilo podano tudi mišljenje, da je v resoluciji premalo govora o tehnični kulturi, medtem ko je v materialih za zvezni kongres večji poudarek dan tudi temu področju. Delavska kontrola naj ima vpogled tudi v delovanje interesnih skupnosti in delitev sredstev v teh skupnostih. Kadrovska politika za pedagoške službe pa naj vodi ZK. V OZK v poklicni kovinarski šoli so bili mnenja, da je treba dati še poseben poudarek tistemu delu reso-

lucije, ki govori o vzgoji in izobraževanju.

OZK GG Ljubljana je imela pripombo na formulacijo „osvoboditev dela“, saj je že Karl Marx v kritiki gotskega programa zapisal: „Osvoboditev delavskega razreda morajo doseči delavci sami“ ter nasprotno „delavski razred naj osvobodijo – kaj? delo“. Razume naj, kdor more ...

V OZK so menili tudi, da je resolucija preveč teoretična in da jo je treba skrajšati in konkretizirati. Delo naj bo osnova za vse, kar vsebuje resolucija. O umetnosti in kulturi je premalo povedanega. Poleg resolucije so še drugi dokumenti, zato ne more priti vse v resolucijo. V resoluciji je treba navesti tudi obvezno skrb za zdravo okolje človeka. Izdelati je treba tudi konkreten program dela in povedati, koga obvezuje.

Člani so tudi mnenja, da bi bilo koristno spet uvesti predhodni staž za sprejem novih članov v ZK, kot je že bil včasih.

Resolucija vsebuje vse pereče probleme naše družbe, ki jih moramo

razrešiti in je zato treba povedati več o človeku, ki bo vse to uresničeval in uresničil, o njegovih moralno etičnih normah.

O resoluciji za 7. kongres je razpravljala tudi ideološka komisija pri OK ZKS Ljubljana Vič-Rudnik. Predsednik te komisije JANEZ VRHUNEC je ob resoluciji povedal: „Resolucija je zelo dobra, vendar bi morali biti materiali bolj konkretno problematični, posebej pri vprašanjih kulture. Dokument za 10. kongres ZKJ je, kar se konkretnosti tiče, veliko bolj precizen. V bodoče bo problem kadrovske politike in moramo zato točno določiti, kdo je v resnici „kadrovnik“. Nedvomno mora biti to ZK. Prav veselje me, da je v resoluciji prvič dovolj o šolstvu.“

Članica komisije za ideološka vprašanja pri OK ZKS Vič-Rudnik ANGELCA ZIBERNA je tudi zelo ugodno ocenila resolucijo za 7. kongres ZKS. „Resolucija je odlična. V njej pa bi morali še dati poseben poudarek družini kot vzgojni instituciji. Definirati pa je treba tudi socialno politiko.“

M. DIMITRIČ

ZRVS bo delala z mladimi

O uspehih občinskih odborov po osnovnih organizacijah ZRVS na terenu v naši občini smo že poročali v prejšnji številki. Vrh teh odborov oziroma tudi zaključek pregledovanja aktivnosti v preteklem obdobju pa je bila 2. redna skupščina občinske organizacije ZRVS. Na skupščini so podali poročilo o štiriletnem delovanju te organizacije v občini.

Predsednik občinske organizacije Ivo Starin ocenjuje skupščino kot uspešno. „Na skupščini smo prikazali našo dejavnost v preteklih letih. Organizacija ZRVS pa je v tem času s svojim delovanjem potrdila samostojnost in tudi z delom in aktivnostjo opravičila to svojo samostojnost in zaupano ji vlogo. Vse naloge, ki so bile postavljene pred našo organizacijo, smo izpolnili in to uspešno.“

Na 2. redni skupščini pa so postavili tudi program za naslednje 4-letno obdobje. Program predvideva v prvi vrsti politično usposabljanje članstva. Poseben poudarek bodo razumljivo dajali v organizaciji ZRVS na delovanju in pripravi občanov v SLO, kot tudi samozagotovo. Samozagotovo občanov namreč ni SLO kot to nekateri večkrat zmotno tolmačijo. Posebno vidno mesto pa zavzema v programu ZRVS delo z mladino. Temu bodo odmerili člani te organizacije veliko svojega časa in pozornosti. V sodelovanju z ZMS kot mladinsko organizacijo bodo člani ZRVS organizirali vrsto akcij. Tako novost pri tem bo „obrambni dan šole“, pripravljali bodo kot doslej vrsto likovnih razstav in prikazovalne filme z obrambno vzgojno vsebino. Organizirali bodo tudi več orientacijskih pohodov in strelske krožke. V okviru sodelovanja z mladino bodo prirejali poučne ekskurzije in ustanavljali pohodne

enote. Te pohodne enote se bodo nato odpravljale po poteh revolucionarjev in borcev v času NOB. V sklopu vsega tega pa si bodo člani obeh organizacij prizadevali evidentirati čim več kandidatov, ki bi bili primerni za posebne kadrovske šole v JLA. Znano je namreč, da ravno starejšinskega kadra naše narodnosti v JLA zelo primanjkuje.

Skupščini, ki je bila izredno dobro obiskana so prisostvovali tudi predstavniki vseh drugih ljubljanskih občinskih organizacij ZRVS, predstavniki mestne organizacije in tudi republiškega odbora ZRVS. Razprava je bila izredno konstruktivna in polna vsebinskih predlogov za nadaljnje delo. Kljub kritični oceni dosedanjega dela so lahko na skupščini ugotovili le uspehe te organizacije, kar dokazujejo številna priznanja, ki jih je organizacija ZRVS v naši občini dobila v tem času.

Ker so ugotovili, da je bilo celotno delovanje v redu, poteka redno delo po že prej začrtanih smereh dalje. V drugi polovici marca bodo začeli tako izvajati program rednih predavanj.

Predvidevajo, da bo letos v maju ali juniju spet orientacijsko taktični pohod vezan z izpiti. „Tematika bo bolj zahtevna“, nam je povedal tajnik občinskega odbora ZRVS Rudi Furlan, „in zato vsem našim članom toplo priporočamo, da se naročijo na časopis „Naša obramba“ kjer je veliko potrebnih podatkov. Na pohodu pa bo seveda tudi streljanje.“

Skupščina je ugotovila tudi, da so se člani ZRVS kot posamezniki in tudi organizirano zelo aktivno vključevali v predkongresno aktivnost z razpravami o resoluciji za kongres ZRKS, kot so se tudi vključevali v ustavno razpravo.

M. D.

Ljubljanska solidarnost

Skupščina ljubljanske temeljne izobraževalne skupnosti je v novembru 1972. leta sprejela akcijski program, s katerim si je zadala nalogo, da bo posegla v izravnano pogojev šolanja vseh otrok, ne glede na ekonomsko socialni položaj družine ali razvitenosti okolja, kjer otroci živijo. Predstavniki temeljne izobraževalne skupnosti Ljubljane so obiskali vse podružnične šole in takoimenovane višinske šole na svojem področju. S prosvetnimi delavci teh šol so ugotavljali celotne potrebe teh šol po učilnicah, opremljenosti, rekvizitih, pečeh (kurjavi). Ugotovili so pomanjkanje pohištvene opreme, učil, športnih rekvizitov, mnogokje so bile v zimskem času učilnice premrzle. Pri temeljni izobraževalni skupnosti so se odločili, da bi pomanjkanje temeljnih učilnic z nakupom takih športnih rekvizitov, ki lahko služijo temeljnemu pouku tudi v učilnicah, na hodnikih ali na prostem. Tak komplet športnega orodja je bil sestavljen iz treh blazin, nizke gredi, odskočne deske, nizke koke, švedske klopi, švedske skrinje, petih trikilo-gramskih žog medicinskih, desetih kijev, desetih obrobočev, tridesetih kratkih in dveh dolgih ko- lebnic. Vrednost takega kompleta je znašala 12.200 novih dinarjev. Mimo tega so te šole dobile tudi vsaka po deset parov smuč. Če gledamo po občinah, sta iz tega programa največ dobili občini Vič-Rudnik in Moste-Polje. Z denarjem, ki ga je prispevala TIS, je bila omogočena dograditev bazena v Polhovem Gradcu, kjer je primanjkovalo še petnajst starih milijonov, da bi dobil dovoljenje za uporabo. Ta naloga je bila zanimiva tudi po tej plati, ker je bazen namenjen predvsem otrokom, ki si ne morejo privoščiti počitnice na morju.

Poudariti velja, da so šole, kot tudi vzgojno varstveni za-

vodi, dobili denar za namensko uporabo — s tem je hotela temeljna izobraževalna skupnost preprečiti nenamensko prelivanje sredstev. Svet za otroško varstvo pri temeljni izobraževalni skupnosti je namenil za reševanje pereče situacije doma „Malči Beličeve“ na Viču 71 starih milijonov za sanacijo materialnega položaja (nakup opreme za spalnice, oprema dveh učilnic, vse omare, kuhinja, pečice). Tako je bil saniran dolgoletni deficit tega doma. Svet za otroško varstvo je tudi sodeloval pri nakupu stanovanja za novi del vrtca „Malči Beličeve“.

Ob tej akciji se je pokazala solidarnostna vloga temeljne izobraževalne skupnosti Ljubljane. Dosegla je, da se denarna sredstva avtomatično prelivajo tja, kjer so potrebe večje. Ljubljanske občine Center, Bežigrad in Šiška so prispevale okrog 447 starih milijonov dinarjev za pokrivanje potreb na vzgojno varstvenem in osnovnošolskem področju.

Cecilija Centa, vodja podružnične šole v Želimirjah, je dejala: „Ta akcija bo veliko prispevala k izboljšanju dela na teh šolah nasploh!“

Jože Meden, predsednik izvršnega odbora ljubljanske TIS, je poudaril, da šole, ki so morda le petnajst kilometrov oddaljene od Ljubljane, nimajo enakih pogojev za šolanje kot mestne šole, in dodal:

„Mnogi tega nočejo verjeti, toda podatki govore, da je tako. Vse odgovorne in zainteresirane dejavnike moramo opozoriti na to, da še nismo naredili dovolj za te otroke, ko niso v šoli. Če tudi je šola sodobno opremljena, se otroci po pouku vračajo v domače okolje, ki še zmeraj ne dohiteva mestnega okolja. Torej bo potrebno našo akcijo zastaviti bolj široko.“

V. JERMAN

Takšen je pogled na Ljubljanski festival danes

Manifestativne akcije ZM »Da« ali »Ne«

Poglejmo odkrito realnost v oči! Ni še dolgo tega, ko so bile velike manifestativne akcije mladih vsakodnevni pojav. Mladi so na različne načine manifestirali svojo mladost, enotnost in pripadnost. Zborovanja, pohodi, izleti, delovne akcije in podobno so privabile veliko mladih, tudi tistih, ki niso bili aktivno vključeni v delovanje mladinske organizacije. Toda že kmalu nato je večina izmed njih postala aktivna.

Nagli porast osebnega standarda je zahteval prve žrtve. Mladi niso bili več zadovoljni z vsem, kar so jim ponudili. Zahtevali so vedno več. Tako so te akcije postajale dražje. Obdobje gospodarske reforme in kasnejše stabilizacije pa je opravilo svoje. Sredstva, ki jih je imela na razpolago ZM, niso več zadostovala. Tako je bilo teh akcij vedno manj in mladi so „padali“ pod vpliv raznih ideologij in načinov življenja, ki so naši usmerjenosti tuji.

Zato ni čudno, da smo mladi v letu 1973 po desetih letih „počitka“ zopet prišli za krampe in lopate, in da smo v naši republiki imeli precej težav z organizacijo te delovne akcije. Tudi takrat so se pojavili ugovori, da so takšne akcije razmetavanje denarja, da več stanejo kot pa je njihov učinek in podobno. Če vprašanje ekonomskega učinka popolnoma izključimo, čeprav se je akcija Kozje 73 zaključila s pozitivno bilanco v odnosu stroški : vrednost del (1:4), pa ne smemo zamemariti dejstva, da je bilo usposobljenih na tej akciji nemalo mladih aktivistov ZM. In ne nazadnje je takšen način dela tudi prava mala šola samoupravljanja. Kajti vsaka delovna akcija ima svoje samoupravne organe. Mogoče je tiste, ki so iskali argumente ugovorov, motilo prav to.

Pohodi po poteh NOB so v zadnjem času delno nadomestili nekdanje zlete mladine. Vendar pa vedno bolj sili v ospredje vprašanje financiranja te oblike dela z mladimi. Ker je teh akcij vedno manj, je seveda rezultat toliko manjši. Na srečo še

vedno podpirajo takšne akcije družbenopolitične organizacije. Vendar tudi te organizacije ne morejo kritično stroškov, ki nastajajo v celoti. ZM postaja pri organiziranju podobno, malo rečeno, skopuška in rezultati so zopet manjši, kot bi lahko bili.

Želim opomniti na nekatere iz skrbljujoče pojave.

Odkar se šteje manifestativne akcije zmanjšuje, narašča število sebnih disco klubov, število mladih, ki so religiozni. Obenem pa narašča kadrovski problem v ZM, aktivna upada itd. Ne slepimo se s tem dejstvi, da je to edina rešitev. Tudi ne moremo vseh teh navedenih pojavov dokazati, vendar trezni premisleki in še površna analiza delovanja ZM kažejo prav to. Podobno stanje pri specializiranih organizacijah, ki vključujejo mladino. Tudi tam lahko opazimo bistveno razliko v delovanju, odkar so izgubile tere olajšave in se je njihov materialni položaj poslabšal.

Prav tu leži torej vzrok vdora tujih navad in ideologij. Zato čudno, da že zahodno časopisje govori o tem, da je naša mlada generacija usmerjena popolnoma po njihovi viziji. In če še ni vdrila k nam zahodna ideologija, pa so vdrle katere navade potrošniške mentalnosti zahoda, to pa je temelj za gradnjo neke ideologije. In potem čudimo, zakaj in od kod naša mladi pomanjkanje idejnosti.

Vprašanje: „Zakaj se pojavljajo odpori proti manifestativnim akcijam?“ — ostaja odprto!

POPRAVEK

V prvi številki Naše komunizma v rubriki krajevni vesti objavljamo o asfaltiranju ceste Rašica—Rob. Šlo je do neljubne napake. Prispevek za asfaltiranje sta dala Gozdno gospodarstvo Kočevje in Gozdni odtok Velike Lašče in ne Kmetijsko gozdarsko posvetstvo Kočevje, kot smo pomotoma napisali.

Urednik

Gradili bomo solidarnostna stanovanja

Letos bomo v naši občini pričeli z izgradnjo dveh stanovanjskih blokov s po šestdesetimi stanovanji. Zgrajena bosta iz sredstev solidarnostnega stanovanjskega sklada na območju Ljubljanskega festivala (v KS Kozelja). Tu je sedaj barakarsko naselje, kjer v skrajno neprimernih razmerah živi blizu 40 družin. Naselje, ali bolje povedano obe baraki, bodo podrli. Komunalni sklad, ki bo uredil in opremil zemljišče (le-to je last gradbenega podjetja Grosuplje) bo v kratkem navezal stike s podjetji, kjer so stanovalci zaposleni. Skušali bodo skupno poiskati najprimernejšo rešitev. Tu pa bo pomagala tudi krajevna skupnost Kozelja s svojimi komisijami (socialno-ekonomsko, itd.). Že v mesecu marcu pa bodo začeli odstranjevati vse provizorije in nenaseljene barake ter tako skušali postopoma pripravljati zemljišče za začetek gradbenih del. Le-ta naj bi stekla predvidoma meseca junija, prvi stanovalci pa se bodo tako vselili že spomladi naslednjega leta. Za sedaj ostaja edinole sporno še vprašanje izvajalca gradbenih del. Iskali bodo med najugodnejšimi ponudniki.

Program izgradnje 120 solidarnostnih stanovanj (Tobačna tovarna bo udeležena s 30, Komunalno podjetje Vič z 12, z 51 občinami) je na eni svojih zadnjih sej sprejela tudi občinska skupščina. Mestna skupščina pa je na svoji zadnji seji tudi že potrdila dopolnitev zazidalnega načrta soseske VS — 2, kjer bodo zgrajena prva solidarnostna stanovanja v naši občini.

Vsebinska obogatitev dela

Zveza prijateljev mladine kot najširša družbenopolitična tribuna vzgoje in skrbi za otroke doživlja v tem času svojo organizacijsko preobrazbo, obenem pa dobiva jasne vsebinske osnove za krepitev svojega neposrednega delovanja na področju dela s pionirji. Nesporno je dejstvo, da je z dokumentom „Zveza pionirjev danes in jutri“ kot doslej največjim priznanjem družbeni angažiranosti ZPOM in njeni dejavnosti v družbeni praksi, dana organizacijska ZPOM in vsem vzgojnoizobraževalnim institucijam skupna programska osnova za oblikovanje potrebne skrbi za osnovnošolsko mladino, za njihovo medsebojno usklajeno delo v šolskem in izvenšolskem delovanju ter za celovitejšo organiziranje prostega časa otrok.

Dokument je edinstven v Jugoslaviji, saj temelji na družbenem dogovarjanju vseh družbenopolitičnih in vzgojnih dejavnikov, ki so bili soustvarjalci in podpisniki dogovora.

Z njim smo utrli novo pot v skladu z novo ustavo in samoupravno organiziranostjo. To velja tudi za oba ostala dokumenta — akcijski program družbene skrbi za otroke v naši družbi ter za akcijski načrt ZPMS o idejnosti vzgoje predšolskih in osnovnošolskih otrok.

V tej smeri je občinska ZPM že začela s široko akcijo uresničevanja novih pravil in programskih izhodišč zveze pionirjev Jugoslavije. Z vrsto delovnih posvetov je februarja razpravljala in sklepala o ustanavljanju svetov pionirskih odredov. Svete ustanavljajo društva prijateljev mladine skupno z osnovnimi šolami v krajevnih skupnostih v dogovoru z drugimi organizacijami in ustanovami. V vseh tistih KS, v katerih še nimajo DPM, jih morajo ustanoviti krajevne organizacije SZDL in osnovne šole.

Svet zveze pionirjev je družbeni organ odraslih za delo s pionirji. Svet pionirskega odreda sestavljajo delegati družbenopolitičnih organizacij, vzgojnoizobraževalnih ustanov, organizacij združenega dela, krajevne skupnosti in zainteresiranih društvenih organizacij.

Na občinski ravni bomo svet ZP ustanovili na skupščini občinske ZPM, predvidoma aprila. Občinski svet bo temeljil na delegatskem sistemu, v njem pa bodo delegati svetov pionirskih odredov, temeljnih organizacij združenega dela, družbenopolitičnih organizacij, vzgojnoizobraževalnih zavodov in delegati vseh zainteresiranih organizacij za vzgojo otrok v občini. Njihov mandat bo trajal dve leti.

Z novimi pravili in programskimi izhodišči ZPJ so bili seznajeni na seji pionirske komisije občinske ZPM vsi mentorji pionirskih odredov osnovnih šol in ravnatelji OŠ. Na posvetovanju 19. februarja pa še predsedniki in tajniki DPM, člani predsedstva ZPM, predstavniki krajevnih organizacij SZDL in vseh ostalih družbenopolitičnih organizacij z območja občine. Na posvetih so sklenili, da morajo biti sveti pionirskih odredov ustanovljeni v občini najpozneje v dveh mesecih.

Po novih pravilih in programskih izhodiščih bodo predstavljali temeljne pionirske kolektive pionirski odredi. V teh bodo delovali pionirski razreda in oddelčna skupnost, pionirska interesna skupnost (specializirani krožki,

klubi, sekcije itd.) ter pionirski kolektivi, zastopani v društvenih organizacijah. V programski usmeritvi dela pionirskih odredov kot kolektivov bosta del. Vsak pionirski kolektiv bo vodil svoj odbor in delegate za pionirski odbor PO. Odbore PO bodo sestavljali delegati razrednih ali oddelčnih pionirskih skupnosti, interesnih pionirskih skupnosti ter delegati pionirskih kolektivov v društvenih organizacijah.

V svoji izredno široki in vsebinsko bogati akciji za uveljavitev novih pravil in programskih izhodišč ZPJ je občinska ZPM na svojih zadnjih delovnih posvetih sprejela vrsto konkretnih nalog. Med zaključki s posveta 19. februarja velja opozoriti še posebej na akcijo pionirskih odredov, ki bodo morali zaprositi KO SZDL za imenovanje delegatov v svete PO osnovnih šol.

Pomembna je tudi naloga, da mora ZPM postati pobudnica za koordinirano delo in usklajevanje programov na področju vzgoje otrok v občini. Zato bo dala občinski konferenci SZDL pobudo za sklic predstavnikov vseh poklicanih organizacij v občini, da bi pripravile enotne programe in izdelale sistem financiranja vseh akcij za delo z otroki.

Med neposredne naloge, ki so jih sprejeli na zadnjem posvetu, naj omenimo še načrtovanje razgovorov v vseh DPM in KS o delu DPM, ki jih bo občinska ZPM organizirala marca, pripravo lokacijskega programa otroških igrišč v občini Vič-Rudnik v sodelovanju s strokovnimi službami skupščine občine, pripravo perspektivnega načrta razvoja varstva in vzgoje otrok v občini itd.

(iv)

NISMO JIH POZABILI

Na predlog odbora osnovne organizacije Rdečega križa Krim-Rudnik so se decembra sestali zastopniki krajevne skupnosti, SZDL in Rdečega križa ter sklenili, da ob novem letu čestitajo vsem občanom, starejšim od 75 let, ki živijo v tej krajevni skupnosti.

Tako smo pripravili spisek. Teh občanov je 175.

Pionirji oziroma mladi člani Rdečega križa so z odraslimi aktivisti 27. in 28. decembra obiskali vse in

jih obdarili s skromnimi darili in jim čestitali ob Novem letu.

Obiskali so tudi socialno in zdravstveno prizadete in osamele. Pozabili pa niso tudi na aktiviste, ki danes zaradi bolezni ne morejo več aktivno delati v naših družbenopolitičnih organizacijah.

Neverjeten odmev je dosegla ta akcija na terenu. Občani so srečni in zadovoljni, ker vidijo, da jih krajevna skupnost in družbenopolitične organizacije niso pozabile.

B. S.

Mladi v številkah!

Veliko je govora o mladih, o njihovi vlogi v naši družbi, pa vendar, koliko nas sploh je, kje smo, koliko ustvarjamo, kolikšno našo problematiko? Na vsa ta vprašanja skuša odgovoriti Boris Černe v svojem sestavku z naslovom „Mladi v številkah“.

Ko prebiramo ta sestavek, se nam odpirajo še mnoga druga vprašanja, obenem pa odkrivamo, zakaj nam v zadnjem času celotna naša družba daje tolikšen pomen. Obenem pa se zavedamo še nečesa: da nismo samo številčno močna generacija, ampak smo tudi integralni del naše revolucije, kar pa ima nekaj svojih specifičnih problemov. Kot takšni pa nastopamo združeni v ZMJ kot družbenopolitična organizacija. In tako je jasno, da le enotno v okviru ZM lahko uresničujemo svoja stališča in interese.

Sestavek je zanimiv še toliko bolj, ker smo pred IX. kongresom ZMJ in ZMS. Oba kongresa bosta odprla veliko novih delovnih področij, na katerih bomo lažje in kvalitetneje uresničevali svoje interese. Predvidevamo, da bo kongres potrdil pravilnost našega principa specializiranih konferenc. Konferenca mladih delavcev je prvi korak, ki ga je napravila Občina ZMS Ljubljana Vič-Rudnik, na poti k novi organiziranosti. Sestavek „Mladi v številkah“ pa našo teorijo o novih principih organiziranosti samo še potrjuje.

Dragi bralci! V gradivu za 3. konferenco ZKJ sem zasledil nekaj zanimivih in poučnih števil, ki statistično govore o položaju mladine v naši družbi. V nekaj naslednjih nadaljevanjih vas bom seznanil z njimi.

Zaradi lažjega razumevanja podatkov in uspešnejše primerjave vam bom najprej navedel nekaj splošnih jugoslovanskih števil, ki govore o procesih industrializacije in urbanizacije, ki so terjali selitve velike mase prebivalstva iz vasi v mesto, v industrijo in terciarni sektor.

To nam povedo podatki o migraciji. 41 % Jugoslovancev (9.256.755) ne živi v kraju, kjer so se rodili, temveč so se preselili. Iz vasi v mesto je prišlo 67 odstotkov vseh migrantov. V zadnjem desetletju je padel delež zaposlenih v primarnem sektorju (od 51 % na 44,5 %), narasel je delež zaposlenih v sekundarnem in terciarnem sektorju (sekundarni od 23,1 % na 31,1 %, terciarni od 12,5 % na 16,1 %).

V naši družbi pa je poleg tega prišlo do velikih sprememb tudi v izobrazbeni strukturi zaposlenih.

Danes je že 312 % vseh zaposlenih kvalificiranih in visokokvalificiranih (leta 1961 le okoli 16 %). 47 odstotkov od vseh kvalificiranih delavcev pa je zaposlenih

v industriji in rudarstvu in drugje, 14,5 % je strokovnjakov itd. Zaposleni so večinoma v mestih, kjer danes živi že tretjina celotnega jugoslovanskega prebivalstva.

Teh nekaj grobih podatkov priča o socialni preobrazbi v naši družbi, o hitrih gospodarskih in družbenih procesih v naši mladi socialistični družbi.

Vse te spremembe pa se kažejo tudi mlade.

Mladina v procesu vzgoje in izobraževanja postaja najbolj izobražen del delovne sile naše družbe. Danes predstavljajo mladi 28,3 odstotkov zaposlenih v Jugoslaviji, torej več kot eno četrtnino (Od 20.335.000 Jugoslovancev, od tega 8.816.000 aktivnega prebivalstva ob popisu 1971. leta so nastali 5.436.000 mladih do 14. leta in 3.716.000 od 14. do 25. leta.)

Skoraj vsak sedmi zaposleni z visoko strokovno izobrazbo je mladinec. To je obrazložen del delovne sile naše družbe. Danes predstavljajo mladi 28,3 odstotkov zaposlenih z visoko strokovno izobrazbo, a vsak četrtni ima višjo strokovno izobrazbo. Večji del zaposlenih mladine pa je v sekundarnem in terciarnem sektorju. Npr. v primarnem sektorju je le 14,2 % industrijskih obrtnih delavcev, mladincev

BORIS ČERNE

Gospodarska gibanja v letu 1973 in osnovne značilnosti usmeritve gospodarstva v letu 1974 v občini Ljubljana Vič-Rudnik

Ocena gospodarskih gibanj v letu 1973

Dinamika gospodarskih gibanj v letu 1973 v primerjavi z letom 1972 je bila manj intenzivna, predvsem je bil zadržan porast celotnega dohodka, porabnih sredstev in predvsem ostanka dohodka. V letu 1973 smo planirali bolj umirjeno dinamiko gospodarskih gibanj, glede na pričakovano delno stabilizacijo, do česar pa ni prišlo, zato lahko zaključimo, da je nižjo stopnjo porasta obsega fakturirane realizacije, s tem na doseženi celotni dohodek vidno vplivala zmanjšana rast obsega proizvodnje in prodaje. Konjunktura cen je bila v letu 1973 izredno skokovita, inflacijske tendence, ki so vplivale na povečanje stroškov poslovanja, so pogosto bolj umirjeno rast obsega proizvodnje. Dejstvo je, da so prodajne cene za vrsto proizvodov v posameznih proizvodnih skupinah administrativno določene, tako, da organizacije združene dela praktično niso imele računa, da bi večale proizvodnje z visoko stopnjo rasti, ker se je kazalo, da zaradi neusklajenosti proizvodnih in prodajnih cen proizvodov niso dosegle ustreznih finančnih rezultatov, tako je prišlo v nekaterih organizacijah zmanjšanja dela zaradi teh disproporcij v cenah dosegane proizvodnje.

Doseženi rezultati poslovanja v letu 1973 niso zadovoljivi, če ocenjujemo stopnjo akumulativnosti v organizacijah združenega dela. Glede na porast celotnega dohodka in dohodka, so doseženi rezultati nekoliko bolj ugodni, toda delitev dohodka na zakonske pogodbenne obveznosti, bruto osebne dohodke in deleže je dokaj neugodna. Tendence zmanjševanja deležev dohodka v korist gospodarstva se nadaljuje, kar potrjuje ugotovitev, da so vse dosedanje ukrepe za omejevanje gospodarstva in povečanja njegove lastne akumulativne sposobnosti, v veliki meri kompenzirale nove davčne in obremenitve. Stopnje porastov posameznih elementov poslovanja v letu 1973 kažejo, da je prišlo do nadaljnjih disproporcij v delitvi dohodka. Stopnja porastov celotnega dohodka (23 %) in delitvev sredstev (24 %) kaže, da se ekonomski rezultati poslovanja ni izboljšala, čeprav smo pričakovali, da bo prišlo z aktiviranjem vseh možnih rezerv in racionalizacijo stroškov do izboljšanja ekonomičnosti poslovanja.

Dohodek je porastel za 20 %, razdelitev dohodka pa ob predvidenem delitvenem razmerju, pogodbenih in zakonske obveznosti so močno porastle, predvsem zakonske obveznosti (blizu 3-krat), tako da je dohodek, ki ostane organizacijam združenega dela za delitev porastel za 12 %, v tem so sredstva za to OD porastla za 17 %, sredstva za sklade pa so se padla pod nivo iz leta 1972.

Delež sredstev, ki so jih organizacije združenega dela delele skupnosti in drugim udeležencem v delitvi, je porastel od 28,4 % na 34,5 %, vzporedno s tem pa se je delež sredstev, ki ostane organizacijam za interno uporabo, zmanjšal od 71,6 % na 65,5 %, delitev teh sredstev pa je potekala v korist povečanja sredstev za osebne dohodke in druge osebne prejemke, njihove deleže v dohodku je sicer ostal neizpremenjen (33,3 %), delež ostanka dohodka pa se je zmanjšal od 24 % na 24 %. Stopnja porasta doseženega dohodka na zaposlenega (produktivnost) je porastla za 15 %, osebni dohodki na zaposlenega so se povečali za 12 %, kar kaže, da je bilo doseženo predvideno gibanje v mejah produktivnosti. Masa sredstev za osebne dohodke je porastla v mejah predvidevanj, družbeni proizvod je porastel za 3 indekse točke močnejše od mase sredstev za osebne dohodke. Omenjeni ekonomski rezultati sta porastli v skladu s predvideno smerjo razvoja, toda ne povsem z načrtano dinamiko.

Politična maksimiranja cen, ki je na eni strani privajala k splošni stabilizaciji cen, ki pa se ni realizirala, pričakovanih, je na drugi strani povzročila v posameznih situacijah težave organizacijam združenega dela, ker, kot smo že omenili, niso usklajene prodajne cene, ki so jih organizacije združene dela plačevale, temveč cene, to velja za proizvodne skupine, kmetijske, kemične, prehranske, tobačne panoge, ki pridene predvsem naše močnejše proizvodne organizacije. Nekatere, predvsem manjše proizvodne organizacije oziroma organizacije združenega dela, so imele ugodne poslovne rezultate, zaradi ugodnejših pogojev gospodarjenja (liberalne prodajne cene, ugodne razmere na tržišču).

V politiki stabilizacije je bilo le delno doseženo zmanjšanje nelikvidnosti, terjatve iz poslovnih razmerij so se v letu 1973 nekoliko zmanjšale, toda v terjatvah je bilo še vedno vezano blizu 18 % celotnega dohodka. Odnosi terjatev nasproti obveznostim kažejo, da so organizacije združenega dela v občini še vedno na položaju kreditorja svojih poslovnih partnerjev.

Na višino ustvarjenega dohodka je popravek finančnega rezultata za delni opis terjatev, starejših od 90 dni, le nekoliko vplival. Skupni popravi so znašali blizu 1 % ustvarjenega dohodka.

Nominalni družbeni proizvod, ki ga ocenjujemo iz dosežene stopnje rasti realizacije, je porastel za 19 %, dinamika rasti družbenega proizvoda je bila za 1 indeksno točko nižja, kot pri dohodku, na kar je vplivala nižja rast amortizacije (17 %).

Fizični obseg industrijske proizvodnje je v letu 1973 porastel za 12 %, to je nekoliko manj, kot smo pričakovali, glede na doseženo dinamiko v polletju 1973, ki je znašala 14 %, delno je na to zmanjšanje vplivala tudi redukcija električne energije.

Povprečno število zaposlenih v družbenem sektorju se je povečalo za 4 %, kar je nekoliko nad pričakovano, za 1 indeksno točko več.

Nominalni osebni dohodki na zaposlenega so se povečali za 12 %, toda velik porast življenjskih stroškov je vplival na to, da so realni osebni dohodki padli pod nivo leta 1972 za blizu 7 %. Predvidena zaščita življenjske ravni delavcev z nizkimi osebnimi dohodki, se je v letu 1973 nadalje realizirala, za delo v polnem delovnem času (182 ur naj bi se zagotovilo zaposlenim delavcem osebni dohodek, ki ne bi bil nižji od 1.200 dinarjev. V septembru leta 1973 je prejelo v občini osebni dohodek, nižji od 1.200 dinarjev še 3,2 % zaposlenih, septembra 1972 je znašal ta delež 8,3 %).

Razmerja v delitvi družbenega proizvoda in rast vseh oblik porabe so bila podrejena stabilizacijski politiki. Vlaganje v razširjeno reprodukcijo je bilo nekoliko intenzivnejše v organizacijah združenega dela s področja industrije in gradbeništva, kjer so bile v izdelavi investicije v osnovna sredstva, začeta že v preteklem obdobju (Igo, Tovil, Ilirija, Žičnica, Tobarna, Elektroprojekt). V ostalih dejavnostih, predvsem v trgovini, je bila investicijska potrošnja zelo zadržana, kajti obdobje dinamičnega investiranja je mimo. Veletrgovina Mercator, ki je na področju trgovine najpomembnejša organizacija, je v preteklem letu namreč v smislu zakonskih predpisov usmerjala lastna sredstva predvsem v trajna obratna sredstva. Investicijski efekti vloženih investicij v industrijskih organizacijah bodo vidni že v tem letu.

Organizacije združenega dela iz gospodarstva so morale v letu 1973 skrbeti za zagotovitev trajnih obratnih sredstev, kajti pomanjkanje le-teh je bil in bo tudi v prihodnje problem in eden izmed vzrokov za nelikvidnost, zato so organizacije skrbjele, da so namenile del ostanka dohodka za trajna obratna sredstva in si s tem izboljšale ekonomski položaj.

Dinamika izvoza v industrijskih organizacijah je potekala po predvidevanjih, vrednost izvoza se je povečala blizu 10 %.

Iz navedenega je osnovna ugotovitev, da je gospodarstvo v letu 1973 v danih pogojih gospodarjenja doseglo tem ustrežne rezultate, predvidevanja in cilji so bili le delno uresničeni. Hitra rast cen, nelikvidnost, pomanjkanje surovin in obratnih sredstev, neusklajenost proizvodnih in prodajnih cen, so dejavniki, ki so v preteklem letu hromili uspešnost poslovanja organizacij združenega dela v gospodarstvu. Predvsem pa je zaskrbljujoče, ker se je zmanjšala reproduktivna sposobnost gospodarstva, ker ni vzpodbudno za prihodnje obdobje. Nujno bo, da se z ustreznimi instrumenti delitve dohodka omogoči gospodarstvu še večja lastna sredstva za reprodukcijo in hitrejši gospodarski razvoj.

V letu 1973 so bili doseženi nekateri rezultati na področju povezovanja organizacij združenega dela, z rezultati na tem področju pa ne moremo biti zadovoljni. Povezovanje oziroma združevanje poteka še prepočasi, čas od ideje in konkretne pobude do realizacije je predolg. Da na tem področju ne napredujemo hitreje, obstojajo določene zaveze in slabosti. Med najbolj pogoste štejejo pomanjkanje ustreznih razvojnih programov, sem pa sodijo še omejeni nestabilni pogoji gospodarjenja, administrativni posegi v gospodarjenje ipd., drugi vzrok pa je v tem, da je še vedno čutili skupnosti lastinske interese, ki neposredno ovirajo nadaljnje združevanje dela in sredstev.

V letu 1973 so bili sicer doseženi določeni uspehi na področju družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja na področju osebnih dohodkov, vendar je osnovni problem še vedno v nedovoljni stimulaciji za povečanje produktivnosti, predvsem zaradi zamrznenih KOD-ov, dočim je nagrajevanje po faktorju stimulacije bilo omejeno zaradi že omenjenega zmanjšanja čistega dohodka za osebne dohodke.

Prekletko leto so organizacije združenega dela intenzivno delale pri izvajanju sprememb v družbeno ekonomskem sistemu in v ekonomski politiki v tem smislu, da so konstituirale organizacije združenega dela in temeljne organizacije združenega dela na osnovi ustavnih načel.

Pomembno za nadaljnji razvoj gospodarstva v občini, kot celotnega slovenskega gospodarstva, bodo pomembni nekateri sistemski ukrepi za liberalizacijo uvoza opreme, ki je doma ne proizvajamo in za večjo stopnjo liberalizacije uvoza reprodukcijskega materiala in seveda tiste rešitve v okviru družbenega dogovora o politiki cen, ki bodo vplivale na zmanjšanje disparitet med cenami repro materiala in končnih izdelkov. Ti predvideni ukrepi bodo lahko omogočili, da se bodo realizirali predvideni cilji. Organizacije združenega dela bodo že v letu 1974 morale pristopiti k izdelavi dolgoročnejših razvojnih programov, če bodo hotele vključiti v svojo tehnologijo tiste spremembe, ki jih prinaša hiter tehnični in tehnološki razvoj v svetu, ter spremenjene razmere na svetovnem tržišču.

Investicijske programe bo gospodarstvo v letošnjem letu usmerjalo predvsem v dokončanje že začelih investicij, v nove zmogljivosti ter rekonstrukcije in adaptacije v smislu uvajanja nove tehnologije, istočasno bodo morale organizacije združenega dela v okviru srednjeročnih programov osnovna izhodišča za usmeritev industrijskega razvoja za obdobje 1976-1980, pri tem pa je treba sneležiti začrtati smer razvoja lahke in predelovalne industrije, ki ima glede na terenske in ostale gradbene zahteve in razpoložljivo delovno silo, vse pogoje za razvoj na področju naše občine. Tem zahtevam bo nujno podrediti tudi politiko v zvezi z gradbenimi zemljišči za te namene.

II. Osnovne značilnosti gospodarstva v letu 1974

Doseženi rezultati in razvojni cilji ob ostoječi problematiki narekujejo naloge, ki jih mora gospodarstvo občine v letu 1974 in v prihodnjem obdobju realizirati.

Težišče politike družbeno-ekonomskega razvoja v občini v letu 1974 bo usmerjeno:

– na krepitve samoupravljanja kot osnovnega družbeno-ekonomskega odnosa z odločnim nadaljnjim uresničevanjem ustavnih načel,

– pospešitev gospodarske moči mora temeljiti na rasti produktivnosti dela in na skladnejšem razmerju med rastjo realnih osebnih dohodkov in rastjo produktivnosti,

– izboljšala se bo kvalifikacijska struktura zaposlenih delavcev, kar je predpogoje za še višjo proizvodnost dela ob novih tehničnih in tehnoloških dosežkih v proizvodnji,

– predvidevamo, da bo investicijska politika tudi v tem letu še vedno podrejena splošni stabilizaciji, nekoliko bolj pa bo usmerjena v razvoj kmetijstva, tako družbenega kot zasebnega,

– še nadalje ostane skrb organizacij združenega dela, da odpravijo vzroke nelikvidnosti v okviru svoje razvojne politike, da bodo dosegle in vzdržale čim boljše likvidnost in da si bodo zagotovile potrebno strukturo in obseg obratnih sredstev, krepitev reproduktivne sposobnosti z boljšim gospodarjenjem, predvsem s samoupravnim združevanjem sredstev, bo temeljna naloga v letu 1974 in prihodnje,

– v prihodnjem obdobju se bomo še bolj pospešeno vključili v mednarodno menjavo dela,

– pospešitev gospodarske aktivnosti je osnovna naloga razvojne politike v letu 1974, z njo so pogojene možnosti uspešnejšega uresničevanja vseh drugih nalog v občini.

Gospodarske organizacije v občini predvidevajo v okviru razvojne politike in v smeri nadaljnjega stabilizacijskega razvoja v letu 1974 naslednjo dinamiko kazalcev razvoja:

Elementi poslovanja	Indeks 1972	Indeks 1973	Indeks 1974
Družbeni proizvod	123	119	122
Celotni dohodek	130	123	127
Porabljena sredstva	132	124	128
Dohodek	122	120	122
Delež dohodka za OD	117	117	117
Delež dohodka za sklade	121	85	120
Pov. o.č. OD na zaposl.	115	112	113
Pov. o.č. št. zaposlenih	105	104	104

V letu 1974 predvidevamo, da bo nominalni družbeni proizvod v gospodarstvu občine porastel za 22 %. Takšen porast DP bodo omogočile v letu 1974 razpoložljive zmogljivosti, seveda pa bo pomemben pogoj za doseganje predvidene gospodarske rasti, zagotovitev oskrbe gospodarstva z zadostnimi količinami energije, surovin in repro materiala. Seveda so nekatere okoliščine, ki jih ne moremo povsem predvideti, to je možnost recesij, povezanih z energetsko in surovinsko krizo, pa tudi monetarna nestabilnost, lahko povzročijo odstopanja od predvidenih gibanj in postavljenih ciljev.

V letu 1973 je bila rast osebnih dohodkov prenizka, glede na močan porast življenjskih stroškov, za leto 1974 predvidevamo rast realnih OD le nekoliko bolj intenzivno, kot v letu 1973, seveda pa ne moremo pričakovati, da bodo realni osebni dohodki dosegli nivo leta 1973, ker spet pričakujemo relativno visok porast življenjskih stroškov, to pomeni, da bodo ostali osebni dohodki še v naprej odprti problem, ker verjetno ne bomo uspeli dvigniti realnih osebnih dohodkov na nivo produktivnosti, ki je v gospodarstvu občine ugodna.

V letu 1974 je pričakovati, da bo prišlo do kvalitativne premika na področju delitve dohodka in osebnih dohodkov, kjer bo osebni dohodek delavca močnejše odvisen od delovne storilnosti posameznika, namreč dejstvo je, da je področje OD občutljivo, da ga ne smemo niti za trenutek zanemariti, kar lahko pride do neugodnih posledic v gospodarskih gibanjih.

Pripominjamo, da v smernicah razvoja za leto 1974 ne obravnavamo družbenih dejavnosti in stanovanjskega gospodarstva, ker se te dejavnosti enotno usmerjajo in letos tudi posebej financirajo izven proračuna, po posebnih družbenih dogovorih in samoupravnih sporazumih, direktno na relaciji posamezne interesne skupnosti in organizacije združenega dela. Pri urejanju teh odnosov je občinski skupščini in skupščini mesta ostala naloga usklajevanja tega načina financiranja in sodelovanja pri sestavljanju družbenih dogovorov. Interesne skupnosti so predložile svoje delovne programe za letošnje leto, ter se bodo na podlagi le-teh z organizacijami združenega dela dogovorile o višini potrebnih sredstev, katera bodo tako direktno bremenila prispevke iz osebnih dohodkov.

Predlog osnutka proračuna Sob Ljubljana Vič-Rudnik za leto 1974

Financiranje

Glede na spremembo financiranja splošne in skupne porabe v letu 1974, na podlagi katere bodo v bodoče prejemale samoupravne interesne skupnosti izvirne dohodke iz davka iz osebnega dohodka iz delovnega zavezanja, občinski skupščinam pa za financiranje proračunskih potreb ostali viri dohodkov iz ostalih davkov in taks ter drugi dohodki, je bilo pripravo mesta Ljubljana potrebno doseči soglasje oziroma solidarnost za financiranje proračunskih potreb v letu 1974, ker je struktura dohodkov v proračunih ljubljanskih občin zelo različna. Po dogovoru koordinacijskega odbora pri mestni skupščini Ljubljana in občini je v letu 1974 enotna za vse ljubljanske občine in temeljijo na doseženih proračunskih izdatkih v letu 1973, proračunska poraba usklajena na republiško povprečje 116,4 %. Na območju občine bodo predvidoma doseženi bruto dohodki v skupnem znesku din 58.560.000, razlika do predvidenih izdatkov (1.875.000) v znesku din 3.315.000 pa bo solidarno pokrita iz dohodkov ostalih ljubljanskih občin.

Razporeditev sredstev – izdatki

SOCIALNO SKRBSTVO – VARSTVO BORCEV
V začetku leta 1973 je prejemalo stalno priznavalino 245 udeležencev v NOB oziroma ožjih svojcev padlih udeležencev NOB. Med letom je prišlo na novo priznanih 28 stalnih priznavalnih, 65 pa ukinjenih (23 zaradi prenehanja kmetov, 32 zaradi izboljšanja gmoletnega stanja in 10 zaradi prenehanja priznavalnine). Po stanju 31. 12. 1973 prejema stalno priznavalino 208 upravičenih občanov. Poprečna mesečna priznavalnost znaša 658,00 dinarjev. Tekom leta 1974 se bo predvidoma število priznanih priznavalnih zvišalo za 25 primerov, tj. na 233. Za izplačevanje priznavalnin zaradi porasta življenjskih stroškov v občinskem proračunu za leto 1974 zagotoviti znesek din 2.208.000. Dotacije iz proračuna proračuna ni pričakovati.
Varstveni dodatek je v letu 1973 uveljavilo 25 socialno šibkih kmetov iz varstvenega dodatka bo v letu 1974 predvidoma poraslo za 10 novih primerov. Potrebna sredstva v navedenem poprečju znašajo 155.771,00 dinarjev. Za usklajevanje dodatka po osnovi minimalne pokojnine v letu 1974 kar skupaj znaša 186.925,00 dinarjev oziroma 50 % v višini 3.463,00 dinarjev, 50 % potrebnih sredstev za varstveni dodatek kmetov v borcu NOB pa prispeva po zakonu o starostnem zavarovanju potrebna sredstva za dodelitev enkratne denarne pomoči borcem za

severno mejo Slovenije in slovenskim vojnim dobrovoljcem v vojni 1912-1918 znašajo 120 % odobrenih sredstev v letu 1973. Denarna sredstva so bila v letu 1973 izplačana, kot pomoč pri nabavi ozimnice v višini 400,00 do 500,00 din 102 upravičencema od skupnega števila 137 borcev za severno mejo.

SOCIALNO SKRBSTVO – OSTALO

Izdatki socialnega varstva se v letu 1974 povečujejo predvsem na račun vseh vrst družbenih denarnih pomoči po podpisnem sporazumu materialnih izdatkov zavoda za socialno delo ter prispevkov za starostno zavarovanje socialno ogroženih kmetov.

Zavod za socialno delo predlaga povečanje funkcionalnih izdatkov za 29 % na realizacijo v letu 1973. 283 občanov prejema stalno mesečno družbeno denarno pomoč, med temi je 75 oseb, ki jim je ta pomoč edini vir preživljanja in bodo predvidoma prejeli v letu 1974 500,00 dinarjev mesečne denarne pomoči.

Ostalih 208 prejemnikov družbene pomoči pa bo prejelo mesečno po 250,00 dinarjev. Razpon različnih vrst družbenih pomoči določijo vsako leto s sklepom svet za socialno varstvo. V breme funkcionalnih izdatkov zavoda se izplačujejo oskrbine za 145 odraslih občanov, in za 105 mladoletnikov, rejdne, enkratne pomoči.

Prispevek k prehrani otrok osnovnih šol bo porabljen za 1320 socialno ogroženih otrok – vozačev za šolske tople malice in kosila, pomoči k stroškom za šolo v naravi pa bo deležno 130 socialno šibkih otrok.

Pomoči na domu bolnim in starim občanom je bilo v letu 1973 deležnih 32 občanov (v letu 1972 36 občanov). Ta pomoč je organizirana pri Domu na Bokalcu, nudita jo dve strežnici na predlog zdravnika ali medicinske sestre. Socialna služba občine se zaveda, da je ta pomoč še zelo skromna, če upoštevamo veliko število starih ljudi v občini, ki so te pomoči potrebni.

V letu 1973 je prejemalo 97 socialno ogroženih kmečkih družin oziroma 290 otrok družbeno denarno pomoč. Ker še niso znani kriteriji dodeljevanja te pomoči za leto 1974, je v proračunu predlagan enak znesek kot lani.

Zvezo slepih, Zvezo gluhih, zvezo civilnih žrtev vojne in medobčinsko konferenco za rehabilitacijo invalidov sofinancira 17 občin. Te humane organizacije delajo po svojih vsakoletnih programih dela. Njihovo delo je uspešno in zelo koristno za družbo, kar je razvidno tudi iz njihovih vsakoletnih obširnih pismenih poročil.

DEJAVNOST KRAJEVNIH SKUPNOSTI

V skladu z načeli nove ustave, ki določa novo vlogo in naloge krajevnih skupnosti, predlagamo, da se povečajo funkcionalni izdatki za osnovno dejavnost krajevnih skupnosti. Občinski proračun se bo predvidoma povečal v letošnjem letu samo za ca. 16 % glede na lansko leto, zato pa lahko le s skrajnimi napori povečamo sredstva, namenjena krajevnim skupnostim, za 23 %. Kot je razvidno iz tabele, se predvsem povečajo funkcionalni izdatki, zato je potrebno zmanjšati sredstva za inve-

sticije, ki jih opravljajo krajevne skupnosti.

V predlogu za dodelitev sredstev za posamezne krajevne skupnosti smo upoštevali naslednje kriterije:

1. Funkcionalni izdatki so izračunani tako, da so krajevne skupnosti grupirane v 4 skupine.

– Pri razporejanju v skupine smo upoštevali predvsem število prebivalcev in značaj krajevne skupnosti (mestne, primestne ali izvenmestne), ker je od tega v veliki meri odvisna potreba po številu redno zaposlenih delavcev za osnovno funkcioniranje krajevne skupnosti, z ozirom na njeno dejavnost. V teh kriterijih ni zajeta komunalna dejavnost, ker se mora v krajevnih skupnostih, ki imajo večjo komunalno dejavnost, pokrivati del stroškov za zaposlenega tudi iz komunalne dejavnosti.

– Po skupinah je predvideno, da bi imela I. skupina enega delavca s polnim delovnim časom in enega delavca s skrajšanim delovnim časom. Za materialne stroške pa predvidevamo 16.000,00 din.

V II. skupini naj bi bil redno zaposlen en delavec, materialni stroški pa bi znašali 12.000,00 din.

V III. in IV. skupini je predvideno, da bi bil zaposlen delavec samo s skrajšanim delovnim časom, za materialne stroške pa dobi III. skupina 8.000,00 din in IV. skupina 4.000,00 din.

2. Predlog razporeditve sredstev, namenjenih za financiranje vzdrževalnih del, ni bil izvršen na podlagi nekega fiksnega razdelilnika, temveč se je predlog sredstev ocenjeval individualno za posamezno krajevno skupnost glede na dolžine in stanje (ravninski ali hribovit teren, barjanski območje ipd.) krajevnih poti z objektom razsežnosti omrežja javne razsvetljave, števila krajevnih pokopalšč, števila in razsežnosti krajevnih vodovodov in kanalizacij, stanje in število manjših vodotokov in melioracijskih jarkov ter drugih komunalnih naprav.

3. Predlog razporeditve sredstev, namenjenih za investicije, pa je v okviru razpoložljivih sredstev narejen na podlagi sledečih kriterijev:

– zagotoviti je enakomeren razvoj posameznih območij, pri čemer se upošteva dosedanja vlaganja;

– prednost imajo tisti objekti, kjer gre za dokončanje že začelih del, kjer so bila že vložena večja sredstva;

– prednost imajo tisti objekti, za katere so občani uspeli angažirati lastna in druga sredstva;

– glede na sklepe sanitarne inšpekcije imajo prednost sanitarni problemi (kanalizacija s čistilno napravo, vodovod);

– gradnja večjih cestnih objektov, investicij v šolstvo in otroško varstvo, investicije na področju kulture, telesne vzgoje ipd., ni predmet tega programa, temveč posebnih sredstev;

– stanje gradbene dokumentacije (projekti, lokacijsko in gradbeno dovoljenje).

NEGOSPODARSKA INVESTICIJE

Po odloku o ustanovitvi sklada ljubljanskih občin pri TIS Ljubljana za gradnjo šol in vzgojno varstvenih zavodov je SOB Ljubljana Vič-Rudnik dolžna zagotoviti komunalno urejeno zemljišče, sredstva za komunalne

priključke in ureditev okolice novogradnje za vse šole in VVZ, ki se radijo iz samoprispevka.

S spremembo načina financiranja samoupravnih skupnosti se prenašajo v pristojnost teh skupnosti vse investicije in vzdrževalna dela v olah in VVZ, občinam pa še vedno ostanejo obveznosti iz prvega odstavka in stare obveznosti, ki jih ima občina v zvezi z gradnjo VVZ in šol.

Občina Ljubljana Vič-Rudnik mora v letu 1974 zagotoviti urejeno emljšče, plačati komunalne priključke in zunanjo ureditev za novogradnje: osnovni šoli Vič in Horjul ter VVZ Vrhovci. Poleg tega pa mora zagotoviti sredstva za zunanjo ureditev pri VVZ VS-6 in VVZ Malči šeli na Viču ter za osnovno šolo na Dobrovi. Vsi trije objekti bodo grajeni do novembra 1974.

Da bi lahko pokrili te obveznosti v tem letu, potrebujemo znatna sredstva, ker bo samo zemljišče za osnovno šolo na Viču stalo 2.000.000 lin in to zaradi odkupa in podiranja stanovanjske zgradbe ter zagotovitve reh stanovanj. V tem znesku pa ni upoštevana zunanja ureditev in komunalni priključki, ki bodo znašali predvidoma 1.200.000 din. Zunanja ureditev in komunalni priključki pri drugih objektih bodo znašali preko 3.000.000 din.

Iz starih obveznosti mora občina dokončno urediti 3 oddelke VVZ Krim-Rudnik na Dolenjski cesti. Za odkup prostorov je prispevala TIS, za zunanjo ureditev in opremo pa mora občina plačati 750.000,00 din.

Poleg tega pa ostajajo še obveznosti prispevka deleža k sredstvom, ki ih združujejo delovne organizacije za nakup prostorov za vzgojno-varstvene oddelke v novo zgrajenih blokih.

V teh zneskih pa niso predvidene določene podražitve in se cene vseh stroškov nanašajo na kalkulacije iz 1973. leta.

Glede na vse okoliščine in na potrebe, bi morali imeti za kritje sofinanciranja novogradenj šol in VVZ, kot je navedeno v predlogu proračuna, 9.300.000 din. Tudi s temi sredstvi ne bomo mogli pokriti vseh obveznosti in bomo morali prenesti nekatere v leto 1975.

GOSPODARSKI POSEGI – ceste

Slabo stanje na cestah, ulicah in cestnih objektih na območju občine se zaradi precejšnjih investicij v zadnjih letih sicer zboljšuje, vendar ne v taki meri, kot so dejanske potrebe in želje. Preveč je namreč neresenih problemov in preobsežni so, da bi jih mogli odpraviti v krajšem času. Naše ceste potekajo po zelo neugodnih tleh (barjansko in hudourniško področje). Vozišča pretežno ne ustrezajo stalno naraščajočemu prometu. Vzdrževanje makadamskih vozišč ob navedenih pogojih praktično ni učinkovito, prav gotovo pa ne gospodarno. Ob teh ugotovitvah je občinska skupščina že pred leti določila kriterije občinske politike na področju cestne službe. Z načrtnim investiranjem v ceste je treba vsako leto modernizirati čim večje količine vozišč, s tem izboljšati pogoje prometa, hkrati pa tudi stroške vzdrževanja.

Sredstva, ki jih občinska skupščina namenja za ceste, se zbirajo iz različnih virov:

- iz proračuna (preko posebnega računa za ceste);
- iz namenskih sredstev, ki pripadajo občini za ceste (preko posebnega računa za ceste);
- iz prispevkov za uporabo mestnega zemljišča;
- iz prispevkov delovnih organizacij;
- iz posojil;
- iz sredstev rezervnega sklada (poplavna sredstva).

Viri sredstev predstavljajo enoten fond cestnih sredstev. Ta se uporabljajo prvenstveno za vzdrževanje in za rekonstrukcije. Lokalne ceste in mestne ulice vzdržuje po pogodbi Komunalno podjetje Vič, železniška križišča pa železniška transportna podjetja. Sredstva, ki so namenjena za modernizacijo lokalnih cest in mestnih ulic, bodo uporabljena v skladu s letnim programom, ki ga bo sprejela občinska skupščina na podlagi sklepov zborov občanov. Teža programa bo v letu 1974 na pripravi terena za gradnjo Karlovskega mostu ter na urejanju avtobusnih linij. Gradbena dela pri izvajanju programa bodo oddana najugodnejšemu ponudniku.

GOSPODARSKI POSEGI – kmetijstvo

Sklad za pospeševanje kmetijstva je namenjen v smislu odloka o ustanovitvi za regresiranje umetnega osemnjenjavanja govedi, za izvajanje rodovniške službe, za regresiranje obrestne mere za kredite, ki jih posamezni kmetje najemajo za modernizacijo svojih kmetij, za izobraževanje kmetov, za sofinanciranje pospeševalne službe, za pomoč pri melioraciji Ljubljanskega barja in izdelav razvojnih načrtov kmetijstva in ureditvenih programov ter za izdelavo prostorskega plana v občini.

Predlog financiranja krajevnih skupnosti občine Ljubljana Vič-Rudnik za leto 1974

Zap. št.	Krajevna skupnost	Štev. prebivalcev	Površina v ha	Funkc. izdatki za 1974	Funkc. izdatki na prebiv. 74	Vzdrž. kom. obj. in naprav 74	Skupaj osnov. dejav. 1974	Osnov. dejav. v 1973	Indeks 1974 1973	Namenske investicije 1974
I. SKUPINA										
1.	Milan Česnik	5.038		93.700	18,60		93.700	33.000	284	
2.	Malči Belič	6.148		93.700	15,24		93.700	33.000	284	
3.	Kolezija	4.827		93.700	19,41		93.700	33.000	284	30.000
4.	Rožna dolina	6.400		93.700	14,64		93.700	33.000	284	
5.	Trnovo	5.600		93.700	16,73		93.700	33.000	284	
6.	Krim-Rudnik	7.524		93.700	12,45	30.000	123.700	60.000	206	38.000
7.	Vič	3.345		93.700	28,01		93.700	33.000	284	
8.	Vrhovci	3.000		93.700	31,23		93.700	36.000	260	
SKUPAJ I. SKUPINA										
		41.882		749.600	17,90	30.000	779.600	294.000	265	68.000
II. SKUPINA										
9.	Brdo	1.228		63.800	51,95	10.000	73.800	35.000	211	20.000
10.	Kozarje	2.095		63.800	30,45	25.000	88.800	48.000	185	40.000
SKUPAJ II. SKUPINA										
		3.323		127.600	38,40	35.000	162.600	83.000	196	60.000
III. SKUPINA										
11.	Horjul	2.454	4.980	46.900	19,11	40.000	86.900	71.000	122	155.000
12.	Ig	2.124	4.763	46.900	22,08	30.000	76.900	60.000	128	150.000
13.	Polhov Gradec	1.786	4.680	46.900	26,26	25.000	71.900	44.000	163	130.000
14.	Podpeč-Preserje	2.115	4.128	46.900	22,17	25.000	71.900	43.000	167	190.000
15.	Velike Lašče	2.025	4.105	46.900	23,16	50.000	96.900	72.000	135	400.000
16.	Dobrova	2.256	3.260	46.900	20,79	30.000	76.900	54.000	142	250.000
17.	Škofljica	1.840	2.345	46.900	25,49	30.000	76.900	55.000	140	220.000
18.	Notranje g.	1.331	1.451	46.900	35,24	10.000	56.900	29.000	196	40.000
19.	Lavrica	1.100	1.123	46.900	42,64	20.000	66.900	42.000	159	100.000
20.	Brezovica	1.294	719	46.900	36,24	10.000	56.900	30.000	190	50.000
SKUPAJ III. SKUPINA										
		18.325		469.000	25,59	270.000	739.000	500.000	148	1.685.000
IV. SKUPINA										
21.	Tomšelj	829	2.874	29.900	36,07	20.000	49.900	33.000	151	50.000
22.	Rob	832	4.663	29.900	35,94	25.000	54.900	39.000	141	80.000
23.	Golo-Zapotok	368	2.645	29.900	81,25	20.000	49.900	44.000	113	20.000
24.	Črni vrh	365	2.278	29.900	81,92	15.000	44.900	36.000	125	70.000
25.	Rakitna	387	2.105	29.900	77,26	15.000	44.900	30.000	150	60.000
26.	Turjak	475	1.532	29.900	62,95	15.000	44.900	38.000	118	65.000
27.	Želimlje	298	1.042	29.900	100,33	15.000	44.900	30.000	150	10.000
28.	Vnanje gorice	825	705	29.900	36,24	20.000	49.000	28.000	178	10.000
SKUPAJ IV. SKUPINA										
		4.379		239.200	54,62	145.000	384.200	278.000	138	365.000
VSEGA										
		67.909	51.298	1.585.400	23,35	480.000	2.065.400	1.155.000	179	2.178.000

V PRIMERJAVI Z LETOMA 1973 IN 1974
JE SKUPŠČINA OBČINE
PRISPEVALA NASLEDNJA SREDSTVA:

	1973	1974	Indeks 1974 1973
Funkcionalni izdatki	755.000	1.585.400	210
Vzdrževanje	400.000	480.000	120
Namenske investicije	2.294.000	2.178.000	95
SKUPAJ	3.449.000	4.243.400	123

RAZČLEMBE predloga dotacij za posebne namene (investicije)

Zap. št.	Krajevna skupnost	Opis	Predlog dotacije za l. 74				
1.	Brezovica	– povezava z vodovodom Podpeč	50.000	12.	Notranje gorice – Plešivica	– krajevna pota	40.000
2.	Brdo	– javna razsvetjava	20.000	13.	Podpeč–Preserje	– dokončanje del na pokopališču	40.000
3.	Črni vrh	– krajevna pota	60.000	14.	Polhov Gradec	– c. Preserje– Gornja Brezovica	150.000
4.	Dobrova	– kanalizacija s čistilno napravo	250.000			– projekt za čistilno napravo	40.000
5.	Golo–Zapotok	– krajevni vodovodi	20.000	15.	Rakitna	– krajevna pota	30.000
6.	Horjul	– cesta Planina– Butajnova	20.000	16.	Rob	– kanalizacija Polhov G.	80.000
		– c. Kurja vas– Butajnova	14.000	17.	Škofljica	– ureditev parka	20.000
		– vodovod Vrzdenec	5.000			– c. v naselju Rakitna	60.000
		– most Vrzdenec	10.000	18.	Turjak	– vodovod Veliki Osolnik	80.000
		– c. Vrzdenec–Podlpe	10.000			– kanalizacija Škofljica–stara naselje	30.000
		– vodovod Žažar	10.000			– cesta Dolina–vrtec	50.000
		– kanalizacija Žažar	6.000			– c. Smrjenje– Kočevska c.	40.000
		– vodovod Lesno Brdo	20.000			– čistilna naprava	100.000
		– vodovod Horjul	50.000	19.	Tomšelj	– vodovod Gradež	40.000
		– jav. razsvet. Horjul	10.000	20.	Velike Lašče	– c. Pima–Četež	20.000
7.	Ig	– cesta Ig–Matena	150.000	21.	Vnanje gorice	– pokopališče Turjak	5.000
8.	Krim–Rudnik	– vodovod Rudnik	7.500	22.	Želimlje	– elektrifikacije Brest	50.000
		– vodovod Hauptmance	30.500			– krajevni vodovodi	400.000
						– ureditev ceste in javne razsvetljave	10.000
						– kanalizacija	10.000
					SKUPAJ		2.168.000

Osnutek predloga proračunskih izdatkov za leto 1974

1. Pregled izdatkov po glavnih namenih

		Izdatki					
		Realizacija 1973	Predlog 1974				
GLAVNI NAMEN							
03 –	Kulturnoprosvetna dejavnost	217.585,95	444.000	14	Sredstva za dejav. zavoda za socialno delo	760.500,00	978.000
04 –	Socialno skrbstvo	9.563.821,95	11.864.300	15	Sredstva za dejav. zavoda za socialno delo – SSP	20.000,00	40.000
05 –	Zdravstveno varstvo	2.876.927,15	3.454.000	16	Vzdrž. nepreskrb. kmetov –sklad za preživninsko varstvo kmetov	110.000,00	88.000
06 –	Komunalna dejavnost	2.384.795,10	2.500.000	17	Zveza slepih	18.000,00	20.700
07 –	Delo držav. organov	8.214.130,50	11.000.000	18	Zveza gluhih	21.500,00	24.700
12 –	Dejavnost krajevnih skupnosti	3.449.000,00	4.243.400	19	Sofinanciranje medobč. stalne konference za rehabilitacijo invalidov	4.500,00	5.000
13 –	Dejav. družbenopolitičnih organizac. in društev	2.255.043,80	2.916.780	20	Prispevek k prehrani otrok osnovnih šol	211.000,00	242.000
14 –	Negospodarske investic.	10.187.511,25	12.089.900	21	Družbena pomoč za šolanje	224.150,00	258.500
15 –	Gospodarske investicije	392.103,80	800.000	22	Zveza civilnih žrtev vojne	18.000,00	20.700
16 –	Gospodarski posegi	8.877.500,00	10.842.000	23	Stroški pomoči na domu starim in onemoglim socialno ogroženim občanom	67.744,35	92.900
17 –	Proračunske obveznosti iz prejšnjih let	122.281,60	172.620	24	Prispevek za socialno ogrožene otroke – šola v naravi	50.000,00	56.000
18 –	Obvezni rezerv. sklad	556.879,95	620.000	25	Pomoč soc. ogroženim otrokom kmetov	131.000,00	131.000
19 –	Nerazporejeni dohodki – tekoča proračunska rezerva	3.367.991,00	928.000	26	Prisp. za starostno zavarovanje soc. ogroženih zavarovancev – kmetov	430.009,10	525.000
SKUPAJ		52.465.572,05	61.875.000				

2. Podrobna razčlenitev proračunskih izdatkov

Zap. št.	Realizacija 1973	Predlog 1974	% 1974 1973			
IZDATKI						
GLAVNI NAMEN 03 – KULTURNOPROSVETNA DEJAVNOST						
1	17.585,95	21.000	119			
2	150.000,00	193.000	129			
3	30.000,00	75.000	250			
4	20.000,00	25.000	125			
5	–	30.000	–			
6	–	100.000	–			
03 – SKUPAJ	217.585,95	444.000	204			
GLAVNI NAMEN 04 – SOCIALNO SKRBSTVO						
7	1.680.698,50	2.208.000	131			
8	195.700,00	150.000	77			
9	95.000,00	70.000	74			
10	43.900,00	52.700	120			
dneвно prizadetih otrok 5.000,00 5.500						
Sofinanc. zveze društev telesnih invalidov 5.000,00 48.000						
29 Prispevek za dejavnost Mlad. sprejemališča Lj. 36.120,00 11.864.300						
04 – SKUPAJ 9.563.821,95						
GLAVNI NAMEN 05 – ZDRAVSTVENO VARSTVO						
30				Prisp. za obvezne oblike zdravstvenega varstva	1.154.691,60	1.260.000
31				Prisp. za zdrav. zavarovanje socialno ogroženih kmetov	1.091.576,00	1.306.000
32				Stroški zdravljenja za nezavarovane občane	453.717,90	485.000
33				Stroški preventivne dejav. po pogodbi – ZD Vič	44.846,50	138.000
34				Stroški preventivne dejav. – Ostala preventiva	44.397,95	55.000
35				Stroški mrliško pregledne službe	17.617,20	40.000
36				Zdravljenje otrok na Rakitni in Debelem rtiču	45.080,00	60.000
37				Stroški kluba zdravljenih alkoholikov	25.000,00	80.000
38				Stroški preventivne dejavnosti RVZV Ljubljana – po pogodbi	–	30.000
05 – SKUPAJ 2.876.927,15 3.454.000						

GLAVNI NAMEN 06 – KOMUNALNA DEJAVNOST

39	Vzdrževanje nasadov in zelenic	4.950,00	34.000	687
40	Odškodnina vodni skup. Ljubljana-Sava in prisp. vodni skupnosti Barje	46.080,00	31.000	67
41	Vzdrževanje drugih komunalnih objektov	94.355,10	120.000	127
42	Tehnična in urbanistična dokumentacija ter geodetske izmere	552.326,40	600.000	109
43	2 % prispevek za Bosansko krajino	10.810,25	15.000	139
	S k u p a j komunalna dejavnost	708.521,75	800.000	113
44	Prisp. za uporabo mestnega zemljišča	1.676.273,35	1.700.000	101
	06 – SKUPAJ	2.384.795,10	2.500.000	105

GLAVNI NAMEN 07 – DELO DRŽAVNIH ORGANOV

45	Finančni načrt uprave	6.437.200,00	8.355.000	130
46	Nova delovna mesta in pripravniki	150.000,00	180.000	120
47	Nadomestila voljenim organom SOB	135.060,25	330.000	244
48	Nadomestila za delo raznih komisij – v breme osebnih prejemkov	101.465,30	300.000	297
49	Potni stroški za voljene organe	10.741,60	40.000	372
50	Bančni stroški	58.237,15	80.000	137
51	Stroški sej SOB in zborov	9.924,10	30.000	302
52	Stroški reprezentance	45.236,45	58.000	128
53	Stroški za volitve	—	290.000	—
54	Stroški za obč. praznik in druge prireditve	82.002,70	90.000	110
55	Stroški za civilne pogrebe	2.000,00	5.000	250
56	Stroški za informacije in objave	53.165,00	100.000	188
57	Sklad skupne porabe SOB	600.000,00	410.000	68
58	Stroški SLP	2.666,75	5.000	187
59	Stroški za opremo – sklad opreme	140.000,00	160.000	114
60	Skupni stroški vzdrž. obč. uprav. prostorov	—	80.000	—
61	PM Vič – za osebne izdatke	129.837,10	130.000	100
62	PM Vič – za materialne izdatke	251.500,00	327.000	130
63	Prispevek za Bosansko krajino	5.094,10	30.000	588
	07 – SKUPAJ	8.214.130,50	11.000.000	134

GLAVNI NAMEN 12 – DEJAVNOST KRAJEVNIH SKUPNOSTI

64	Funkcionalni izdatki	755.000,00	1.585.400	210
—	Vzdrževanje	400.000,00	480.000	120
—	Namenske investicije	2.294.000,00	2.178.000	95
	12 – SKUPAJ	3.449.000,00	4.243.400	123

GLAVNI NAMEN 13 – DEJAVNOST DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJ IN DRUŠTEV

65	Občinska konferenca SZDL Vič-Rudnik	300.000	412.000	137
66	Komite obč. konf. ZKS Ljubljana Vič-Rudnik	35.000,00	80.000	228
67	Obč. konf. SZDL – za časopis „Naša komuna“	380.000,00	440.000	116
68	Občinski odbor ZB NOV, VVI	302.400,00	356.735	118
69	Zveza rezerv. vojaških starešin – obč. odbor Ljubljana Vič-Rudnik	169.000,00	225.000	133
70	Občinska konferenca ZMS Ljubljana Vič-Rudnik	200.000,00	315.000	157
71	Občinska zveza prijateljev mladine	107.000,00	150.000	140
72	Občinski odbor RK	60.000,00	68.000	113
73	Občinska gasilska zveza	200.000,00	240.000	120
74	Počitniška zveza	21.500,00	30.000	140
75	Zveza tabornikov	21.500,00	22.500	105
76	Svet občine ljubljanske regije	16.500,00	38.600	234
77	Skupnost slovenskih občin	27.542,00	50.945	185
78	Ljudska tehnika	43.000,00	43.000	100
79	Inštitut za javno upravo Ljubljana	3.000,00	3.000	100
80	Gorska reševalna služba	5.000,00	5.000	100
81	Dotacija turističnim društvom	31.900,00	40.000	125
82	Planinska zveza Slovenije	2.000,00	2.000	100
83	Planinsko društvo Ljubljana matica	5.000,00	5.000	100
84	Svet za preventivo, vzgojo in varnost v c. prometu SOB Ljubljana Vič-Rudnik	21.500,00	30.000	140
85	Odbor za proslavo dedka Mraza	40.000,00	40.000	100
86	Medobč. sklad za turizem Ljubljana (70 % komunalne takse po odloku)	—	20.000	—
87	Premija za požarno zavarovanje – Mestni gasilski sklad	263.201,80	300.000	114
	13 – SKUPAJ	2.255.043,80	2.916.780	129

GLAVNI NAMEN 14 – NEGOSPODARSKE INVESTICIJE

88	Invest. v šolstvu, šole in VVZ in prisp. TIS za izvedbo prog. ob uvedbi samoprisp. – dotac. skladu za negosp. investicije SOB	7.073.000,00	9.300.000	131
89	Prispevek za izgradnjo sodnega poslopja	248.800,00	—	—
90	Udeležba za stanovanja delavcem, za katere skrbi občina	220.000,00	300.000	136

91	Sprejemni center za odrasle Ljubljana	10.000,00	—	—
92	Sofinanciranje posvetovalnice za odrasle	30.000,00	—	—
93	Demonstracijsko eksperimentalni center za otroke Ljubljana	22.000,00	—	—
94	Dom na Bokalcu – sanacija	100.000,00	—	—
95	Počitniški dom ZZB Banjole	475.000,00	—	—
96	Mehanografski center pri MS Ljubljana – sofinanciranje	150.000,00	—	—
97	Nabava opreme za postajo milice Vič	148.400,00	150.000	110
98	Odplačilo anuitet od posojil v šolstvu	1.264.211,00	1.080.000	85
99	Odplačilo anuitet od posojil v zdravstvu	16.283,35	6.100	37
100	Odplačilo anuitet od posojil za stanovanja borcev in invalidov NOV	228.730,00	228.800	100
101	Odplačilo anuitet za najetje posojil (ostale) in druge obveznosti	201.086,90	870.000	433
102	ZD Vič – razširitev prostorov za otroški dispanzer	—	55.000	—
103	ZD Vič – za modernizacijo zobne ambulante Vič	—	100.000	—
	14 – SKUPAJ	10.187.511,25	12.089.900	119

GLAVNI NAMEN 15 – GOSPODARSKE INVESTICIJE

104	Sklad za razvoj obrti, trgovine, gostinstva in turizma SOB	200.000,00	395.000	197
105	Odplačilo anuitet	192.103,80	405.000	211
	15 – SKUPAJ	392.103,80	800.000	204

GLAVNI NAMEN 16 – GOSPODARSKI POSEGI

106	Vzdrževanje občinskih lokalnih cest	4.350.000,00	5.300.000	122
107	Vzdrž. križišč lokalnih cest in mestnih ulic z želez.	250.000,00	410.000	164
108	Popravila in rekonstrukcije cest	1.000.000,00	1.690.000	169
109	Karlovski most	500.000,00	—	—
110	Anuitete od posojil za ceste	2.160.000,00	2.678.000	124
111	Poljedelstvo in zaščita pred rastlinskimi boleznimi in škodljivci	1.500,00	2.000	135
112	Pospesevanje kmetijstva – dotacija skladu	611.000,00	750.000	123
113	Konjaška služba	5.000,00	12.000	240
	16 – SKUPAJ	8.877.500,00	10.842.000	122

GLAVNI NAMEN 17 – PRORAČUNSKE OBVEZNOSTI IZ PREJŠNJIH LET

114	Proračunske obveznosti iz prejšnjih let	121.272,10	169.620	140
115	2 % prispevek za Bosansko krajino	1.009,50	3.000	300
	17 – SKUPAJ	122.281,60	172.620	141

GLAVNI NAMEN 18 – OBVEZNI SKLAD

116	Obvezni rezervni sklad	—	620.000	—
	18 – SKUPAJ	—	620.000	—

GLAVNI NAMEN 19 – NERAZPOREJENI DOHODKI – (TEKOČA PRORAČ. REZERVA)

117	Tekoča proračunska rezerva	—	928.000	—
	19 – SKUPAJ	—	928.000	—

Predvideni bruto dohodki za leto 1974 in realizacija za leto 1973

VRSTA DOHODKA	Realizacija 1973	Predvideno 1974
Davek od kmetijstva	989	989
Davek od obrti	22.610	22.157
Davek od negospodar. dejav.	3.173	3.268
Davek od avtorskih pravic	1.224	1.285
Davek od skupnega dohodka občanov	5.003	4.002
Prispevek za uporabo mestnega zemljišča	1.676	1.700
Prometni davek na drobno	5.163	6.298
Prometni davek od alkohola	7.299	9.124
Prometni davek od storitev	1.602	1.682
Davek od premoženja in premoženjskih pravic	789	867
Davek od stavb	1.478	1.922
Davek od prom. nepremičnin	1.947	1.947
Davek na dedščine in dar.	271	284
Davek na tovorna vozila	1.864	1.864
Upravne takse	281	280
Komunalne takse	14	14
Požarna premija	263	300
Drugi dohodki	506	577
S K U P A J DOHODKI	56.152	58.560

Pregled dohodkov in izdatkov cestnih sredstev za leto 1973 in predlog dohodkov in izdatkov cestnih sredstev za leto 1974

A. POSEBEN RAČUN ZA CESTE

Zap. št.	Opis	Plan 1973	Realiz. 1973	%	Osnutek predloga plana 1974	%
	DOHODKI					
1.	Prenešana sredstva iz prejšnjega leta	393.955	393.955,00	100	1.614.880	410
2.	Pristojbine od motor. vozil	1.900.000	1.973.059,00	104	2.132.000	108
3.	Republiška sredstva, namenjena za financiranje cest	1.700.000	1.936.246,05	114	2.350.000	121
4.	Dotacija iz proračuna za vzdrž. lokal. cest in mestnih ulic	4.350.000	5.333.671,00	123	5.300.000	100
5.	Dotacije iz proračuna za popravila cest in rekonstrukcije	1.000.000	1.000.000,00	100	1.690.000	167
6.	Dotacija iz proračuna za plač. anuitet	2.160.000	2.160.000,00	100	2.678.000	124
7.	Dotacija iz proračuna za vzdrž. železniških križišč	250.000	250.000,00	100	410.000	166
8.	Drugi dohodki in namenski prispevki	1.240.000	1.458.205,45	117	200.000	137
9.	Prenos sredstev po odloku o zaključnem računu proračuna za l. 1972	1.248.823	1.248.823,45	100	—	—
10.	Dotacija iz proračuna za Karlovski most	500.000	500.000,00	100	—	—
	SKUPAJ	14.742.778	16.253.959,95	110	16.374.880	101
	IZDATKI					
11.	Obveznosti iz prejšnjega leta	1.014.063	1.014.063,35	100	2.200.000	217
12.	Anuitete	2.450.000	2.395.858,99	98	2.700.000	113
13.	Vzdrževanje lokalnih cest	5.000.000	5.071.258,45	101	5.300.000	105
14.	Vzdrževanje železniških križišč	410.000	406.451,15	99	450.000	111
15.	Popravila in rekonstrukcije	3.400.000	4.520.375,40	133	3.424.000	76
16.	Načrti in odškodnine	90.000	157.971,00	175	250.000	158
17.	Sofinanciranje programov KS	731.952	433.102,00	59	700.000	163
18.	Nepredvideni izdatki	46.763	39.999,75	85	100.880	252
19.	Karlovski most	1.600.000	600.000,00	38	1.250.000	208
	SKUPAJ	14.742.778	14.639.080,00	99	16.374.880	112

B. POSEBEN RAČUN PRISPEVKA ZA UPORABO MESTNEGA ZEMLJIŠČA

Zap. št.	Opis	Plan 1974	Realiz. 1973	%	Osnutek plana 1974	%
	DOHODKI					
1.	Prenešana sredstva iz prejšnjega leta	47.802	47.802,29	100	452.870	946
2.	Odmera za tekoče leto oz. izterjava prispevka iz prejšnjih let	1.855.000	1.676.273,35	90	1.700.000	101
3.	Drugi dohodki	642.248	810.308,05	126	300.000	—
	SKUPAJ	2.545.050	2.534.383,69	99	2.452.870	97
	IZDATKI					
4.	Financiranje programa gradenj in rekonstrukcij cest	1.800.000	1.390.022,60	78	1.640.000	118
5.	Financiranje drugih komun. objektov kolektivne komun. potrebnosti	180.000	167.832,55	93	295.000	123
6.	Odstop sredstev SO Ljubljana-mesto	556.000	520.199,55	94	510.000	98
7.	Bančni in drugi stroški	9.050	3.459,00	38	7.870	220
	SKUPAJ	2.545.050	2.081.513,70	82	2.452.870	118

Sredstva za ceste se zbirajo na posebnem računu za ceste, katerega dohodki so izvirna sredstva (pristojbine od motornih vozil in odstopljena republiška sredstva), dotacije iz proračuna ter drugi manjši dohodki in namenski prispevki. Poleg teh sredstev se za gradnjo in rekonstrukcijo mestnih ulic na mestnem območju lahko uporabljajo sredstva prispevka za uporabo mestnega zemljišča, za gradnjo in rekonstrukcijo lokalnih cest in mestnih ulic na barjanskem območju pa tudi sredstva rezervnega sklada (poplavna sredstva).

Obrazložitev izvršitve programa za leto 1973:
Realizacija dohodkov v letu 1973 je bila večja od planirane za 10 %, realizacija izdatkov pa je bila izpolnjena 99 %, medtem ko so bile med posameznimi postavkami večje razlike, in sicer:
ad 3) Dotok republiških sredstev, namenjenih za financiranje lokalnih cest, je bil zaradi večje potrošnje bencina večji za 14 %, kot je bilo predvideno.
ad 4) Občinska skupščina je namenila za ceste za 23 % večjo dotacijo.
ad 8) Na postavki drugi dohodki in namenski prispevki je bilo za 17 % več realiziranih sredstev, ker so bili iz banke vrnjeni 10 % pologi, katere je bilo potrebno odvesti v banko pred začetkom posameznih investicij.
ad 15) Zaradi povečanih dohodkov je bilo na postavki popravila in rekonstrukcije za 33 % večja potrošnja.
ad 17) Ker krajevne skupnosti niso uspeli angažirati v predvideni višini sredstev občanov, pa tudi pridobiti dokumentacije za realizacijo svojih programov, niso bila uporabljena tudi v celoti sredstva, namenjena za sofinanciranje teh programov.
ad 19) V letu 1973 niso bila uporabljena vsa sredstva, namenjena za čiščenje terena zaradi gradnje novega Karlovskega mostu, ker je bil finančni sporazum o sofinanciranju teh del za leto 1973 med republiško skupnostjo za ceste, SOB Ljubljana-Center in SOB Ljubljana Vič-Rudnik dosežen šele v mesecu decembru. Dela so v teku.
Obrazložitev plana posebnega računa za leto 1974:
Za leto 1974 se predvideva, da bodo izvirni dohodki le nekoliko večji, kot so bili v letu 1973, medtem ko naj bi celokupne dotacije iz občinskega proračuna (postavka 4, 5, 6 in 7) od realizacije 9.243.671 din v letu 1973 povečala na 10.078.000 ali 22 %. Ostali dohodki se predvidevajo samo v manjših zneskih, tako da bi bilo v letu 1974 na razpolago skupno za 16.374.880 din.
Za isti znesek je narejen osnutek predloga izdatkov, in sicer:
ad 11) Obveznosti iz prejšnjega leta so naslednje:
— neplačani račun za cesto Rakitna (situacija prejeta v letu 1974) 807.947,30 din
— neplačan račun za cesto Rašica–Rob (situacija prejeta v letu 1974) 240.914,15 din
— neplačan račun za Jadransko ulico (situacija prejeta v letu 1974) 146.482,50 din
— Karlovski most (še ne izvršena dela) 1.000.000,00 din
2.195.343,95 din
ad 12) Anuitete se zaradi prejetih kreditov v letu 1972 povečujejo za 13 %

ad 13) Sredstva, namenjena za vzdrževanje cest, se povečujejo za 5 %. Za povečanje fizičnega obsega del bi sicer potrebovali 10 % povečanje, vendar zaradi mile zime računamo, da bo zadostovalo tudi 5 % povečanje ob po-
goju, da bodo ostale cene na ravni iz leta 1973.
ad 14) Sredstva, namenjena za vzdrževanje železniških križišč, se po-
večujejo za 11 %, ker bo v letu 1974 potrebno zamenjati večino dotrajanih
pragov.
ad 15) Spričo porasta ostalih postavk se sredstva, namenjena za rekon-
strukcije, zmanjšajo za 24 %.
ad 16 in ad 18) Sredstva, namenjena za načrte in odškodnine (I = 158)
ter za nepredvidene izdatke (I = 252), imajo sicer velike indekse povečanja,
vendar gre tu za majhne zneske, ki bistveno vplivajo na ostala sredstva.
ad 19) Za dokončno pripravo zemljišča za gradnjo Karlovskega mostu
potrebujemo še 5.000.000 din. Z republiško skupnostjo za ceste ter SOB
Ljubljana-Center predlagamo dogovor, da bi republiška skupnost za ceste
prispevala 2,5 milijona din, SOB Ljubljana-Center 1,250 milijona din, ko-
likor naj bi prispevala tudi naša občina.
Obrazložitev:

Celotni dohodki so bili v letu 1973 realizirani 99 % izdatki pa 82 %.
Prenesena sredstva postavka 1) v znesku 452.870 din, so bila namenjena za
plačilo situacij, ki pa so prispele šele v letu 1974. Te situacije pa bodo
plačane iz sredstev posebnega računa za ceste ter se zato prenesla sredstva
v celoti porabijo za realizacijo tekočega programa. Priliv sredstev (postavka
2) za leto 1973 je bil realiziran 90 %, ker se je iz izterjavo pričelo šele jeseni.
V letu 1974 bo izterjava potekala že spomladi, tako da se predvideva indeks
120 %. Druhih dohodkov iz sredstev vrnjenih bančnih plogov (postavka 3),
se v letu 1974 ne predvideva.

Sredstva prispevka se prvenstveno uporabljajo za financiranje programa
gradenj in rekonstrukcij cest (postavka 4) z indeksom 118, v manjši meri za
financiranje drugih komunalnih objektov kolektivne komunalne potrebnosti
(postavka 5) po programu krajevnih skupnosti ter za financiranje mestnega
programa gradenj in rekonstrukcij objektov kolektivne komunalne potrebnosti
(postavka 6).

C. INVESTICIJSKA SREDSTVA IN PROGRAM DEL	
DOHODKI	
1. Posebni račun za ceste (postavka 15: popravila in rekonstrukcije)	3,424.000
2. Poseben račun prispevka za uporabo mestnega zemljišča (postavka 4-financi- ranje programa gradenj in rekon- strukcij)	1,640.000
3. Rezervni sklad (poplavna sredstva)	570.000
	5,634.000

IZ DATKI	
1. Večna pot	400.000
2. Spodnji Rudnik II (Vinterca)	100.000
3. Rašica-Rob	750.000
4. Pijava gorica-Zelimijs	400.000
5. Cesta na Brdo	700.000
6. Tomažičeva ulica	400.000
7. Podaljšek Ceste v Mestni log (most)	1,500.000
8. Viška cesta (odškodnina)	500.000
9. Podaljšek Titove c.	300.000
10. Predjamska	300.000
11. Obračališče Rudnik	134.000
12. Cesta Matena-Iška loka	100.000
13. Polhov Gradec	50.000
	5,634.000

Obrazložitev:

Iz pregleda dohodkov je razvidno, da se predvideva skupaj 5,634.000
din investicijskih sredstev. Poleg teh sredstev so še možna dodatna sredstva,
če bo prišlo do povšaranja tarif prispevka za uporabo mestnega zemljišča ali
če bodo ostale ljubljanske občine dale na razpolago svoja rezervna sredstva,
za kar so bile dane ustrezne vloge.

Razpoložljiva sredstva bi bila porabljena naslednje:

1. Večna pot
Ureditev Večne poti je bila že več let v občinskem programu, vendar do
realizacije ni prišlo, ker LUZ ni izdelal lokacijske dokumentacije (naročilo,
dano avgusta 1972). Ta je sedaj v končni obdelavi ter bo tako možno pričeti
z urejanjem ceste na odseku od Ceste V - Ceste XV s peš potjo.
2. Spodnji Rudnik II
Tudi ta cesta je že nekaj let v občinskem programu. Do dokončne reali-
zacije še ni prišlo, ker zaradi nasprotovanja enega užiivalca zemljišča, ki noče
odstopiti potrebnega zemljišča za urejanje ceste, lokacijska odločba še ni
pravnomnočna. Ker pričakujemo, da bo pritožba za občino ugodno rešena, bi
bilo cesto s programiranim zneskom možno urediti na odseku od Ceste V do
Mercatorja.
3. Rašica-Rob
S programiranim zneskom bi nadaljevali v letu 1973 začeto delo na
odseku do zaselka Kneji.
4. Pijava gorica-Zelimijs

Dohodek od premoženja

Z zakonom o davkih obča-
nov, sprejetim v začetku leta
1972, je bil uveden davek na
dohodek od premoženja, ki ga
doseže lastnik stanovanja, po-
slovnih stavb, poslovnih prostoro-
rov, garaž ali počitniških hiš z
oddajanjem stanovanj ali
opremljenih sob, poslovnih
stavb, poslovnih prostorov, ga-
raž ali počitniških hiš v najem
oziroma najemnik z oddajanjem
v podnajem.

Obdavčitev ni nova, novo je
le to, da je bila v letu 1972
vključena obdavčitev opremlje-
nih sob.

Davčni zavezanci so dolžni
do 31. januarja tekočega leta
vložiti napoved za odmero dav-
ka na dohodke od premoženja,
ki so ga dosegli v preteklem letu
z oddajanjem stanovanj, poslovnih
prostorov, garaž in počitniš-
kih hiš v najem oziroma z od-
dajanjem opremljenih sob v
podnajem.

Napoved so dolžni vložiti
tudi vsi tisti občani, ki imajo
dohodek od premoženja, danih v
zakup, dohodek, dosežen s pro-
dajo večje ali trajnejše uporab-
ne vrednosti in eventuelno dru-
ge dohodke, ki izvirajo iz pre-
moženja.

Osnova za odmero davka na
dohodek od premoženja na do-
hodke, ki jih lastnik oziroma
najemnik doseže z oddajanjem
v najem oziroma v podnajem, je
znesek stanarine oziroma na-
jemnine, zmanjšan za enoletno
amortizacijo, stroške vzdrževa-
nja in upravljanja ter pri poslovnih
prostorih za stroške obrato-
vanja.

Za poslovne prostore znašajo
ti stroški 40 % od dohodka, do-
seženega z oddajo v najem, pri
opremljenih sobah in pri odda-
janju sob v podnajem pa ti stroš-
ki predstavljajo 60 % doseže-
nega dohodka.

Od ostanka dohodka plaču-
jejo davčni zavezanci davek od
premoženja in premoženjskih
pravil po naslednjih stopnjah:

nad	do	%
	5.000	20
5.000	10.000	25
10.000	15.000	30
15.000	20.000	35
20.000	25.000	40
25.000	30.000	45
30.000		50

Zavezancem, ki oddajajo
opremljene sobe v najem preko
zveze študentov, turističnih
društev, organizacije za gospo-
darjenje s stanovanjskimi hišami
ali preko drugih ustreznih orga-
nizacij, se prizna posebna davč-
na olajšava, ki je 50 % odmerje-
nega davka.

Dohodek, ki ga dosežejo z
oddajanjem, so dolžni napove-
dati na posebnem obrazcu
„NAPOVED ZA ODMERO
DAVKA NA DOHODKE OD
PREMOŽENJA IN PREMO-

ŽENJSKIH PRAVIC“. Pod za-
poredno številko I. se vpisuje
dohodek, ki ga doseže zave-
zanec z oddajanjem stanovanj-
skih ali poslovnih prostorov,
garaž in počitniških hiš. Pod
zaporedno številko II. se vpisuje
dohodek, ki ga zavezanec do-
seže z oddajanjem opremljenih
sob. Pod zaporedno številko III.
- dohodek dosežen iz drugih
naslovov - vpisuje zavezanec
dohodek, ki ga je dosegel z
oddajanjem stanovanjskih pro-
storov v podnajem, z oddaja-
njem premoženja v zakup, do-
hodek dosežen s prodajo stvari
večje ali trajnejše vrednosti in
eventuelne druge dohodke, ki
izvirajo iz premoženja.

Pod pripombe zavezanca naj
bi bili vpisani uporabniki stano-
vanj, poslovnih prostorov in po-
čitniških hiš ter garaž, ki so
dane v najem oziroma v pod-
najem.

Zavezanec, ki napovedi ne
vloži pravočasno, mora plačati
na račun povečanega davka 5 %
od odmerjenega zneska davka,
če pa napovedi ne vloži niti na
kasnejši osebni poziv, pa mora
plačati na račun povečanega

davka 10 % od odmerjenega
zneska davka.

Rok za vložitev napovedi je
že pretekel, vendar le-teh ne-
kateri občani še niso vložili.
Napoved je možno vložiti na-
knadno, le da je pri zakasneni
vlogi davek povečan za 5 %.

Ker je bilo v letu 1974 vlože-
nih 20-krat več napovedi za do-
hodek, dosežen iz naslova odda-
janja v najem oziroma pod-
najem v letu 1973 kot je bilo
vloženih napovedi v letu 1973
za dohodek, dosežen z oddaja-
njem v najem oziroma pod-
najem v letu 1972 sklepamo, da
vsil zavezanci niso napovedali
tega dohodka za leto 1972. Po
podatkih inšpekcijskih služb pa
tudi za leto 1973 vsi zavezanci
niso oddali odgovarjajočih na-
povedi.

Zavezanec, ki doseže do-
hodek, pa ga ne prijavi, napravi
prekršek, v kolikor odmerjeni
davek od doseženega dohodka
ne presega 2.000 din. Za ta
prekršek se lahko zavezanca za-
računa poleg 10 % povečanega
davka še davek v enkratnem do
10-kratnem znesku. Če odmer-
jeni davek presega 2.000 din, je
storjen kazenski prestop, ki
se obravnava po kazenskem za-
koniku.

S. E.

NAGRADA OREŠKOVIČU

Poslovno združenje obrti, ko-
munale in male industrije je le-
tos po tradiciji spet podelilo na-
grade in priznanja. Poslovno
združenje pokriva območje
Ljubljane, Gorenjske, Notranj-
ske, Dolenjske, Primorske in del
Stajerske. Na tem področju je
zelo težko izbrati ljudi, primerne
za priznanja, saj je veliko delav-
nih in ustvarjalnih. Iz te skupine
marljivih in sposobnih delavcev
pa je letos izbrala posebna komi-
sija pri poslovnem združenju za
prvonagrajenca JOŽETA OREŠ-
KOVIČA, direktorja Elektro-
montaže, ki ima sedež in proiz-
vodne prostore v naši občini.

Podjetje Elektromontaža se je
razvilo iz majhne obrtne delav-
nice, ki je bila ustanovljena leta
1957 in jo vodi uspešno že od
samega začetka sedanjí direktor
Jože Oreškovič. V tem času je
podjetje stalno raslo in se širilo
brez stagnacije ali celo nazado-
vanj. V zadnjih petih letih je ce-
lotni dohodek porasel za 135
odstotkov, poslovni skladi za
300 odstotkov, skladi pa za 276
odstotkov. Ti rezultati so zelo
ugodni in kažejo na zelo dobro
poslovanje Elektromontaže. V
občinskem merilu je Elektro-
montaža že dalj časa na vrhu
lestvice najakumulativnejših
delovnih organizacij. Skrivnost
tako uspešnega poslovanja je v
razvitem samoupravljanju in do-
brem sodelovanju z organi
upravljanja in vsega delovnega
kolektiva pri vodenju podjetja.
Velike zasluge za razvoj podjetja
in njega uspešno poslovanje pa
ima nedvomno njegov direktor
Jože Oreškovič. Po oceni delav-
skega sveta podjetja Elektro-
montaža ima za razvoj podjetja v
taki meri znatne zasluge direktor
Jože Oreškovič, ki je spodbujal
ne le uspešno poslovanje, tem-
več tudi družbenopolitično de-

javnost in samoupravljanje. Gle-
de na take ocene se je poslovno
združenje odločilo podeliti letos
prvo nagrado za posebne de-
lovne uspehe direktorju Elektro-
montaže Jožetu Oreškoviču.

Ko smo se razgovarjali s prvo-
nagrajencem, nam je Jože Oreš-
kovič povedal: „Vesel sem tega
priznanja, to priznam, saj to ni
le priznanje meni, temveč celot-
nemu kolektivu Elektromonta-
že, ki se je trudil in jaz sem bil
tu le eden delavcev, ki so poma-
gali graditi to podjetje. Pri-
znanje, ki sem ga prejel, je pri-
znanje kolektivu, ki uspešno in
marljivo dela. Kot nagrajenec
mislim, da je še precej vodilnih,
ki zaslužijo tako priznanje. Nam
v Elektromontaži je to priznanje
spodbuda za nadaljnje delo. Ta
spodbuda je še posebej važna,
ker bomo sedaj gradili nove pro-
izvodne prostore.“

Poslovno združenje, ki zdru-
žuje 95 podjetij s preko 7000 za-
poslenimi te stroke, se je odlo-
čilo za podeljevanje teh nagrad,
ki so v malem Kraigherjeve na-
grade Gospodarske zbornice, ker
majhna podjetja ne pridejo v po-
štev za Kraigherjeve nagrade,
vendar tudi mali dosegajo zavid-
ljive uspehe.

Slučaj je nanesel, da sta tudi
druga dva letošnja nagrajenca
Poslovnega združenja iz naše
občine, kot tudi dobitnik pri-
znanja. Drugo nagrado je prejel
Franc Kopic, direktor mizarstva
in tapetništva Ig, tretjo nagrado
pa je dobil Jože Grm, direktor
podjetja Krim pleskarstva in pla-
stike. Obe nagradi sta podeljeni
za uspešno poslovanje podjetij.
Priznanje pa je prejel Ciril Po-
držaj, direktor podjetja Kovino-
servis. To priznanje so mu po-
delili za zasluge za ustanovitev
podjetja, ki ga je uspešno vodil
10 let in je pri tem pokazal pri-
mer upornega in uspešnega pri-
zadevanja za razvoj obrti in
družbenega gospodarstva.

M. DIMITRIČ

Naelektreno v elektrarnah

V februarju so bile v naši občini
spet z vso resnostjo oživljene raz-
prave o elektrogospodarstvu oziro-
ma položaju Savskih elektrarn, ki
imajo sedež pri nas. Tudi tokrat je
bilo precej razpravljanja okoli pre-
malo urejenega položaja elektro-
gospodarstva v preteklosti in se-
danosti in težavah, ki so nastale za-
radi tega, vendar so posvetili večjo
pozornost samim odnosom znotraj
podjetja Savske elektrarne.

Komunisti v Savskih elektrarnah
so priznali rdečo alarmno luč, da ne-
kaj ni v redu v samih odnosih zno-
traj podjetja. Zato je svet ZK v elek-
trogospodarstvu Slovenije razpravljal
o nekaterih negativnih pojavih,
ki so se v zadnjem času dogajali v
Savskih elektrarnah. O teh pojavih
so posebej razpravljali tudi v okviru
razprave o osnutku resolucije za
kongres ZKS. Komunisti v Savskih
elektrarnah so na sestanku sveta ZK
ponovili ugotovitve njihovega prejš-
njega sestanka o nepravilnostih, ki
so se dogajale v podjetju. Posebej so
poudarili, da sedanjí direktor Sav-
skih elektrarn ing. Jože Setnikar ne
more več kandidirati za mesto, ki ga
zaseda sedaj, ker nima podpore ko-
munistov. Komunisti so mu to pod-
poro odrekli, ker so v zadnjem času
opazili pri svojem direktorju po-
manjkanje nekaterih moralnopoliti-
čnih kvalitiet. Komunisti so ugotovi-
li, da so za nekatere nepravilnosti,

V letu 1973 je KS Zelimijs s svojimi sredstvi in s prispevki občanov
pričela urejati avtobusno linijo na najbolj kritičnem odseku. S pro-
gramiranimi sredstvi bi zaključili dela na tem odseku.

5. Cesta na Brdo
Cesta na Brdo se urejuje po odsekih že več let. Na odseku Utensila -
gostilna Brdo še ni položena niti meteorna niti fekalna kanalizacija. Med
podjetjem Kanalizacija, komunalnim skladom in občino je v teku dogovor
da bosta Kanalizacija in komunalni sklad financirala gradnjo kanalizacije
občina pa bi izvršila zasip, tako da bi se s tem že tudi urejevalo cesto, delno
pa bi tudi financirala meteorno kanalizacijo. Kanalizacija prispeva 100.000
din, komunalni sklad pa 400.000 din.

6. Tomažičeva ulica
Urejanje te ulice na odseku Ulice Malči Beličeve-Gorjančeva, pomeni za
ključek del iz leta 1973.

7. Podaljšek Ceste v Mestni log
Na trasi podaljška Ceste v Mestni log je predviden nov most preko Malega
grabna. Izgradnja tega mostu je potrebna zaradi gradnje nove RTP Trnovo
brez katere soseska Trnovo ne more iti v gradnjo. S programiranim zneskom
bi bil zgrajen nov most, priključki nanj pa bi bili še začasni.

8. Viška cesta (odškodnina)
S programiranim zneskom bi odplačali zadnji obrok bivšima lastnikoma
Ivanu Knezu in Urošu ter bi tako pridobili zemljišča za nadaljnjo gradnjo
nove Viške ceste.

9. Podaljšek Titove ceste
Komunalni sklad ima v programu gradnjo kanala po podaljšku Titove
ceste. S programiranim zneskom bi zasip bil izvršen tako, da bi se lahko
urejalo že tudi makadamsko vozisče, delno pa bi plačali tudi odškodnine.

10. Predjamska ulica (meteorna kanalizacija)
Za ureditev meteorne kanalizacije vodi postopek sanitarna inšpekcija. Za
zahteva gradnjo tega kanala na odseku Jamnikarjev-Glinščica.

11. Obračališče Rudnik
Z gradnjo obračališča Rudnik bi lahko mestno avtobusno linijo Rudnik
podaljšali do Vinterce.

12. Naselje Matena
Skupno s sredstvi občanov in KS Ig bi lahko asfaltirali cesto skozi naselje
Matena.

13. Polhov Gradec - Zalog
Za ureditev nekaterih kritičnih mest na dotrajanem podpornem zidu, ki
razmejuje ceste od Velike Božne, je bil med občino in podjetjem za urejanje
hudournikov dosežen dogovor o sofinanciranju sanacije teh mest.

V primeru kakršnihkoli dodatnih sredstev je nujno narediti še opreči-
te asfalta na Cesti VI in Cesti XV (avtobusna linija Vrhovci-Brinje) in
asfaltirati cesto skozi Notranje gorice.

stečem položaju in je zato svet ZK
menil, da bi se morali za nekatere
stvari povsem sistemsko dogovarjati.
Ena takih zadev je vprašanje, kdaj
naj krije izgubo, ki nastane v elek-
trogospodarstvu zaradi zamrznevanja
cen elektrike. Če je splošen interes
da so cene na tej ravni in če je pre-
izvodna cena elektrike bistveno
višja, mora nekdo razliko kriti! Do
sedanje reševanje pa tega ni rešilo.
Reševanje z akumulacijo pomeni
namreč samopožiranje.

V elektrogospodarstvu namreč
kolektiv ne more samoupravljati
odločati, ker je dejavnost širokega
družbenega pomena. Samoupravljanje
nje v samem kolektivu in tako tu
sam kolektiv ne morejo rešiti te za-
deve. Ker je elektrogospodarstvo ve-
redno važna panoga, kar smo uvideli
ob sedanjih energetskih krizah, mi
je treba posvetiti posebno pozor-
nost, kar se tiče razvoja v bodo-
nosti. To je treba rešiti na širši ravni
saj kolektiv ne more sam. Da bi re-
mere samoupravno uredili znotraj
podjetja Savske elektrarne, pa ko-
munisti zahtevajo dosledno ureje-
čevanje ustavnih dopolnil in delov-
nje v duhu resolucije za kongres
ZKS. Doslej je bilo uveljavljanje
ustavnih dopolnil oteženo zaradi
različnih tolmačenj, premajhne po-
gnanosti delovnih ljudi in tudi
objektivnih pogojev.

M. DIMITRIČ

COLOR CREME

KOLESTON

BARVA + NEGUJE

1+1

COLOR CREME

KOLESTON

BARVA + NEGUJE

1+1

COLOR CREME

KOLESTON

BARVA + NEGUJE

1+1

svetlota

in

življenje barv

ILIRIJA

Ljubljana-Vič

Nagrada za probleme

Sklad za Plečnikove nagrade, ki podeljuje nagrade za najboljše stvaritve, je letos podelil eno nagrado tudi ljubljanskemu arhitektu Francetu Ivanjšku, ki ga v naši občini že zelo dobro pozna, morda kot načrtovalca in projektanta stanovanjskega naselja Murgle.

Od sklada, ki daje priznanja za najboljše stvaritve na področju slovenske arhitekture, je arhitektu Ivanjšku pripadla nagrada za načrtovanje človekovega merila ustrezne stanovanjske soseske v Murglah, kot je sodila žirija, ki ji je predsedoval dipl. ing. arh. Nikolaj Bežek. Žirija je utemeljila svojo odločitev s tem, da je stanovanjska soseska Murgle prvič pri nas uveljavila v večjem obsegu organizirano, racionalno in sodobno individualno zazidavo po načelih sodobnega urbanizma. To naj bi dajalo celotni soseski obsežno posebno kvaliteten stanovanjskega kvaliteten. Ob podelitvi je bilo slišati tudi mišljenje, da so slovenski arhitekti prepričani, da lahko stanovanjsko naselje v Murglah uvrščamo med najbolj uspele urbanistične dosežke zadnjih let v stanovanjski gradnji v Sloveniji. Tako je torej mišljenje te žirije, katere odločitev je mnoge krepko začudila.

Težko je laiku soditi o povsem strokovnih stvareh, zato se ne bom spuščal v ocenjevanje, ali je problem nosilnih zidov odlično, dobro, poprečno ali slabo rešen, temveč se bom omejil na družbeno oceno podelitve te nagrade. Žirija, ki je podelila Plečnikovo nagrado Ivanjšku, očitno ni bila seznanjena z vsemi dejstvi, saj je sicer zagotovo ne bi podelila. Pri takem priznanju, ki je pravzaprav ne le strokovno, temveč tudi družbeno, je treba upoštevati še kaj drugega kot pa dobro rešitev npr. jedilnice. Na Ivanjškovo delo in načrtovanje Murgle je tako dolga vrsta pripomb, da se jih ne da vseh naštet, če pa koga le zanimajo, naj si prebere naš časnik za nekaj let nazaj.

Oprostite, vendar, če so Murgle dosežek slovenske arhitekture in dobre rešitve itn. sem jaz prehod za pešce in to na avtomobilski cesti Vrhnikarjeva. Postojna. O odličnih rešitvah v Murglah bi marsikaj vedel pove-

dati stanovalci tega naselja, ki imajo pripomb na naselje tako vrsto, da so Murgle že več let na tapeti na vsaki seji kateregakoli sveta, sklada, komisije ali skupščine ali zboru. Prebivalci Murgle so morali ustanoviti že pred leti poseben klub stanovalcev, ki je bil v bistvu sindikat ljudi stanujočih v Murglah, ki je imel nalogo priboriti pravice stanujočim, saj je bilo in je naselje neurejeno. Oprostite, toda če so Murgle dosežek v urejanju v slovenskem prostoru, potem si ne morem predstavljati, kakšna so še ostala naselja in če je možno živeti v njih.

Bistvene pripombe prebivalcev Murgle na Ivanjškovo načrtovanje in reševanje so: prvotna pocieni gradnja se je spreminjala v izredno drago in je tako skrenila z družbeno začetne poti, tempo gradnje je nekaj desetkrat počasnejši kot je bilo prvotno dogovorjeno in se tako sedaj gradi le po nekaj hiš na leto. Murgle bi morale biti že davno dograjene, pa so še sedaj v drugi fazi. Murgle nimajo dovolj otroških igrišč, nimajo rekreacijskih površin, nimajo športnih igrišč, nimajo dovolj zelenja... Velike težave so z ograjevanjem. Prvotno naselje ima kurilnico, ki je skupna in se odlikuje po izredno slabem delovanju. Stroji so se kvarili in prebivalci zmrazovali. Bistveno dražje hiše imajo vsaka svoj dimnik in uspešno zasmrajujejo celotno naselje. Tudi to je ena rešitev arh. Ivanjška, za katero je dobil nagrado. Napake bi lahko še naštevali, pa menim, da jih je dovolj.

Ob vsem tem je podeljena Plečnikova nagrada za prebivalce Murgle, za občane občine Vič-Rudnik in še za marsikoga, ki zadevo pozna, hudo vprašljiva in glede na našeto tudi neprimerna. Zaradi Murgle in njih napačnega načrtovanja, bistvenih sprememb v načinu in namenu gradnje itn. so v občini že leta pereči politični problemi na širokem terenu. Je nagrada za to torej primerna? Mislim, da ne! Pri nagradi bi bilo treba upoštevati tudi družbenopolitični aspekt, ki pa očitno tu ni bil upoštevan in je zato nagrada za večino, posebej pa še za prebivalce Murgle, podeljena na napačen naslov in napačnemu človeku.

MILOVAN DIMITRIČ

Delo Rdečega križa

V tej številki Naše komune bi radi spregovorili nekaj besed o dejavnosti Rdečega križa, ki jo imenujemo podporno članstvo. To je še sorazmerno mlada dejavnost, ki se je pričela razvijati pred 5 leti, točno 1969. leta.

Rdeči križ Slovenije prevzema vedno nove naloge, za katere pa potrebuje tudi določena sredstva. Namen ustanovitve dejavnosti podporna članstva je podpreti program Rdečega križa. Čeprav naši občani precej dobro poznajo program Rdečega križa, naj vseeno naštem nekaj najosnovnejših in najbolj značilnih nalog, s katerimi se ukvarja občinska organizacija RK Ljubljana Vič-Rudnik.

Letovanje otrok je dejavnost, ki je močno prisotna pri našem delu. Omenjamo jo na prvem mestu, to pa zato, ker vsa sredstva zbrana s podpornim članstvom kanaliziramo v to dejavnost. Leta 1973 smo zbrali 19.333,10 din sredstev iz naziva podporno članstvo. Za letovanje otrok pa smo porabili 39.043,60 din sredstev. Letovali so 104 otroci iz področja celotne občine v Pacugu, na Debelem rtiču in Vranskem.

Močno je poudarjena tudi socialna dejavnost, predvsem kot pomoč socialno ogroženim, akcija zbiranja in razdeljevanja oblačil itd.

V osnovnih šolah mladi člani RK dosledno izpolnjujejo svoj program dela: zdravstveno vzgojna predavanja, teden boja proti TBC, boja

proti alkoholizmu, teden RK, zbiralna akcija oblačil in obutve itd.

Na področju krvodajalstva naša občina dosega lepe rezultate. V lanskem letu smo kljub velikim napotom vseh organizatorjev dosegli in presegli krvodajalski plan.

Organiziramo tudi tečaje prve pomoči po osnovnih in srednjih šolah. Izvajamo zdravstveno vzgojna predavanja za vse sloje prebivalstva. Tesno sodelujemo z vsemi osnovnimi organizacijami RK na teritoriju naše občine.

V kratkih obrisih smo vam nanašali obširen program našega občinskega odbora RK. Kot vidite je program prirejen za vse skupine naših občanov, s poudarkom na vzgoji mladine.

Za izvedbo programa pa potrebujemo določena sredstva in ravno v ta namen je bilo organizirano podporno članstvo na Slovenskem.

Naša občinska organizacija vključuje 55 kolektivnih in 343 individualnih podpornih članov.

Vsem podjetjem in ustanovam, kot tudi posameznikom se v imenu občinskega odbora, kakor tudi v imenu tisočih pomoči deležnih občanov najlepše zahvaljujemo.

Prosimo vas, da ostanete naš podporni član tudi za vnaprej, obenem pa prosimo še ostala podjetja in posameznike, da se priključijo k vrstam podpornih članov.

Občinski odbor RK
Ljubljana Vič-Rudnik

Tekočina življenja

Od novega leta sem poteka v naši občini krvodajalska akcija. Januarja je darovalo svojo kri na odvzemnih postajah 525 krvodajalcev, ki so zaposleni v kolektivih naše občine.

Tovariš Baus z občinskega Rdečega križa nam je dejal: „Januar in februar sta najslabša krvodajalska meseca. Čez leto pa dohitimo plan, ki si ga v začetku zastavimo. Običajno ta plan tudi nekoliko presežemo.“

„Koliko krvodajalcev je bilo minulo leto v naši občini?“ „Bilo je 2412 krvodajalcev (tu so všteti tudi klicani), kar pomeni, da smo plan presegli za skoraj deset odstotkov.“

„Potemtakem ne bo držalo, da ste bili v januarju pod planom?“

„Pa bo kar držalo, saj krvodajalska akcija ne poteka v naši občini skozi vse leto, marveč prve tri mesece v letu, trije odvzemi dnevi pa so še jeseni. Rad bi poudaril, da so januarja sodelovali v akciji vsi inštituti in vzgojno varstveni zavodi. Vsi kolektivi, ki so sodelovali, so to storili po svojih zmožnostih. Omeniti velja tudi to, da krvodajalske akcije pripravljamo skupaj z občinskim sindikalnim svetom, ki je pokazal polno mero razumevanja za to humanitarno delo.“

V. JERMAN

KS »Milan Česnik« občanom!

Hvaležni smo vsem delovnim ljudem in občanom krajevne skupnosti, ki ste z razumevanjem skoraj sto odstotno izpolnili anketne liste.

Pripombe, iz katerih je razvidno, kako gledajo občani na delo organov KS in na bodoči razvoj KS, bodo dragoceno vodilo in pomoč za sestavo razvojnega programa naše krajevne skupnosti.

Posebno se zahvaljujemo starejšim otrok, ki so v celoti podprli akcijo sveta KS za gradnjo otroškega vrtca ter istočasno kritično ocenili delo teh zavodov.

Vsi predlogi in pripombe bodo obravnavani in konkretno zajeti v programih dela krajevne skupnosti. Le ti bodo prioriteta naloga bodočih izvoljenih delegatov in izvršilnih organov KS. Razveseljivo je dejstvo, da se je za delo tako v KS kot na posameznih interesnih področjih prijavilo 385 občanov, med katerimi je precej mlajših. Njihova naloga bo, da z vso pozornostjo preučijo in uresničijo težnje občanov, da le-ti živijo v čimbolj urejenem in čistem okolju, primerni trgovski mreži, v urejenem prometu in skrbno negovanih otroških igriščih. Pomembna bo tudi nadaljnja skrb za stare in onemogle ter socialno ogrožene občane, kakor tudi za otroke tistih nekaj družin, ki živijo v neustreznih kletnih prostorih. Posebna solidarnost občanov in stanovanjske skupnosti za rešitev takih primerov bo osnovna naloga bodočih izvoljenih organov in delegatov KS.

Vse pomembne akcije, ki bodo izpeljane na podlagi pripomb in pobud delovnih ljudi in občanov, bodo objavljene v občinskem glasilu „Naša komuna“.

Pomembno za razvoj krajevne skupnosti, reševanje socialnih, stanovanjskih problemov, otroškega varstva in varstva okolja, bo tudi sodelovanje organizacij združenega dela, TOZD in samoupravnih zavodov, fakultet in institutov. Dosedanja povezava krajevne skupnosti s temi organizacijami je bila prešibka, zato bodo novoizvoljeni organi KS morali v skladu z ustavo in novosprejetimi statuti, s sklenitvijo samoupravnih dogovorov in sporazumov najti čimboljše rešitve.

Nova ustava, statut občine, mesta Ljubljane in krajevne skupnosti, solidarnost in volja vseh delovnih občanov bodo vodilo za delo bodočih izvoljenih organov KS.

Dali ste nam pobude – z delom in skupnimi solidarnostnimi akcijami jih bomo uresničili.

Svet krajevne skupnosti:
Predsednik sveta KS:
ANTON KOŠIR

RAZPIS

Kuharja ali kuharico s kvalifikacijo ali polkvalifikacijo in ne-kvalificirane gospodinjske pomočnike, iščemo za sezonsko delo na morju (v Pacugu). Kuhar ali kuharica morata imeti poleg kvalifikacije še prakso in sposobnost voditi kuhinjo za okoli 200 oseb v izmeni.

Ponudbe pošljite na: ZPM – Zveza prijateljev mladine, Ljubljana Vič-Rudnik, Trg Mladinskih delovnih brigad 14/II.

Zveza prijateljev mladine,
Ljubljana Vič-Rudnik

VERNIKI NISO PODPRLI ŠKOFOV

Družina, oziroma njeno uredništvo si je v letošnji tretji številki spet dovolilo vmešavanje v politiko, kjer kot glasilo rimokatoliške cerkve nima kaj iskati v pogojih našega družbenopolitičnega sistema, to je ločenosti cerkve od države in torej tudi od politike. To je bilo pojasnjeno že nešteto krat, vendar Družina očitno zavestno negira naše pozitivne predpise.

Družina širi očitne dezinformacije in to očitno namensko, ob čemer ne morem biti tiho. Na to moramo reagirati, vendar ne polemizirati, saj z Družino kot glasilom ene od veroizpovedi nimam kaj polemizirati, ker je cerkev ločena od države in dialoga ni. Očitno uredništvo Družine sili v politične vode in se vmešava v politiko. Kam to vodi, smo že napisali v članku, ki ga Družina napada v omenjeni številki.

Uredništvo Družine je objavilo spet nepodpisan članek „Kazen za dobro namernost“? v rubriki Naš komentar. Verjetno izraža mnenje celotnega uredništva ali pa še koga, vsaj po rubriki sodeč. Toliko slabše! O dobro namernosti bi lahko razpravljali precej, vendar lahko precizneje govorimo o dejstvih in posledicah dobro namernosti ali „dobro namernosti“.

Ce prehitena voznik pri polni črti in ga miličnik pri tem zasači, bo plačal kazen, ker je kršil zakon (to je dejstvo), pa čeprav je imel dobro namero, da ne bi s počasno vožnjo za prehitenim vozilom ustvarjal kolone.

Upamo, da pri vsem seveda ne gre za kako pomoč (vsaj po vsebini sklepano, da gre za moje poročilo), čeprav je zapisano v Družini, da gre za 9. OZ, ne vemo.

V prvem odstavku pravijo pri Družini: „Zlasti škofovski predlogi so dvignili veliko prahu. Na najrazličnejših forumih in sestankih so debatirali o njih, razpravljali, iskali v njih to, česar tam ni, ter (vsaj v nekaterih primerih) razpravljali za škofove tudi kazenske sankcije.“ Že sam izraz „vrtali“ kaže na omalovažujoč odnos do naših predstavnih organov. „Vrtanje“ namreč ni metoda dela naših samoupravnih socialističnih forumov, ki so izvoljeni na najvišjih demokratičnih osnovah, če pa je „vrtanje“ morda metoda cerkve, zaključekov o ne potrebuje nikakršnega vrtanja v ozadje, da bi prišel do zaključka. Ne neprimernosti škofovskih predlogov, vendar je že napisano dovolj, da tudi ni iskal česa, kar ne bi bilo v škofovskih predlogih oziroma bilo logična posledica le-teh predlogov.

Gospodje pri Družini pišejo, da so povzeli članek dobesedno z napakami in morda kakšne druge? Slovnične, pravopisne, tiskarske, stilistične napake lahko konference, vendar razno to s svojim zapisom počeni. Menijo, da jih lahko ustavijo le ob zapisu v našem časniku, nadalje pa pravijo dobe na ustavno razpravo in široko demokratičnost, ki bi jo morala spremljati. Ustavno razpravo bo ocenil kdo drug, prav gotovo pa ne Družina. Gospodje razumevajo Družine očitno nekaterih stvari ne razumejo ali pa nočejo razumeti in si v slednjem slučaju namerno razlagajo nekatere stvari napak. Članek je poročilo s konference OK ZKS Ljubljana Vič-Rudnik in nikakršne razprave o posamezniku ali našega uredništva. Poročilo s konference preveha duh konference in tam izrečenih stališč, torej ničesar ne izkrijuje ali drugače tolmači, kot je bilo postavljeno na konferenci OK ZKS. V Družini torej trdijo, da čuden duh preveha delo konference. To pa je ne le neustavna razprava in široko demokratičnost, ki bi jo morala spremljati, ampak v politično življenje in spet eden skokov v prepovedane vode. Kako si predstavljajo, da bi v pogojih ločenosti cerkve in države nemoteno privoščili cerkev, da bi razprava na konferenci ne meče nikakršne čudne luči na ustavno razpravo. Tudi razprava mora biti v določenih okvirih in zakonitih normah, ki jih ne brani sodelovanje v ustavni razpravi občanom, državljanom in članom SZDL: Jožetu Pogačniku, Maksimiljanu Držičniku, Janezu Jenku, Stanislavu Leniču in Vekoslavu Grmčiču ali kateremu drugih vernih občanov.

Ti se lahko oglašijo tudi v časopisih, ki so temu namenjeni, ne v Družini, če bodo ti to objavili – če ne bo preveč napak. Nesprejemljivo pa je sodelovanje v razpravi, če sodeluje nadškof Jože Pogačnik itn., ker je to nastopanje s položaja v cerkveni hierarhiji in pomeni to vmešavanje cerkvenih predstavnikov in torej cerkve v državno in politično življenje. V okviru obstoječih zakonov in dogovorov bi torej zgoraj omenjeni občani in člani SZDL, sodelovali v ustavni razpravi na terenu kot občani in člani SZDL, ali pa bi kot taki pošiljali posamezne predloge ustavni komisiji, vendar spet kot občani in člani SZDL, ne pa kot nadškofje ali škofje. Nesprejemljivo je, da se zberejo omenjeni gospodje na posebnem sestanku kot predstavniki cerkva in potem kot taki pošiljajo s položaja cerkvene hierarhije predloge. To je vmešavanje cerkve v državno, kar pa ni dovoljeno in je torej kaznivo.

Bistveno drugačen prizvok dobijo ti predlogi kot predlogi posameznika, občana, člana SZDL, kot pa če jih pošljejo kot poglavarji rimokatoliške veroizpovedi. Upamo seveda, da niso sklicali zborov volivcev – vernikov, ko govorijo v njihovem imenu. Način je torej zelo važen, ker se s tem spremeni zvok sodelovanja v ustavni razpravi. V okviru SZDL bi bili to predlogi občanov, tako pa so bili predlogi predstavnikov rimokatoliške veroizpovedi. To pa pomeni, da so se škofje grupirali sami za sebe, kot predstavniki cerkvene hierarhije, namesto da bi sodelovali kot občani. To pa je v pogojih ločenosti cerkve od države bistveno. Če bi škofje sodelovali posamično kot člani SZDL, ne pa kot škofje in torej predstavniki cerkvene hierarhije, ne bi bilo govora o kakih kazenskih sankcijah, temveč kvečjemu o predlogih, ki bi bili pač, če bi bili nesprejemljivi, zavrnjeni, če bi bili v redu, pa bi bili sprejeti. Tu bodo morda gospodje pri Družini našli odgovor na trditve, da „pri najbolj volji take logike ne moremo razumeti“. Če pošlje svoje predloge k ustavi, npr. društvo pravnikov, je to sprejemljivo, ker to društvo ni ločeno od države, cerkev pa je od nje ločena. Če ostanemo še pri tem primeru: če društvo pravnikov pošlje svoje predloge, predlagajo te predloge člani tega društva kot člani društva, ne pa kot sodniki, tožilci, sekretarji itn., torej s stališča svojega položaja v državnih levstevni javni.

Zakaj smo se škofje zbrali posebej in ne na javni razpravi v okviru SZDL, če so nastopali kot občani? V to, da niso nastopali škofje kot občani, temveč s svojega položaja v cerkveni hierarhiji, kaže tudi eden uvodnih stavkov članka v Družini: „Ob členih, ki zadevajo življenje in delo verskih skupnosti v Sloveniji in SFRJ, so se k razpravi oglašili tudi škofje in nekateri posamezni verniki-občani.“ Iz tega je jasno razvidno, da so škofje nastopali kot poglavarji rimokatoliške veroizpovedi in ne kot verni občani, saj to gospodje pri Družini razlikujejo. Tu je torej pots tem razlikovanjem podano znanje, da bi bili škofovski predlogi, predlogi posameznih vernikov-občanov, kar edino bi lahko bili. Če so škofje napisali, da se s predlogi ne mislijo mešati, to se ne spodbije dejstva vmešavanja, kajti že dejstvo, da so jih javno publicirali in objavili kot škofje, pomeni vmešavanje, pa čeprav to še toliko zaničuje. Minimalna nedotakljivost, ki jo želijo gospodje pri Družini, je bila nedvomno zagotovljena vsem predlagateljem in to ne le minimalna, vendar za sodelovanje v razpravi v okviru SZDL, ne pa za kršenje zakonov ob temu. Po rezultatih javne razprave na terenu pa je očitno, da škofje s svojimi predlogi, ki so jih podajali kot predstavniki vernikov (s položaja v cerkveni hierarhiji) niso naleteli na podporo vernikov, ravno teh ljudi, za katere so se v besedah toliko potegovali in katere je cerkev že tolikokrat zapustila. Torej očitno verniki niso nezadovoljni s svojim položajem, sicer bi to povedali v javni razpravi in podprli škofovske predloge. Tega pa niso storili! Torej v njih ne vidijo svojega interesa.

Članek v našem časniku ne more biti dezinformacija, ker je zapis dogajanja. Je bilo potem dogajanje, torej konferenca OK ZKS, dezinformacija? Zapisal sem poročilo in torej velja očitke konferenci OK ZKS, da ne pozna položaja. Prav tak ošček je torej namenjen konferenci, ko govorijo gospodje iz Družine o tem, da avtor ni bil poučen o razgovorih, tudi na najvišji ravni.

Ker ni šlo za komentar, ampak poročilo, je torej ošček namenjen OK ZKS. V čigavem imenu sploh lahko škof pošilja predloge razen svojem državljanstvu. Je bil morda izvoljen od vernikov? Kolikor se na zadevo spoznamo, je postavljen.

Gospodje iz Družine pravijo, da so bili vajeni formalcij in parol v našem članku pred nekaj desetletji. Ali morda mislijo, da smo se medtem izneverili našim načelom? Ostali smo zvesti duhu socializma in torej socialističnim odnosom.

V Družini pravijo tudi: „Prav tako se nam ne zdi prav, da se ob „neugodnih“ predlogih zatekamo v preteklost, h konkretnostim... Saj gre prav za to, da bi nova ustava – kljub morebitnim slabim izkušnjam preteklosti...“ Za gospode iz Družine so torej slabe izkušnje s cerkvijo iz preteklosti morebitne in torej pod vprašajem. Pisci niso torej prepričani v slabe izkušnje. V te slabe izkušnje pa bi lahko bili prepričani, saj bi se lahko spomnili na povezovalne uradne cerkve v času NOB z izdajalsko belo gardo, Duhovniki, ki so se tedaj zavedli svojega poslanstva poštenega in zavednega Slovenca, so se pridružili NOB in so bili zato obsojeni s strani uradne politike cerkve. Še danes je odprto vprašanje obsodbe tedanje politike cerkve s strani cerkvenih krogov samih. Zakaj cerkveni dostojanstveniki niso obsodili svojih predhodnikov, npr. škofa Rožmana, saj je njegovo delovanje v času NOB nedvomno negativno in izdajalsko. Če bi cerkev obsodila in se odpovedala v celoti tedanjemu početju svojih dostojanstvenikov, bi to nedvomno naletelo na pozitiven odmev in bi lahko izginila marsikaka senca, ki zaradi hipoteke pada na današnje cerkev.

Da so slabe izkušnje s cerkvijo v preteklosti in včasih tudi sedanjosti resnične, in da obstajajo, morajo priznati tudi gospodje pri Družini. Če pa za te slabe izkušnje ne vedo, naj si gredo pogledat npr. spomenik žrtvam na Urhu.

Družina piše dalje: „Ali moramo res vsakemu kaplanu, ki je s skupnico otrok odšel na potep, očitati, da prerašča „zakonite okvire cerkve?“ „Tu se popolnoma strinjamo in je torej stična točka. Ne moremo mu očitati, kajti to je premalo, temveč mislimo, da mu je to treba prepričati, saj je prepovedano. Ob tem se spet pojavlja vprašanje preseganja verskih in cerkvenih okvirov, oziroma preseganja verskega čustvovanja. Dejavnost izven tega področja pa je že težnja po klerikalizmu. Poglejmo si, kako je ta problem definiralo predsedstvo in izvršni odbor RK SZDL: „Nevarnost klerikalizma obstaja vse dotlej, dokler se v klerikalni obliki javljajo težnje po posebnem organiziranju vernikov za zadeve splošno družbenega pomena izven religioznega področja.“

Take primere za zasledimo večkrat. Eden takih primerov infiltriranja v družbeno sfero so že omenjeni izleti ali „potepi“, organiziranje vrtcev, športnih prireditev, dramskih sekcij, turistične dejavnosti, karitativne dejavnosti, posedovanje emigrantskega tiska itn. Za to imam na voljo vrsto konkretnih dokazov in primerov. Gospodje pri Družini se sprenevedajo glede vrtcev. Ali mi lahko povedo, kje čuva skupina gospodinji, ki jih navajajo kot primer, otroke? Jaz jim lahko povem, kje počnejo to skupine redovnic, če oni tega ne vedo in to počno za denar. Vse tako početje pa je preseganje verskega čustvovanja. Versko čustvovanje je namreč določeno in omejeno na zasebno verovanje (pozitiven odnos) v „nadnaravne sile“ in na obrede čaščenja teh „nadnaravnih sil“ v posebnih za to določenih prostorih (tempelji, mošeje, cerkve, sinagoge...) z molitvami, bobnanjem, klanjanjem, obhajili...

Ob koncu kaže povedati še to, da nima ničče ničesar proti vernikom ali veri, saj so mnogi verniki izpričali svojo zvestobo narodu v NOB, bistveno pa je vsak socializmu predan državljan, in to tudi veren, proti ustvarjanju paralelnih družbenih struktur in klerikalizmu. Verniki se bodo že sami oglašili, ko bodo menili, da so njih pravice prizadete in okrnjene in zato tega ni treba početi škofom, saj so verniki kot člani SZDL ali državljeni dovolj zreli, da sami odločajo in precejajo, kdaj in zakaj se bodo oglašili. Odvetnikov ne potrebujejo.

MILOVAN DIMITRIČ

Prešernova družba prisotna v naši občini

Po razpravah na sejah izvršnih organov OK SZDL in OS ZSS Ljubljana Vič-Rudnik ustanovljamo občinsko organizacijo Prešernove družbe tudi v naši občini. To predstavlja že zdaj blizu 60 delegatov iz krajevnih organizacij SZDL in osnovnih organizacij sindikatov v organizacijah združenega dela. Delegati ustanovne konference Prešernove družbe v večini delujejo v okviru programa prosvetno-kulturne dejavnosti izvršnih odborov osnovnih organizacij sindikatov.

S knjigo prestopamo bregove številnih in skopih informacij minulega dne, spoznavamo in razkrivamo korenine smiselnosti in bogastva našega življenja. Kdor ve in se zna povrniti k začetkom nastalih težav, laže spozna in ubira pot k rešitvam. V naši življenja bogati samoupravljalški socialistični družbi, kjer je človekovo delo edina podlaga za prilaščanje proizvoda družbenega dela in podlaga za upravljanje družbenih zadev, to pomeni, da je vsakdo udeležen pri razreševanju številnih in zapletenih vprašanj življenja te družbe. Vsak od nas zato stopa preko različnih oblik združevanja dela, še večeraj neznan, zdaj in danes znan oblikovalec in soustvarjalec družbe, katere del je sam. Zato se organiziramo, zato želimo voditi enotno akcijo kulturnega poslanstva knjige. Organiziramo se v občinski organizaciji Prešernove družbe, ki naj odpira temeljna vsebinska izhodišča za oblikovanje samostojnih, svobodnih in ustvarjalnih vrednot delovnih ljudi in občanov, ki neposredno odločajo o sadovih svojega dela.

Programska izhodišča bodoče občinske organizacije Prešernove družbe v naši občini predvidevajo:

a) razvijanje bralnih in kulturnih navad neposredno tam, kjer se delavci največkrat množično srečujejo in dogovarjajo in tam, kjer ti delavci živijo skupno z drugimi občani,

b) spremljanje in neposredni vpliv na založniško politiko domačih založb ter posredovanje njihovega programa knjižnih in drugih tiskanih izdaj delovnim ljudem in občanom preko tistih, ki sredino ljudi, s katerimi delajo in živijo, dobro poznajo in tudi cenijo,

c) premagovanje miselnosti, ki uvršča knjigo in druge oblike tiskane storitve med potrošniške proizvode in tudi tako posredujejo brez osveščenosti, da je knjiga in druge tiskane storitve silen vzgojno izobraževalni in kulturni vzvod ter zato področje posebnega družbenega pomena in za našo samorastno družbo tudi pomemben družbeni interes,

d) ustvarjanje takih pogojev za posredovanje tiskanih umetniških stvaritev in s ceno, ki bo dostopna

vsem delavcem in njihovim družinam,

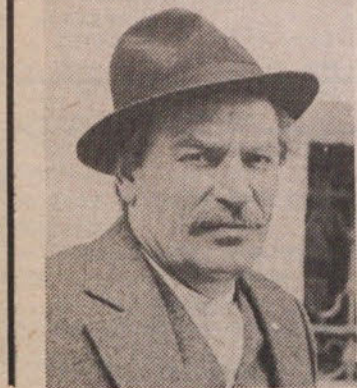
e) ustvarjanje kadrovskih in prostorskih pogojev za širitev tiskane besede preko kroga zaupnikov Prešernove družbe in članstva in učinkovite mreže priročnih knjižic v krajevnih organizacijah SZDL in osnovnih organizacijah sindikatov v organizacijah združenega dela,

f) ustvarjanje pogojev in oblik živje predstavitev umetniške besede v temeljnih skupnostih občanov in delovnih ljudi, skupno s kulturnoprosvetnimi društvi in skupinami ter živim stikom na literarnih večerih z ustvarjalci — umetniki.

S tem program možnostmi ni izčrpan. Tudi ni rečeno, da bo že jutri osvojen ali že v nekaj mesecih izpolnjen. Vsaka dejavnost terja svoj čas in vsoto neposrednih naporov nosilcev, še posebno družbene organizacije Prešernove družbe.

BERT, ISKRENE ČESTITKE!

zdaj član ansambla osrednjega slovenskega gledališča. Tako je njegovo ime več kot 20 let povezano ne samo z ljubljansko Dramo, marveč z našo celotno scensko kulturo. Prav v Drami pa je ustvaril vrsto likov, ki bodo ostali ljubiteljem gledališke umetnosti še dolgo v spominu.

Letošnjo Prešernovo nagrado je Sotlar prejel za svoje filmsko delo v zadnjih dveh letih. Najvišje nacionalno priznanje mu je bilo prisojeno za dve izredni igralski upodobitvi, in sicer v TV nadaljevanji in pozneje v filmu „Cvetje v jeseni“, v katerih je uspešno zaigral vlogo očeta in za nastop v filmu „Sutjeska“, kjer je upodobil vlogo očeta treh sinov Dalmatincev.

Pred leti smo Sotlarja predstavili tudi našim bralcem. In od tedaj dalje je med rednimi bralci Naše komunice, za čigar razvoj in možnost je vselej pokazal veliko zanimanje. Prav zato nam je bilo pred dnevi, ob slovenskem kulturnem prazniku, toliko prijetneje, ko smo izvedeli, da je med Prešernovimi nagradenci tudi naš znanec Bert. In, kaj naj bi mu še rekli ob najvišjem slovenskem priznanju na področju umetniškega ustvarjanja? Skromno, samo to: Bert, iskreno čestitamo! (iv)

Vtisi z razstave F. Zupeta

Ob počastitvi Prešernovega dne so v Horjulu pripravili retrospektivno razstavo akademskega slikarja Franca Zupeta — Kristofa. Razstava, ki sta jo v okviru kulturne akcije pripravili kulturno prosvetno društvo Horjul in ZKPO Ljubljana, si je ogledalo več kot šeststo ljudi.

Akademski slikar Franc Zupet se je rodil leta 1939 v Ljubljani. Mladost je preživel v Horjulu, kjer je v prosvetnem domu prikazal svoja dela že kar šestkrat. Razstavljal je tudi v Kranju in ljubljanskem koncertnem ateljeju.

Franco Zupet — Kristof se je predstavil s 25 olji in akvareli. Njegovi ekspresivni portreti izražajo značilen avtorjev psihološko-raziskovalni prijem. Manj dovršen a še vedno izrazit se predstavlja v štirinajstih pokrajinah, ki razkrivajo značilnosti, svojstvenost in umetniško rahločutnost avtorja.

B. SIMČIČ — BARSKI

Opazovalec kaj hitro ugotovi, da je slikarjev osrednji problem človek, prav tako pa tudi razume, da v krajinah podoživlja svojo rahločutno, če že ne platonsko ljubezen do narave in njenih lepote. Zdi se, da v svojih portretih slikar razkriva močno težnjo po ne samo vizualnem, ampak slednjič tudi psihološkem dojetanju portretirance. Pejsaži so za razliko od svojstveno in umetniško dobro dognanih portretov sicer nekoliko manj prepričljivi, vendar tudi ti dajo slutiti, da so plod trdne volje in nemirnega umetnikovega raziskovalnega duha.

BRANKO VRHOVEC

Prešeren in knjige

Z vso ljubeznijo in spoštovanjem do velikega poeta, z vso prepričljivostjo nam je profesor Slodnjak razgrnil med pripovedovanjem o Prešernovem življenju in delu vrsto novih podrobnosti, katerih še nismo slišali ob takšnih spominskih slovesnostih. Prikazal nam je Prešerna in knjigo. Profesorjeva pripoved se je spletla v krog znanih dejstev iz Prešernovega življenja, ki nam jih ni prikazoval kot še nikoli slišane resnice, marveč jih je uporabil le zato, da je ob njih prikazal vse tiste življenjske postaje, ob katerih se je Prešeren srečal s knjigo: od knjig v študentskih letih do knjig v pesnikovi zapuščini. V hipu nam je postalo jasno, od kod Prešernu vse znanje, ki pronica iz tolikih njegovih pesmi, vse poznavanje dotedanje svetovne literature, zgodovine, mitologije.

Besede zavzetega prešernoslovca so enako priklenile nase solarje, ki so morda poznali eno samo Prešernovo pesem, kot tiste, ki so o Prešernu slišali in vedeli mnogo več. V „pretesni“ Škofljski dvorani je bil Prešeren med nami, Prešeren s knjigo in s svojo neponovljivo poezijo.

Svečano praznovanje slovenskega kulturnega praznika je popestril izbran kulturni program, ki so ga izvedle amaterske skupine iz naše občine: moški oktet iz Podpeči, folklorna skupina z Dobrove in domači mešani pevski zbor. Slovesnost je izžvenela iskreno in prisrčno.

Prešernov dan pa je tudi praznik knjižničarjev — amaterjev, zato smo, kot leta doslej, ocenili delo amaterskih knjižnic naše občine v preteklem letu.

Predsednica komisije za ljudske knjižnice pri občinskem svetu ZKPO Milica Špenkova nam je povedala, da je poleg matične ljudske knjižnice

„Prežihov Voranc“ na Viču in njene podružnice na Dolenjski cesti, delovalo v letu 1973 v občini še 11 knjižnic: v Kozarjah, na Brezovici, na Škofljici, v Horjulu, na Dobrovi, v Notranjih gorah, v Podpeči, v Velikih Laščah, v Robu, na Šentjoštu in na Brdu. Zvedeli smo, da je v teh 11 amaterskih knjižnicah vpisanih 1814 bralcev, ki so obiskali knjižnice 8858-krat in si pri tem izposodili 28.183 knjig. To pa pomeni, da so amaterske knjižnice opravile tolikšno delo kot srednje velika poklicna javna knjižnica v mestu.

Iz poročila smo razbrali, da imajo vse amaterske knjižnice 14.043 knjig in da se je njihova knjižna zaloga v letu 1973 povečala za 1122 knjig. To morda ni veliko, razveseljav pa je na pretek, ki se iz leta v leto ne ustavi in nas hrabljuje v upanju, da bo sčasoma knjiga postala nenadomestljiva, sestavni del kulturne potrebe naših ljudi tudi izven mestnega središča.

Za leto 1974 upamo, da bo razmah knjižničarstva še večji, saj se nam obeta, da se bosta 11 amaterskim knjižnicam pridružili še knjižnici v Polhovem Gradcu in na Igu, ki v preteklem letu nista imeli knjižničarja in je zato njuno delo zamrlo. Knjižnice v Polhovem Gradcu se je že resno lotila nova knjižničarka, izanski knjižničar pa bo priskočila na pomoč matična knjižnica s svojim kadrom, dokler ne bi med domačinami našli nadomestitve.

Prireditve je bila sklenjena z razglasitvijo treh najuspešnejših knjižnic v preteklem letu in s podelitvijo nagrad njihovim knjižničarkam. Kot že nekaj let, so prva tri mesta pripadla knjižnicam v Kozarjah, na Brezovici in na Škofljici ter knjižničarkam Mariji Ponikvarjevi, Zofiji Frankovi in Tončki Gratovi.

BORIS MAKOVEC

Igralci kulturnoprosvetnega društva Rob so se predstavili z Vando-tovim Kekcem.

Delovno

Iniciativni odbor za ustanovitev temeljne kulturne skupnosti občine Ljubljana Vič-Rudnik se je pod predsedstvom Branka Golobiča 4. marca na svoji 1. seji že pogovarjal o programu dela, ki bo v naslednjih

tednih že podrobneje izdelan in bo kot tak prispeval k čim hitrejši ustanovitvi. Naj še poudarimo, da smo prav v naši občini prvi ustanovili ta odbor v okviru mesta.

Nekdanjim borcev Šerčerjeve brigade

Obveščamo vse borce Šerčerjeve brigade, da je izšel prvi del Kronike Šerčerjeve brigade, ki obsega dobo od ustanovitve do konca leta 1942.

Ker so se v zadnjih letih mnogi nekdanji borci preselili ali celo umrli, naprošamo vse preživle, ki so bili kadarkoli od ustanovitve Šerčerjeve brigade do konca vojne borci te brigade, da nam do konca marca 1974 pošljejo svoje podatke in sedanji naslov, da bi jim lahko poslali to knjigo. Enako naprošamo svojece po vojni umrlih Šerčerjevcev, da nam prav tako pošljejo podatke za umrle in naslov bližnjega svojca.

Podatki naj obsegajo:

1. ime in priimek in partizansko ime;
2. datum in rojstni kraj;
3. predvojni poklic in kraj bivanja pred odhodom v partizane;
4. od kdaj do kdaj so bili v Šerčerjevi brigadi in na kakšnem položaju;
5. sedanji naslov nekdanjega borca ali naslov svojca.

Podatke pošljite na naslov: ALOJZ OKORN, skupščina občine Ljubljana Vič-Rudnik, Trg MDB, št. 7 — 61000 Ljubljana, do konca marca.

ODBOR II. SNOUB „LJUBA ŠERČERJA“

Na nedavni VI. redni in hkrati jubilejni skupščini zveze priateljev mladine Slovenije v Ljubljani; od ustanovne skupščine republiške zveze ZPM je namreč minilo že 20 let, so podelili ob praznovanju 20-letnice delovanja ZPMS in 30-letnice pionirske organizacije priznanja dolgoletnim aktivnim sodelavcem zveze.

Zlato značko kot priznanje za večletno sodelovanje v organizaciji ZPMS sta iz naše občine prejeli Mimi Breznik, predsednica zveze priateljev Slovenije in Anica List, republiško priznanje pa je do kolektiv zavoda za slepo mladino.

Plaketo „Kurir Jovica“, ki jo podeljuje svet za vzgojo in varstvo otrok Jugoslavije najvidnejšim družbenopolitičnim delavcem za njihov izjemni prispevek pri oblikovanju mladih generacij in za napredno družbene skrbi za otroke, je prejel med drugimi tudi Lovro Prvinšek, sekretar republiškega sveta organizacij za tehnično kulturo Slovenije in naš dolgoletni družbenopolitični delavec.

Otrok v okolju socialnega razlikovanja

Tonček živi s starši in mlajšima sesticama v majhnem kletnem stanovanju. Starša sta delavca, malo zaslužita, zato živijo skromno, pa vendar jim je lepo. Tonček je najstarejši otrok, zato pa ima v družini več dolžnosti. Ko sta starša v službi, čuva sestrici, obiskuje osnovno šolo in je marljiv učenec. Le malo prostega časa ima, zato se redkokdaj sreča z otroci na igrišču.

V zadnjem času pa se je Tonček spremenil. Postal je otožen in zamišljen. Med šolskim odmorom sedi v svoji klopi, z nikomer se ne pogovarja, še k malici ne gre več. Ko ga je tovarišica vprašala, če je morda bolan, je povedal: „Nič mi ni, le težko mi je, ker sem drugačen od drugih učencev. Sošolci me ne marajo, pravijo, da sem revež. Očitno so mi, da hodim na izlete za njihov denar, malice ne plačujem ... Ne, nočem miloščine od nikogar.“

Mislil, da se moramo ob teh otrokovih besedah zamisliti. Težko je spoznanje, da je človek siromašen, zlati se tedaj, če nanj tako gledajo njegovi najbližji sodelavci ali sošolci. Otrok je še posebno ranljiv, ko gre za njegovo enakost med sovrstniki. Občutek zapostavljenosti in manjvrednosti lahko negativno vpliva na njegov osebnostni razvoj. Tega občutka pa se ni lahko otresti.

Vemo, da med družinami obstojajo socialne razlike, ki jih občutijo tudi otroci. Nekateri živijo v lepo opremljenih stanovanjih, starši jim nudijo celo več materialnih dobrin kot jih otroci potrebujejo, drugi pa živijo v majhnih, temnih stanovanjih in njihove želje ostanejo le grenke sanje za starše in otroke. Kdo ima lepše otroštvo, ni odvisno toliko od materialnih dobrin, temveč je bolj odvisno od tega, kako znajo starši ustvariti srečen dom. Ne bi pa smeli dopustiti, da otroci tako grobo občutijo razlike, saj so otroci najmanj krivi za to.

Skrb za otroke postaja v naši družbi nova kvaliteta solidarnosti. Pri tem pa ne gre le za golo zadovoljevanje otrokovih potreb, temveč za to, ker postaja skrb za otroke družbena dolžnost vsakega posameznika. Ob tem pa je treba razmisliti tudi o tem, kako bomo zadovoljevali otrokove potrebe, kajti otrok ne bomo delili med revne in bogate. Skrb za otroke mora postati naša dolžnost, potreba in odraz naše socialne kulture. Tudi otroci morajo občutiti to našo skrb, ki ne sme biti miloščina, temveč kot izraz naše ljubezni do vseh otrok, ne glede, kaj so njegovi starši. Starši moramo že otrokom privzgajati čut solidarnosti in jih pripraviti na življenje v družbi. Skratka, vzgajati je treba otrokovo socialno okolje, kjer raste. V delovni organizaciji, v krajevni skupnosti, v šoli je treba mnogo dobrih besed, zgledov, da bi lahko živeli kot kolektiv, da bi bili ustvarjalni in odgovorni drug za drugega.

V premagovanju socialnih razlik in ustvarjanju enakih pogojev za vse otroke lahko veliko storijo starši, ki naj vzgajajo otroke v enakovredne občane, da bodo imeli spoštljiv odnos do vsakega človeka, ne glede na socialno stanje.

A. ZIBERNA

NOGOMETAŠI MERCATORJA CILJ: OSTATI V LIGI!

Nogometaši viškega drugoligaša Mercatorja so po vrnitvi s skupnih priprav na Malem Lošnju nadaljevali trening v Ljubljani in kot je videti, so povsem pripravljeni za nadaljevanje drugega dela prvenstva, ki se bo začelo v mesecu marcu.

Preden nam kaj več pove o pripravah in možnostih svojega moštva trener Andjelo Zikovič, pogledjmo, kaj so dosegli „beli“ z Viča v jesenskem delu tekmovanja.

Po 17. odigranih kolih so Ljubljancani na 16. mestu, osvojili pa so 14 točk. Imajo samo štiri točke več kot zadnjevršeno moštvo Mure. Torej kaj spodbudno pred nadaljevanjem prvenstva. Zanimivo pa je, da ima sestavljeno Novi Sad le 18 točk, torej Mercator samo 4 manj. Podatek, ki spodbuja, da bo prvenstvo zanimivo vse do zadnjega kola.

Sedaj pa ima besedo trener Zikovič, ki bo najprej povedal nekaj o pripravah na Malem Lošnju:

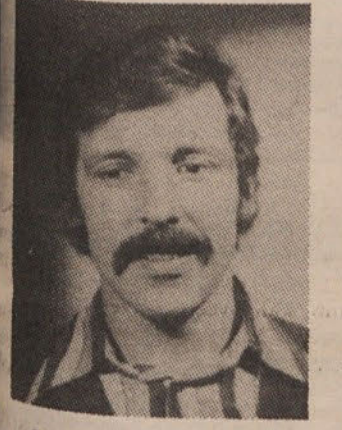
Imeli smo zares odlične pogoje za delo. Vreme in tereni so bili idealni. Vse skupaj je bilo videti, kot da se pripravljamo za jesenski del tekmovanja, kaj je na Malem Lošnju bila prava pomlad. Seveda smo odlične možnosti za delo izkoristili kar se da najbolje in upam, da bomo do prve tekme proti Zlatiborcu v Hrasnici zelo dobro pripravljani.

Na pripravah je bilo 20 igralcev. Trenirali smo dvakrat dnevno, pozornost smo posvetili tehniki in taktiki, nismo pa zanemarili tudi telesne vzdržljivosti in hitrosti igralcev. Med pripravami smo odigrali tudi nekaj prijateljskih tekem. Dve s Trešnjevko (4:2; 3:1), dve z Dinamom iz Vinkovcev (3:4; 0:2), po pričetku prvenstva pa bomo v Ljubljani odigrali še nekaj tekem.

Upam, da so nam morske priprave izredno koristile, nadaljuje Zikovič, kar se bo pokazalo že v prvih kolih. Vsem mora biti jasno, da je naš trenutni položaj na prvenstveni lestvici dokaj neugoden in zato bomo morali dati od sebe vse, da bi tudi naslednjo sezono igrali v tej ligi. To pa je tudi naš edini glavni cilj. V izbor pridejo naslednji igralci: Škulji, Mastnak, Bajec, Ibrahimović, Kapidžić, Krasnik, Golec, Jani Zavrli, Rudi Zavrli, Klemenc, Djekić, Gregar, Matić, Balazić, Kitić, Lešnik, Rupnik in Zupančič.

PREDSTAVLJAMO VAM Matjaž Kralj

Za Matjaža Kralja, 28-letnega absolventa I. stopnje VSTK, vzgojitelja v vzgojnem zavodu „Janeza Levca“ v Ljubljani, bi lahko trdili, da je zaljubljen v rekreacijo. Ne samo, da je organizator rekreacije v sindikalni organizaciji, temveč tudi redno obiskuje TRIM dvorano Partizana v Trnovem, kjer dela kot vodnik – svetovalec, vsak torek, četrtek in petek od 17. do 19. ure.

O tem, kaj je pravzaprav njegova naloga, je povedal:

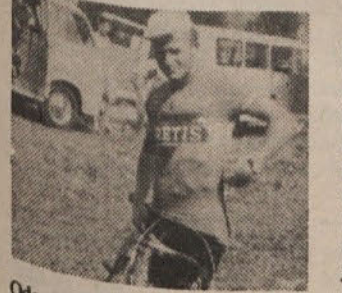
– Ljudje, ki pridejo na rekreacijo v TRIM dvorano, seveda niso dovolj poučeni o delu na posameznih orodjih. Zato moram vsakemu razložiti, čemu služi to ali ono orodje, kako se z njim ravna...

Kakšen pa je obisk?

– Vpisanih je trenutno 51 ljudi različnih starosti, vendar pa je z obiskom mnogo slabše, saj poprečno hodijo trije ali štirje.

Buldijska druga pomlad

Andreja Boltežarja iz Crne vasi, dolgoletnega člana državne kolesarske reprezentance, zmagovalec dirke „Po Jugoslaviji“ ter številnih domačih in mednarodnih tekmovanj, zadnja leta ne srečujemo več med izbrano kolesarsko elito. Cesto je zamenjal s trenersko taktirko, ki jo že lep čas z uspehom vihti med mladimi kolesarji ljubljanskega

Odredu. Tako kot pred leti na asfaltnih trakovih, ko je zmago dodajal zmago kar po vrsti, je dal slovenskemu in jugoslovanskemu kolesarstvu nekaj izredno nadarjenih kolesarjev, ki so že oblekli majico z državnim grbom in se predstavili uspešno tudi v mednarodni konkurenci.

„Saj dobro veš, kje so tisti časi, ko sem bil še najboljši športnik občine... Kolesarim sicer še, vendar ne tekmujem, pač pa treniram fante iz Odreda. Mislim, da se bom lahko še „vrnil“, toda bil sem morda prenaiven! Z rezultati na nekaterih dirkah sem jim potem še enkrat

Redko se zgodi, da jih pride osem in več.

Torej je slab obisk. Kaj je temu vzrok?

– Težko je odgovoriti. Verjetno gre za prezaupenost, odlašanje... Mogoče je eden od vzrokov tudi nedostopnost tušev, ki so trenutno v popravilu. Prepričan sem, da bodo potem na razpolago vsem. Moram pa povedati, da so tisti, ki redno obiskujejo TRIM rekreacijo, zelo zadovoljni s delom.

Na katerih orodjih se rekrativci najraje zadržujejo?

– Ženske predvsem na kolesu in letveniku, moški pa veliko uporabljajo lahke uteži, kolenbo in drog.

Proti pričakovanju pa se izredno malo uporablja strojček za masazo. V začetku so bili nad njim vsi navdušeni, potem pa je obisk padel. Menim, da strojček za masazo nima pravega efekta, ker je njegovo delovanje učinkovito šele takrat, ko je človek utrjen. Naši rekrativci pa se nikoli ne utrudijo prekomerno (posebno ženske ne), zato tudi delo s strojčkom za masazo ne daje tistega efekta, kot smo pričakovali in želeli.

Kako pa je z razporedom posameznih orodij?

– V ne prevelikem prostoru so orodja izredno racionalno razporejena, tako da vsak posameznik lahko po prosti volji in presoji izbere tisto, ki mu je najbolj všeč.

Posebne želje rekrativcev?

– Kakih posebnih želja ni, razen mlajših članov, ki pogrešajo nekoliko težje uteži.

Kaj pa vaše?

– Precej večji obisk.

N. S.

Eva Jeler, Zina Martinec, Tadeja Kalanin, Sonja Vrstovšek na rednem treningu.

NAMIZNI TENIS

Zahtevno prvenstvo

Prišel se je spomladanski del prvenstva v zvezni namiznoteniški ligi za ženske in moške ekipe, kjer sodelujeta tudi vrsti Olimpije. V prvem delu so več uspeha imele Eva Jeler, Sonja Vrstovšek, Tadeja Kalanin in Zina Martinec, saj so zasedle odlično tretje mesto in osvojile 14 točk. Izgubile so le dve srečanju, obe v Zagrebu, z ekipama Mladost in Marathon. Moška vrsta v postavi: Uroš Rak, Bojan Rak, Edo Vecko in Jože Mikelc po pričakovanju ni dosegla takšnih rezultatov kot prejšnja leta. Zelo je bila opazna odsotnost enega najboljših jugoslovanskih igralcev Ištvana Korpe, ki je jeseni zapustil vrsto Olimpije in sedaj nastopa v ZR Nemčiji. Kljub temu pa moramo biti z uvrstitvijo moške ekipe zadovoljni. Od devetih srečanj so pet dobili in štiri izgubili ter zasedli solidno peto mesto na prvenstveni lestvici.

In kakšni so izgledi obeh ekip v nadaljevanju prvenstva? V ženski vrsti bo po vsej verjetnosti prišlo do večje vrzeli, saj trenutno nimajo tretje igralke. Zaradi poškodb ne bo mogla nastopati dalj časa Tadeja Kalanin, Zina Martinec pa se zadnjih nekaj mesecev sploh ne udeležuje treningov – kot sama pravi – zaradi prezaupenosti na delovnem mestu.

– Ne vemo, kako bomo rešili ta problem, pravi prvi trener Olimpije Franc Usenik. Poleg Eve in Sonje moramo najti še tretjo igralko iz vrst pionirk oziroma mladink. Po vsej verjetnosti se bomo odločili za mlajšo Evino sestro Doro, obetajočo igralko, ki pa seveda še nima prvoligaških izkušenj. Zato so tudi naše možnosti za osvojitve enega od boljših mest na lestvici minimalne. Bili bi kar zadovoljni s sednjim, tretjim mestom.

Lahko pa Olimpijine igralke posežejo tudi po najvišji lovoriki, kajti najresnejši kandidati za prvo mesto, ekipi Mladost in Marathon iz Zagreba morata na težko gostovanje v Ljubljano.

Ob morebitnem popolnem uspehu Olimpijk bi najvišji naslov pri-

padel njim. Seveda pa so to samo ugibanja in napovedovanja, realen potek dogodkov bodo pokazala že prva srečanja.

Se v težjem položaju kot ženske je moška ekipa. Odhod Korpe v tujino smo že omenili, po njegovi poti pa je odšel tudi drugi najboljši Olimpijin igralec Edo Vecko, vendar z razliko, da se le-ta redno udeležuje vseh prvenstvenih tekem, kakor tudi drugih tekmovanj, saj mu pogoji dela v sosedni Avstriji to omogočajo. Jasno pa je, da Vecko po večurni vožnji (zgodilo se je že, da je prišel tik pred pričetkom srečanja), ne more najbolje odigrati posameznih srečanj. Kljub temu pa je najzaslužnejši za dokaj soliden plasmu njegove ekipe po prvem delu prvenstva.

– Imamo precej težji razpored kot jeseni in zato niti ne pričakujem kdove kakšnih dobrih rezultatov, ocenjuje nastop in možnosti moške vrste trener Usenik. Igramo le tri srečanja doma (z Vojvodino, Sento in Bosno), iz katerih bi morali osvojiti vsaj šest točk. Računamo pa še seveda na kakšen „poln“ zadetek tudi v gosteh. Če osvojimo deset točk, bomo zadovoljni.

Ob vsem tem pa moramo poudariti še nekaj, je na koncu povedal trener Franc Usenik. Znano je namreč, da se naši treningi odvijajo v izredno težkih, lahko bi rekli že – ne normalnih razmerah. Prostori v TVD Partizan v Trnovem ne ustrezajo več. Ob izredno velikem vpisu mladih igralcev starejši enostavno sploh ne pridejo več na vrsto za trening. To velja predvsem za popoldanske in večerne ure, zato se ne malokdaj zgodi, da Jelerjeva, Vrstovškova ali kdo drug iz prve vrste trenirajo v zgodnjih jutranjih urah, kar pa je otežkočeno, saj vsi naši igralci in igralke redno obiskujejo šolo. Prav zaradi tako neurejenih vadbenih razmer lahko izgubimo tudi marsikatero nepredvideno srečanje, kar pa nas ob vsem tem skupaj ne sme presenetiti.

N. ŠOŠTARIČ

Trnjeva pot do uspeha

Če je skromnost še posebno pomembna odlika v športu, potem bi obilico le-te pripisali mlademu atletu Rudiju Božiču iz Dobrave pri Ljubljani.

Rudi se ukvarja z lahko atletiko že dobro desetletje. Prišel je v skromnih razmerah, ob prejemkih mizarskega vajenca, vendar predano, s pravo športno zavzetostjo. Vztrajal je in uspel. Z nepolnimi šestnajstimi leti se je že uspel uvrstiti v mladinsko državno reprezentanco. Leta 1969 je zmagal na republiškem prvenstvu za mlajše člane v krosu, leto kasneje je postal stalni član slovenske atletske reprezentance, kmalu nato pa že državne.

Zaprosil sem ga za krajši razgovor in rad se je odzval mojemu povabilu.

– Kaj te je privedlo k treningu?

– Predvsem izredno veselje do teka in lahke atletike nasploh. Veselje, ki sem ga začutil že v rani mladosti in je z leti preraslo v pravo ljubezen.

Na vprašanje, kakšen pomen daje lahki atletiki med drugimi športnimi panogami, mi je sicer pojasnil, da pač ni za vsakogar in zahteva nemalo angažiranosti. „Vzemi samo na primer nemški model. Ti dobiš večino kvalitetnih športnikov prav skozi atletiko (predvsem nogometnike). To je tudi povsem razumljivo, saj je znano, da atletika odkriva talente, hočem reči, hitrost in vzdržljivost, ki se kaže kot temeljni pogoj za uspešno športno udejstvovanje.“

Rudi Božič meni, da je pri nas težko govoriti o perspektivah lahke atletike; težko se zlasti spričo dejstva, da celoten razvoj in napredek športa dandanes sloni tako na splošni, kakor tudi na gmotni podpori, česar pa pri nas nikoli ni bilo preveč. To pa bi veljalo še zlasti za začetnike, ki jim je potrebno posvetiti največ skrbi in pozornosti.

„Tvoji ožji disciplini sta tek na 5000 m in 3000 m stipechase (os. rekord 8:58,2), sise poleg teh dveh poizkusil tudi še v kaki drugi?“

„Da, med drugim tudi še vedno držim slovenski rekord na 1500 m, dvakrat pa sem sodeloval na evropskem prvenstvu v krosu, tako leta 1972 v Bergnu na Norveškem in leto kasneje v Pistoji (Italija).“

– In tvoje želje za v bodoče?

„Zelim si predvsem, da bi se letos ponovno uvrstil v državno reprezentanco, rad pa bi tudi še popravil rezultate.“

Občudujem njegovo vztrajnost in se pridružujem njegovi želji, da bi tudi bližnja sezona bila zanj čim uspešnejša.

BRANKO VRHOVEC

Smučarski tečaj na Soriški planini

Viški telesnokulturni delavci ohranjajo tradicijo in niso odpovedali smučarskega tečaja, ki ga prireajo vsako leto v času zimskih počitnic. Tečajnina je bila zopet dostopna: 360 dinarjev za sedem dni.

Vse bolj se je bližal dan, ko bi morali začeti z uricami na snegu in vse manj je bilo upanja, da bo ta zapadel. Kazalo je, da izbere ni, in da bo potrebno odpovedati. Toda viški telesnokulturniki ne bi bili to, kar so, če bi pustili šolarje na cedilu. Še enkrat so pretehtali vse možnosti, da bi tečaj le izvedli. In nekdo je predlagal Soriško planino. Prvi dan tečaja so trije Viatortjevi avtobusi odpeljali 100 tečajnikov v Bohinjsko Bistrico, kjer so jih vodniki vrst razvrstili po znanju. Popoldne so se odpeljali do Zlatoroga in jo od tam peš mahnili k slapu Savice. Naslednji dan so vsi optimistično spremljali vožnjo v strme in ozke ovinke proti Soriški planini. Ali bodo avtobusi zmogli? Cesta je bila proti vrhu poledele, zato je močno drselo. Toda prislopi so na vrh po 60 km vožnje. Na vrhu se je odprl prekrasen pogled na zasedeno planoto in vsi so veselo vzklikali.

Vrste so se s svojimi vodniki razteple na vse strani po pobočjih in dolinah, saj je najrazličnejših strmin in terenskih oblik to dan pretek. Prostora je bilo za vsaj sto takih skupinic. Tekmovalci iz Železnikov so imeli postavljene na smučišču tri montažne vlečnice, ki so jih uporabljali tudi tečajniki, vendar za polno ceno. Opoldanski obrok je bil naroden v Litostrojski koči, ki je edini gostinski objekt na Soriški planini. Vendar se je osebe precejjevalo, saj ni zmoglo navala šolarjev ob 60 stalnih gostih, kolikor je zmogljivost doma. Organizatorji tečaja so zato naslednje dni vozili hrano s seboj, v domu pa so jim nudili vse ostalo gostoljubje. Za primerno odškodnino so dobili na uporabo prostor in posodo. Učitelji in vaditelji smučanja so bili polno zaposleni, saj so morali tudi servirati hrano. Seveda šale v takih pogojih ni manjkalo.

Kot bi hotela narava z vsemi silami preprečiti, da bi se šolarji naužili vsaj svežega gorskega zraka in sonca, se je naslednje dni tečaja začelo kisati tudi vreme. Pripodile so se megle in nizki oblaki, iz katerih je neprijetno pršel sneg. Toda še vedno je bolje v viharju v planinah, kot v gosti in smrdeči ljubljanski megli. Predzadnji dan se je narava dokončno postavila mladim smučarjem po robu. Zapadlo je 30 cm novega snega in avtobusi niso zmogli zasnežene ceste. Da ne bi bili čisto „izgubili“ dneva, so se ob povratku ustavili v muzeju v Železnikih. Prijazna upraviteljica muzeja je popeljala radovedne šolarje med zanimivimi železarskimi orodji in maketami starih železarskih naprav in žag, ki so vse delovale, kot bi šlo zares. Tudi čipkarstvo je predstavljeno v muzeju.

In ker naj bi bil zadnji dan tečaja le smučarski, na Soriško planino pa avtobusi niso več mogli, so organizatorji sklenili, da bo ta dan tekmovanje v veleslalomu na Voglu. Ko so bili tečajniki na vrhu, so okusili pravi snežni vihar in ne samo sneženje. Na velikih cenikih je pisalo, da imajo skupine nad 10 smučarjev 20 % popusta na vlečnicah in v nekaterih pogojih celo 50 %, pa to ni bilo res, saj je blagajničarka kljub vsem protestom zaračunala polno ceno. Tekmovanja v veleslalomu sicer ni bilo, toda šolarji so hoteli smučati. Ni jih zaustavil niti leden droben sneg, ki ga je veter vrtinčil in bičal obraz. „Tako zagrizenih smučarjev še nisem imel v vrsti,“ je pripovedoval eden izmed učiteljev smučanja, „hotel so smučati, pa konec!“ Kot da so organizatorji smučarskega tečaja vedeli za to veliko željo otrok in se zato potrudili, da so izvedli tečaj vsem težavam navkljub.

J. GERKMAN

Športne vesti

NOGOMET

V nedeljo, 10. marca, se bo nadaljevalo prvenstvo v II. zvezni nogometni ligi. Nogometaši Mercatorja se bodo v prvih štirih kolih srečali s Famosom v Hrasnici, Leotarjem doma, v Novem Sadu s istoimenim moštvom ter Iskro iz Bugojna v Ljubljani.

V pripravljalnem delu za nastop v drugem delu prvenstva v II. ligi so nogometaši Mercatorja odigrali nekaj prijateljskih tekem. Izgubili so s prvoligašem Olimpijo (1:3), dokaj nepričakovano v Čelju s slovenskim ligašem Kladivarjem (0:3), visoko pa so premagali člana zagrebske cone, ekipo Rudeša iz Zagreba z rezultatom 8:0.

ROKOMET

V dvorani Tivoli se je nadaljevalo zimsko prvenstvo v rokometu za moštva v skupini B, kjer nastopajo tudi igralci Mokerca. V dveh odigranih srečanjih so le-ti razdelili točke z moštvom Alpleša (8:8), premagali pa so Olimpijo (18:13) in si trenutno s sedmimi točkami delijo prvo mesto z moštvom Črnomlji. Prvenstvo te skupine se bo nadaljevalo in zaključilo 17. marca, ko bodo Mokračani igrali z Dobovo, Novim mestom in Črnomljem.

KOŠARKA

Bliža se nova košarkarska sezona republiških ligašev. Moštvo Trnovskega, ki bo tokrat že četrtič nastopilo v I. A ligi mnogo pričakuje od letošnjega prvenstva – po besedah nekaterih igralcev se bodo Trnovčani borili za sam vrh. Trenutno ima trener Miha Lokar na razpolago precej igralcev, predvsem mladih, ki se bodo potegovali za mesto v prvi petki.

NAMIZNI TENIS

Začel se je spomladanski del prvenstva v zvezni moški in ženski namiznoteniški ligi. V prvem kolu so igralke Olimpije zabeležile dve zmagi, proti Iliriji in kranjskemu Triglavu, obakrat 5:1, medtem ko je moška vrsta v zelo dramatičnem srečanju v Mariboru izgubila z domačim moštvom s 4:5.

Mladinci Olimpije, Čadež, Sircelj, Malnarčič in Zorman so na mladinskem ekipnem prvenstvu v Zadru osvojili dobro 9. mesto.

Na drugem republiškem pozivnem turnirju za mladince druge skupine je igralec Olimpije Bojan Rak zasedel četrto mesto.

Na drugem odprtem namiznoteniškem turnirju, ki je bil v soboto, 23. 2., v Mariboru, so med ekipami igralci Olimpije, ki so nastopili brez Večka, izpadli že v polfinalu, kjer jih je premagala ekipa Sobote. Med ekipami v ženski konkurenci je Olimpija nastopila brez Eve Jeler

in Tadeja Kalan ter zasedla le drugo mesto. Zmagale so igralke kranjskega Triglava, ki so v finalu premagale Ljubljancanke z rezultatom 5:3. Pri posameznikah je brez težav zmagala Olimpijina igralka Sonja Vrstovšek, ki je v odločilnem srečanju premagala igralko Triglava Zakojčevu z 2:0.

Pri posameznikih pa sta Uroš Rak in Mikelc izpadla v polfinalu. Izločila sta ju mariborska igralca Savnik in Klinger.

NAMIZNI TENIS

Razpored srečanj moške in ženske vrste Olimpije v spomladanskem delu prvenstva:

- Moški:
- I. kolo (16. 2.)
 - Maribor: Olimpija
 - II. kolo (9. in 10. 3.)
 - Zemun: Olimpija
 - Partizan: Olimpija
 - III. kolo (20. in 21. 4.)
 - Rudeš: Olimpija
 - Vjesnik: Olimpija
 - IV. kolo (27. in 28. 4.)
 - Olimpija: Vojvodina
 - Olimpija: Senta
 - V. kolo (4. 5.)
 - Duga Resa: Olimpija
 - VI. kolo (11. 5.)
 - Olimpija: Bosna

- Ženske:
- I. kolo (16. in 17. 2.)
 - Triglav: Olimpija
 - Ilirija: Olimpija
 - II. kolo (2. in 3. 3.)
 - Olimpija: Senta
 - Olimpija: Čoka
 - III. kolo (20. in 21. 4.)
 - Vojvodina: Olimpija
 - Partizan: Olimpija
 - IV. kolo (27. in 28. 4.)
 - Olimpija: Mladost
 - Olimpija: Marathon
 - V. kolo (4. 5.)
 - Olimpija: Opattja

Na januarski letni skupščini namiznoteniškega kluba Olimpija so med drugim izvolili tudi nov upravni odbor, katerega sestavljajo: predsednik – Janez ing. Reflak, podpredsednik – Milan Košir, Alojz ing. Juvanc in Bojan ing. Kern, sekretar – Dušan Novak ter člani UO: Matija Krnc (blagajnik), Oleg Sazonov, Ernest Potokar, Mile Ogrin, Inge prof. Radonič, Ciril Peterc, Sonja Vrstovšek, Cveto Kalan, Vido Bevc in Gabrijel Breznik.

N. S.

POLHOGRAJSKI DOLOMITI POSLEJ KRAJINSKI PARK

Naposled le množičnemu turizmu naproti

Je že tako, to vsi dobro vemo iz vsakodnevne prakse, da razvoj našega mesta, predvsem pa vse hitrejši ritem življenja, terjajo od njegovih načrtovalcev veliko več, kot bi morda to sploh mislili. Zlasti naj bi bila njihova glavna naloga in skrb hkrati, da razen mestnih zelenic in športnih objektov vendarle poskrbijo tudi za tedensko rekreacijo občanov. In to tam, kjer je dovolj prostora, zelenja, miru. Vse to pa lahko iščemo Ljubljanci tudi v bližnji okolici svojega mesta, v številnih še neizkoriščenih, a po svoje nad vse privlačnih ravninskih in gričevnatih krajih, ki so jih „vikendaši“ osiromašili. Zdaj, ko smo tudi „vikendašem“ stopili na prste, smo prejkone na najboljše poti, da uresničimo v širši ljubljanski regiji dolgoletne težnje za ureditev množične rekreacije, tiste resnično najbolj množične rekreacije, ki bi bila namenjena najširšemu krogu občanov. Najbolj, razumljivo, delavcem, ki so množične, s tem seveda tudi cenene rekreacije, najbolj potrebni.

In kje so tista „ljubljska obrobja“, na katerih naj bi v bližnji prihodnosti razvili do največje možne mere množično rekreacijo ali če že hočete — množični turizem? Z odgovorom vam lahko takoj postrežemo — Polhograjski Dolomiti naj bi bili to! Na kakšen način?

Najprej se moramo vrniti nekaj let nazaj v „zgodovino“ prvih zamisli o organiziranju množične rekreacije na obrobju Ljubljane. Pred tremi leti je krajevna skupnost Topol v šišenski občini na svojo pobudo, ki je nepričakovano naletele na izjemno ugoden odmev, sprožila vzmet za pripravo urbanističnega načrta bodočega krajinskega parka Polhograjski Dolomiti. Kmalu potem je skupščina občine Šiška naročila ljubljanskemu urbanističnemu zavodu in republiškem zavodu za spomeniško varstvo, da pripravita ustrezno urbanistično dokumentacijo, na osnovi katere bi začeli postopoma „spreminjati“ Dolomite v krajinski park. Urbanisti in umetnostni zgodovinarji so ob tej nalogi povedali svoje:

„Polhograjske Dolomite bi morali kot naravno okolje ohraniti za mirno, množično rekreacijo, pri tem pa ne bi smeli pozabiti na obvarovanje razmerij med kmetijstvom, gozdarstvom, turizmom in varstvom kulturne krajine, ki ga je treba pri takem načrtovanju nujno potrebno upoštevati.“ Predlagali so, da bi v ožjem, torej v zavarovanem območju krajinskega parka sedanje kmetije sproti prilagajali potrebam in jih po potrebi tudi razvijali, v širšem območju pa so si načrtovalci zamislili 13 počitniško-sta-

novanjskih zazidalnih „otokov“ in 10 turistično-rekreacijskih centrov.

Med centri naj bi bili poleg Topola-Katarine in Poljan še Polhov Gradec in Črni vrh. Odveč je govoriti o njihovi dolgotrajni turistični tradiciji, ki pa ji z nekaj skromnimi objekti nismo do danes znali odpreti „okna v svet“, v prvi vrsti v svet donosnega komercialnega turizma. Gradnja centrov, ki bodo v zaokroženi celoti tvorili krajinski park Polhograjski Dolomiti, bo potekala pod strokovnim in inšpekcijskim nadzorom. Čeprav bo torej dana prednost dejansko razvoju množičnega turizma, pa sta LUZ in republiški zavod za spomeniško varstvo vseeno predlagala skupščinam občin Šiška, Vič-Rudnik in Škofja Loka, na čigar območja bo posegel bodoči krajinski park, da za nobeno ceno ne zamenjarijo ob tem potrebnega razvoja kmetijstva in gozdarstva, kot „dopolnila“ novi turistični usmeritvi.

V bodočem krajinskem parku je predvideno vse, kar sodi k sodobnemu množičnemu turizmu, od krožne ceste Polhov Gradec-Gorenja vas-Škofja Loka-Polhov Gradec do cele vrste športno-rekreacijskih objektov in igrišč. O urbanističnem načrtu krajinskega parka

Polhograjski Dolomiti bodo morale dati žal zadnjo uradno besedo še tri občinske skupščine šele v prihodnjih mesecih. Zapisali smo žal in ne brez vzroka. Čeprav so o krajinskem parku razpravljale vse tri občine, med njimi tudi naša, in soglasno podprle njegove zasnove, bomo morali do sprejetja potrebnih odlokov o ustanovitvi in ureditvi parka počakati še nekaj časa. Toliko časa, dokler ne bodo potrjene oziroma ustanovljene po občinah zemljiške skupnosti, saj je za urbanistično dokumentacijo o ureditvi krajinskega parka Polhograjski Dolomiti potrebno samo še njihovo skupno soglasje. Do kdaj pa bomo nanj čakali, bi bilo zdaj težko reči. Zeleli bi, da se stvari ne bi, kot mnoge pred njimi, spet vlekle v neskončnost.

Pozabiti pač ne gre, da je bila kar precej dolga pot že od zamisli o ureditvi parka do dejanj. Zdaj smo pred zadnjim dejanjem, ki nam lahko zruši vse, kar smo že naredili za bodoči razvoj množičnega turizma na ljubljanskem obrobju. Upajmo, da do tega ne bo prišlo. Zemljiške skupnosti ne bi smele videti samo svojih ozkih interesov, ampak veliko širše, v tem primeru interese, ki so življenjskega pomena za množično in ceneno rekreacijo naših občanov.

IVAN VIRNIK

Ižanci se tudi letos niso odpovedali stopetdesetletni šegi vaškega pustovanja. Seveda pa se je vsebina pustnih norčij močno spremenila od svojih začetkov. Letošnje pustno parado so Ižanci še posebej posodobili. V goste so povabili Arabce, ki so na kamelini grbi pritovorili na Ig bariglo nafte.

GOZDARSKI STROKOVNJAKI Z VEČNE POTI OPOZARJAJO:

Ohraniti okolje, v katerem živimo

Gozdarski oddelek ljubljanske biotehniške fakultete je v drugi polovici januarja v sodelovanju z republiškim poslovnim združenjem gozdnogospodarskih in z izobraževalno skupnostjo za gozdarstvo organiziral „Gozdarske študijske dneve 74“, posvečene spominu velikega slovenskega gozdarstva strokovnjaka, pokojnega univ. prof. inž. Vlada Slandra.

Gozdarski inženirji in tehniki, ki so se med študijskimi dnevi zbrali v inštitutu za gozdno in lesno gospodarstvo ob Večni poti, so si bili edini v ugotovitvi, da gozd v oceni današnjega sveta, toliko bolj pa ljudi

v njem, ne more pomeniti rastišča lesa, ki ga je mogoče bolj ali slabše izkoriščati, marveč predvsem „svetovna tovarna kisika“. Tega pa v našem, čedalje bolj strupljenem okolju, kar velja tudi viško občino, ni več toliko na polago, kot bi mislili.

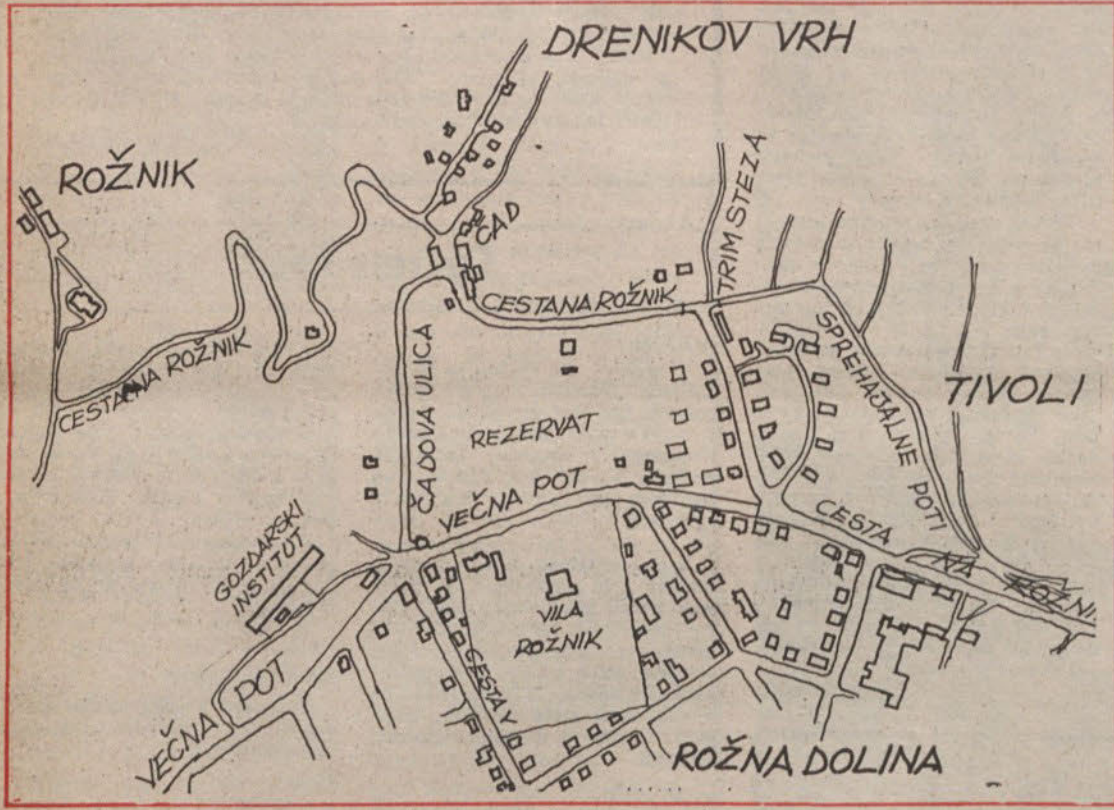
Prav zato morajo biti gozdarski prvih vrstah boja za lepše in čiste okolje. Podobno kot v svetu bi morali tudi v Ljubljani, zlasti to velja zelene površine v Tivoliju in Rožniku, priti že enkrat do spoznanja, da moramo svoje okolje ohraniti kot celoto in da z raznimi posegi ne porušimo naravnega ravnovesja. To dejstvo pa nas kar silno resnemu razmišljanju o že „spoznanju“ nujno potrebni izgradnji „100-letne skalnice na Rožniku! Gozd kot varovalci našega okolja so res zaskrbljeni, da bi z novo smučarsko pridobitvijo na Rožniku ne osiromašili Rožnik, pač pa bi tem območju usodno posegli v ravno ravnatejo, ki ga v poznejših letih ne bi mogli nikoli več praviti!

Letošnji „Gozdarski študijski dnevi“ naj nam zato služijo spet resno opozorilo, da moramo ohraniti zlasti ob mestnih obrobjih, ohraniti tako kot je, za vsako ceno največjimi žrtvami.

Mar se tega opozorila ne bi opazili zato vsi tisti, ki se toliko „lijo“ za izgradnjo skalnice na Rožniku! Če bomo kljub tolikim opozorilom in protestom, ki niso zale, zdaj že dokončno uničili del Tivolija, zakaj bi morali potem dopustiti, da bi njegovo usodo doživel še Rožnik?

Smešno, mar naj z zagovorom gradnje skalnega „giganta“ Rožniku čez leto ali dve družno stanemo žrtve „asfaltnih džungl“? Preprosteje povedano: žrtve betona, asfalta in zastrupljenega zraka, če žrtve smo že postali v Ljubljani.

I. VIRNIK

Predlog za novo prometno rešitev na »Cesti na Rožnik«

Bogatejša poselitev mesta, Rožne doline, Studentskega naselja, zaselka ob gostilni Čad in trim steza, so prinesle na Cesto na Rožnik povsem novo življenje. Pa tudi nemir, ropot in smrad.

Na stari Cesti na Rožnik, ki je bila včasih čudovita sprehajalna pot od Večne poti proti gostilni pri Čadu, so se pojavile s porastom avtomobilskega prometa velike težave.

Sprehajalci ter obiskovalci trim steze so vedno izpostavljeni skromni uvidenosti avtomobilistov ter se trajno, skupaj s stanovalci ob Cesti na Rožnik, pritožujejo nad obstoječim stanjem.

Sprehajalci, ki pa pridejo pod Rožnik po sprehajalni poti iz Tivolija, so od trim steze pa vse do Čada ogroženi s strani avtomobilistov, ki v velikem številu obiskujejo gostilno pri Čadu.

Ker pa imamo sedaj do gostilne pri Čadu oziroma na sam Rožnik poleg Ceste na Rožnik še Čadovo ulico, predlagamo, da naj bo Cesta na Rožnik do trim steze slepa, z obračališčem in parkirnim prostorom pred trim stezo. Od trim steze oziroma vile Marije Vere pa vse do gostilne pri Čadu pa zaprimo cesto za ves avtomobilski promet, da tako rešimo še ta konček stare Ceste na Rožnik za potrebe pešcev, ki so tu vedno ogroženi. Predlog ne zahteva izrednih finančnih stroškov, ampak samo veliko dobre volje in razumevanja do obiskovalcev (pešcev) Rožnika in Tivolija.

Slepi odsek Ceste na Rožnik pa naj nato stanovalci solidarno, skupaj s krajevno skupnostjo in občino, asfaltirajo in sploh uredijo tako, kakor se za takšno naselje in lokacijo spodobi.

CIRIL STANIČ

ILIRIJA OBDARILA NAGRAJENCE

Naši nagrajenci, ki so bili izžrebani, so prejeli nagradne kolekcije tovarne Ilirija v Narta studiu tovarne Ilirija, kjer se kroji slovenska moda priček. Po tradiciji je nagrade tovarne Ilirija podelil šef ekonomske propagande Stane Urbančič, ki je ob tej priliki našim nagrajencem razkazal tudi celoten studio.

Matjaz Kobi je prišel kar z očkom, kajti sam verjetno ne bi našel mesta, kjer smo izročali nagrade, saj je star komaj 3 leta. Tudi tokrat je sreča pokazala, da najraje seže v roko otrokom.

Druga nagrajenska Dragica Rebolj je simpatična študentka prava in ji bo kot študentki, posebej pa še mladi predstavnici nežnega spola, kolekcija izdelkov tovarne Ilirija prišla še kako prav.

Za še pristrčnejše in vedrejšje vzdušje pri podeljevanju nagrad je skrbela naša tretja nagrajenska Marija Božič. Božičeva se je nagrade zelo razveselila, saj ji je to dobra vzpodbuda za nadaljnje reševanje križank v našem časniku.

Nagrajencem še enkrat čestitamo in jih vabimo tudi v bodoče k sodelovanju, seveda pa tudi ostale bralce, ki jih tokrat sreča ni izbrala.

Obiskali smo jih

Skupaj s predstavnicama Rdečega križa Milan Česnik smo kmalu po novem letu obiskali Marijo Prebil in Ivanko Prohinar — najstarejši občanki v krajevni skupnosti Milan Česnik. Ganjeni nad obiskom in poklonjenim cvetjem kar nista mogli verjeti, da se ju v pozni jeseni njunega življenja sploh še kdo lahko spomni.

Marija Prebil, roj. Skopee, ki jo domači kličejo kar Babi, bo letos praznovala 96. rojstni dan. Rojena je bila na Črnem vrhu nad Polhovim Gradcem, kjer je preživela tudi mladost. Le-ta pa je bila vse prej kot lepa, saj je začela služiti že s sedmimi leti. V zakonu z Andrejem Prebilom se jima je rodilo deset otrok, od katerih jih danes živi še šest. Njeni otroci, vnuki in pravnuki, ki jih ima kar petnajst, jo pogosto obiščejo. Čila in še vedno pri moči (še vedno kaj pobrkla po stanovanju in pripravi kosilo), uživa pokoj pri svoji vnukinji Branki Tehovnik, ki danes nesebično vrača vso dobroto in skrb Babiki, saj je v najtežjih trenutkih skrbela zanjo in jo vzgajala. Tudi sosedje jo nemalokdaj obiščejo in pokramljajo z njo.

Ivanko Prohinar, ki je pred kratkim izpolnila 93. leto starosti, smo sicer obiskali, ko je počivala v lažji bolezni, a nas je vseeno nadvse živahno sprejela.

„Našo komuno zelo rada preberem,“ nam je takoj povedala, „pa tudi vse dnevno časopisje, do nedavnega pa sem redno prebirala tudi Teorijo in prakso, pa Naše razglede. Veste, vsi moji otroci so študirali in lahko bi kar rekla, da sem se ob njih začela tudi sama poglobljati v zanimivosti najrazličnejših področij. Najraje pa berem. Nešteto knjig sem že prebrala od Tolstaja do slovenskih pisateljev (med katerimi so ji najbližji Cankar, Voranc in Tavčar), a še vedno najraje sežem po zgodovinskih knjigah. Zelo rada gledam tudi televizijo. Sicer pa mi skoraj ni dolgčas. Večkrat me obiščejo otroci, vnuki in pravnuki in teh srečanj sem resnično najbolj vesela.“ Prohinarjeva mama, ki se je bo marsikdo spomnil, če omenimo Kričiča, ki se je prvokrat oglašil prav iz njene hiše, njeno ilegalno delo na terenu in pomoč, živi danes s svojo hčerko v Idrijski ulici. Tudi ona ni mogla najti dovolj besed zahvale za izkazano pozornost in obisk.

MARIJA PREBIL, 96

IVANKA PROHINAR, 93

UPOKOJENCI!

ODBOR DU PODRUŽNICE VIČ je pregledal kartoteko svojih članov in ugotovil, da še precej članov ni poravnalo članarine in prispevka za posmrtnino. Prosimo jih, da čimprej izvrše svojo obveznost že zaradi posmrtnine, ki znaša 63.000 S-din. Po določilih ugasne posmrtnina, če ni poravnana do konca leta.

Uradne ure so v društveni pisarni vsak ponedeljek in torek dopoldne od 9. do 12. ure, vsako sredo in petek pa popoldne od 15. do 18. ure. Prostori DU so sedaj na Trgu MDB 14 v pritličju.

Vse naše upokojujence na območju naše podružnice vabimo, da se včlanijo, saj znaša letna članarina 1.000 S-din, posmrtnina pa letno 3.000 S-din. Za posmrtnino v znesku 63.000 S-din se lahko zavarujejo le tisti člani, ki še niso dopolnili 70 let starosti. Članarina in posmrtnina se lahko plačata v dveh obrokih. Zeleli bi, da pristopijo kot člani tudi tisti upokojujenci, ki prejemajo visoko odmerjeno pokojnino.

Člani DU imajo naslednje ugodnosti:

— Pojasnila pravnega značaja o pokojninskih zadevah lahko

dobe vsako sredo od 16. do 19. ure v društveni pisarni.

— Člani se lahko poslužijo tudi ugodnosti 10-dnevnega potovanja v Piranu od 14. do 20. njega oktobra, v Izoli celo leto v Rogški Slatini pa od 1. maja do konca oktobra z regresivno 22 din dnevno. Prijave za letno potovanje se sprejemajo samo v društveni pisarni občinskega odbora DU. Prednosti imajo socialni šibki in bolni člani.

— Na potrdilo, ki ga dobijo člani v društveni pisarni, dobijo 50 % popusta pri MGL in Sest. jacobskem gledališču za posredne predstave.

— Člani dobijo s posredovanjem odbora pri republiškem odboru posojilo za ožimnico 500 N-din, brez obresti na obrokov.

— Pomoči potrebnim članom odobrava tudi denarna pomoč v gotovini. (Potrebna pismena prošnja.)

Za prijetno zabavo in razvedrilno se dobi v društveni pisarni tudi razpored izletov v prihodnjem letu. Za vsak izlet je potrebnih 50 prijav. Podrobnosti glede izletov boste zvedeli od prijavi (smer vožnje, cena, odhoda, zbirališče, itd.).